

**Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης (LLP)
Οδηγός 2013
Μέρος Ι: Γενικές διατάξεις**

Πίνακας περιεχομένων

1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ (LLP).....	3
1.A. ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ;	5
1.B. ΠΟΙΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ;	9
1.C. ΠΟΙΕΣ ΧΩΡΕΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ;	11
1.D. ΠΟΙΟΙ ΕΧΟΥΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ;	13
1.E. ΠΟΙΟΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ;	13
1.F. ΟΡΙΣΜΕΝΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΡΟΙ	17
2. ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ;	19
2.A. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ	19
2.B. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ	20
2.C. ΙΣΧΥΟΝΤΕΣ ΚΑΝΟΝΕΣ	20
3. ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ;.....	22
3.A. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ	22
3.B. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ	25
4. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	35
4.A. ΓΕΝΙΚΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΦΑΡΜΟΣΙΜΟΙ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	35
4.B. ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	36
4.C. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ	37
4.D. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝ ΣΧΕΔΙΑ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (ERASMUS, LEONARDO DA VINCI ΚΑΙ GRUNDTVIG)	45
4.E. ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ	49
4.F. ΠΟΛΥΜΕΡΗ ΣΧΕΔΙΑ, ΔΙΚΤΥΑ, ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ	52
4.G. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ JEAN MONNET – ΚΥΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1	64
5. ΔΙΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ	70
5.A. ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ;	70
5.B. ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΕΝΟΣ ΠΛΑΝΟΥ ΚΑΙ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	74
5.C. ΓΕΝΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	77
5.D. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ	79
5.E. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	79

Εισαγωγή

Ο παρών Οδηγός περιλαμβάνει πρόσθετες πληροφορίες που συμπληρώνουν την Ετήσια Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων για το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης [Lifelong Learning Programme (**LLP**)]. Οι αιτούντες δύνανται επίσης να συμβουλευτούν τον δικτυακό τόπο του Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών θεμάτων και Πολιτισμού (**Education, Audiovisual and Culture Executive Agency**) ή την αντίστοιχη Εθνική Μονάδα (βλ. τμήμα 1Ε).

Στόχοι του παρόντος οδηγού είναι οι εξής:

- Παροχή βοήθειας στους αιτούντες προκειμένου να υποβάλουν αίτηση για την χρηματοδότησή τους και να συμπληρώσουν τις αιτήσεις.
- Παροχή βοήθειας στους αιτούντες προκειμένου να καταρτίσουν τον προϋπολογισμό για την πρότασή τους.
- Αποσαφήνιση ζητημάτων που προκύπτουν απ' την Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων.
- Παροχή πρακτικών πληροφοριών στις οποίες θα μπορούν να ανατρέχουν οι αιτούντες κατά τα διάφορα στάδια της διαδικασίας υποβολής αίτησης και επιλογής.

1. ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ (LLP)

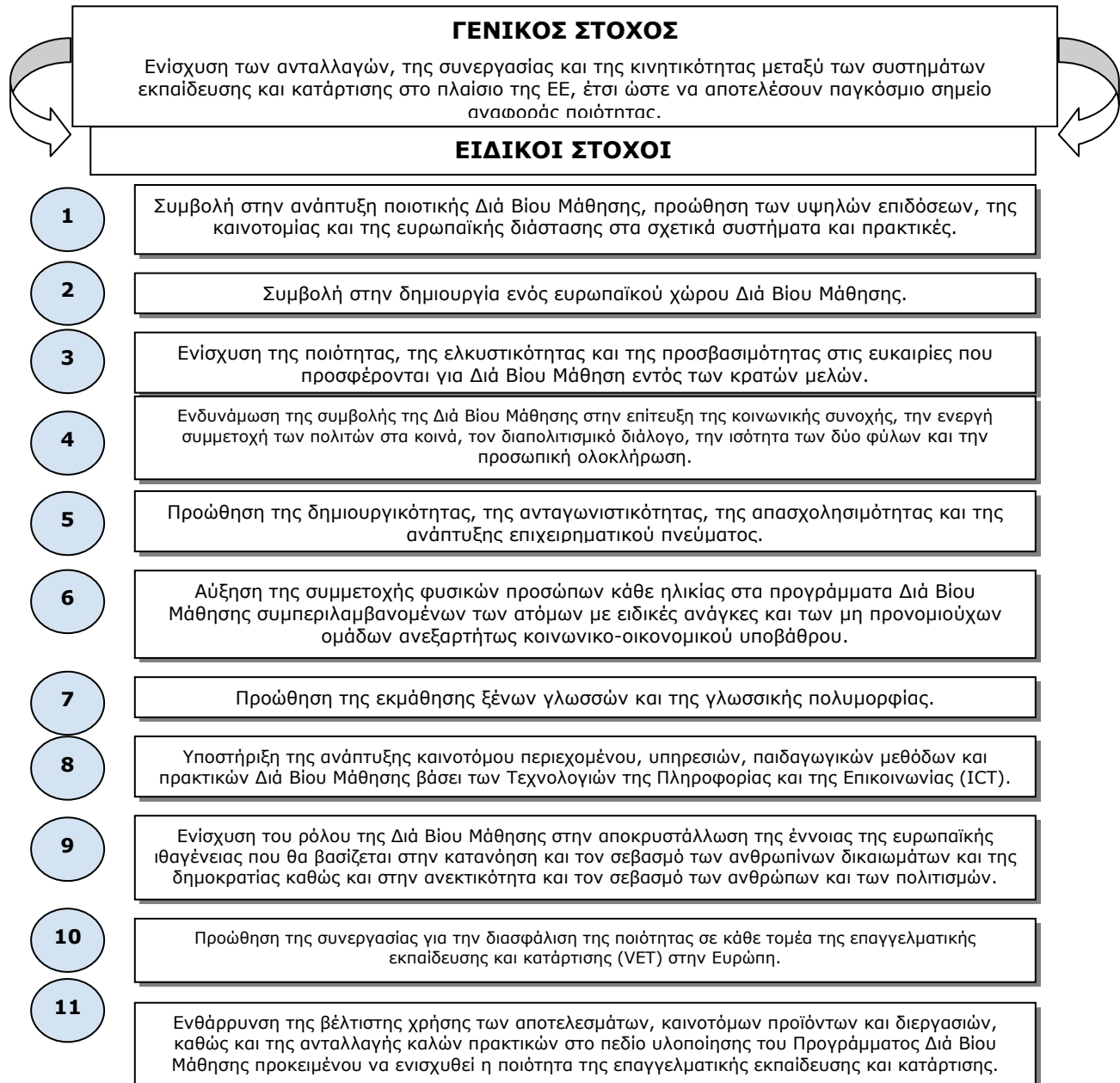
Το **Πρόγραμμα Δράσης της ΕΕ στον Τομέα της Διά Βίου Μάθησης [Programme for EU Action in the Field Of Lifelong Learning (Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης - LLP)]**¹ αποσκοπεί στο να συμβάλει μέσω της διά βίου μάθησης στην ανάδειξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ως προηγμένης κοινωνίας της γνώσης, με αειφόρο οικονομική ανάπτυξη, περισσότερη και καλύτερη εργασία και μεγαλύτερη κοινωνική συνοχή. Πιο συγκεκριμένα, αποσκοπεί στο να προάγει τις ανταλλαγές, την συνεργασία και την κινητικότητα μεταξύ των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης εντός της Ε.Ε έτσι ώστε να μπορέσουν να αποτελέσουν παγκόσμιο σημείο αναφοράς ως προς την ποιότητα. Ως εκ τούτου επιχειρεί τον εκσυγχρονισμό και την προσαρμογή των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης των συμμετεχουσών χωρών, ιδιαιτέρως στο πλαίσιο των στόχων που θέτει η στρατηγική ΕΕ 2020² και προσδίδει ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία άμεσα τους πολίτες που συμμετέχουν στην κινητικότητα και σε λοιπές δράσεις συνεργασίας.

Οι συγκεκριμένοι στόχοι του προγράμματος αναφέρονται παρακάτω. Διασφαλίζουν ότι το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης υποστηρίζει και συμπληρώνει τις δράσεις των κρατών μελών και των λοιπών συμβαλλόμενων χωρών, ενώ παράλληλα σέβεται απόλυτα τον χαρακτήρα των διαφόρων συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και την πολιτισμική και γλωσσική τους διαφορετικότητα.

Το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης διαρκεί επτά χρόνια (2007-2013), ενώ ο προϋπολογισμός για αυτήν την περίοδο υπολογίζεται στα 6.970 εκατομμύρια ευρώ.

¹ Το πρόγραμμα θεσμοθετήθηκε με την απόφαση 1727/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2006, ΕΕ L327 της 24/11/2006 (και τροποποιήθηκε με την απόφαση 1357/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008).

² Ανακοίνωση της Επιτροπής: Ευρώπη 2020 – Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. COM(2010) 2020.

Όπως ορίζεται στο άρθρο 12 της απόφασης για το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης, το πρόγραμμα οφείλει επίσης να συμβάλλει στην προώθηση των οριζόντιων πολιτικών της ΕΕ. Πιο συγκεκριμένα οφείλει:

- α) να προωθεί τη συνειδητοποίηση της σημασίας της πολιτισμικής και γλωσσικής πολυμορφίας στην Ευρώπη καθώς και την ανάγκη καταπολέμησης του ρατσισμού, των προκαταλήψεων και της ξενοφοβίας·
- β) να περιέχει διατάξεις για τους εκπαιδευόμενους με ειδικές ανάγκες, βοηθώντας πιο συγκεκριμένα στην ένταξή τους στο κανονικό σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης·
- γ) να προωθεί την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών και να συμβάλλει στην καταπολέμηση κάθε είδους διάκρισης βάσει του φύλου, της φυλετικής ή εθνοτικής

καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της αναπηρίας, της ηλικίας ή του σεξουαλικού προσανατολισμού.

1.Α. ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ;

Το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης αποτελείται από:

- **τέσσερα τομεακά προγράμματα** που εστιάζονται αντίστοιχα στη σχολική εκπαίδευση ([Comenius](#)), στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ([Erasmus](#)), στην επαγγελματική κατάρτιση ([Leonardo da Vinci](#)) και στην εκπαίδευση ενηλίκων ([Grundtvig](#)).
- **ένα εγκάρσιο πρόγραμμα** που στοχεύει στις διατομεακές περιοχές (συνεργασία σε θέματα πολιτικής και καινοτομίας στη Διά Βίου Μάθηση, ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ICT), διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων).
- ένα πρόγραμμα για την υποστήριξη της διδασκαλίας, της έρευνας και του προβληματισμού σχετικά με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και τους βασικούς ευρωπαϊκούς θεσμούς και ενώσεις (**πρόγραμμα Jean Monnet**).

Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης
(LLP)

Τομεακά Προγράμματα

COMENIUS
Σχολεία

ERASMUS
Τριτοβάθμια
Εκπαίδευση

LEONARDO
DA VINCI
Επαγγελματι-
κή
Κατάρτιση

GRUNDTVIG
Κατάρτιση
Ενηλίκων

Εγκάρσιο Πρόγραμμα

Κύρια δραστηριότητα 1 Συνεργασία σε Θέματα Πολιτικής και καινοτομίας στο Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης

Κύρια δραστηριότητα 2 Γλώσσες

Κύρια δραστηριότητα 3 Ανάπτυξη περιεχομένου βάσει των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας

Κύρια δραστηριότητα 4 Διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων

Πρόγραμμα Jean Monnet

Δράση του
προγράμματος
Jean
Monnet

Λειτουργικές
Επιχορηγήσεις για την
ενίσχυση συγκεκριμένων
Ιδρυμάτων.

Λειτουργικές Επιχορηγήσεις
για την ενίσχυση Λοιπών
Ευρωπαϊκών Ιδρυμάτων.

Πρόγραμμα COMENIUS Σχολική Εκπαίδευση	Το πρόγραμμα Comenius εστιάζει στη σχολική εκπαίδευση απ' την προσχολική αγωγή, γυμνάσιο, έως και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αφορά όλα τα μέλη της εκπαιδευτικής κοινότητας: μαθητές, δασκάλους, τοπικές αρχές, συλλόγους γονέων, μη κυβερνητικές οργανώσεις, ιδρύματα κατάρτισης δασκάλων, πανεπιστήμια και το εκπαιδευτικό προσωπικό γενικά.
Πρόγραμμα ERASMUS Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	Το πρόγραμμα Erasmus είναι ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα εκπαίδευσης και κατάρτισης για την κινητικότητα και την συνεργασία των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στην Ευρώπη. Οι διαφορετικές δράσεις του προγράμματος απευθύνονται όχι μόνο σε φοιτητές που επιθυμούν να σπουδάσουν και να εργαστούν στο εξωτερικό αλλά και στους καθηγητές των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και σε εργαζόμενους σε επιχειρήσεις που επιθυμούν να διδάξουν στο εξωτερικό καθώς και στο προσωπικό των ιδρυμάτων ανώτατης εκπαίδευσης που επιθυμεί να καταρτιστεί στο εξωτερικό. Επιπλέον, το πρόγραμμα Erasmus προωθεί την συνεργασία των ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων μέσω εντατικών προγραμμάτων σπουδών, δικτύων και πολυμερών σχεδίων καθώς την επαφή τους με τον επιχειρηματικό κόσμο.
Πρόγραμμα LEONARDO DA VINCI Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	Το πρόγραμμα Leonardo da Vinci συνδέει τις πολιτικές με την πράξη στον τομέα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ). Τα σχέδια ποικίλλουν και προσφέρουν την ευκαιρία τόσο στα φυσικά πρόσωπα να βελτιώσουν τις ικανότητες, τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους περνώντας μια περίοδο στο εξωτερικό, όσο και στα ευρωπαϊκά Ιδρύματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ) να συνεργαστούν προκειμένου να αυξήσουν την ελκυστικότητα, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων και πρακτικών της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ).
Πρόγραμμα GRUNDTVIG Εκπαίδευση ενηλίκων	Το πρόγραμμα ανταποκρίνεται στις διδακτικές και μαθησιακές ανάγκες που σχετίζονται με κάθε μορφή εκπαίδευσης ενηλίκων και οι οποίες δεν έχουν καθαρά επαγγελματικό χαρακτήρα. Επίσης απευθύνεται σε ιδρύματα και οργανισμούς που παρέχουν ή διευκολύνουν κάθε μορφή ευκαιριών εκπαίδευσης –επίσημης, ανεπίσημης ή άτυπης- για τους ενήλικες συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ασχολούνται με την αρχική και ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση προσωπικού.
Κύρια δραστηριότητα 1 Συνεργασία σε Θέματα Πολιτικής και Καινοτομίας στο Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης	Δράσεις συνεργασίας σε θέματα πολιτικής και καινοτομίας: στήριξη των επισκέψεων μελέτης για εμπειρογνώμονες της εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και των δικτύων στους τομείς αυτούς σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι βασικοί στόχοι είναι η ενίσχυση της ανάπτυξης και της συνεργασίας σε θέματα πολιτικής στην Διά Βίου μάθηση και η διασφάλιση επαρκούς προσφοράς συγκρίσιμων δεδομένων, στατιστικών στοιχείων και αναλύσεων.

Κύρια δραστηριότητα 2 Γλώσσες	Οι γλωσσικές δεξιότητες είναι ουσιώδες στοιχείο για την κινητικότητα των ευρωπαίων πολιτών και των επιχειρήσεων· ενισχύουν την απασχολησιμότητα και την ανταγωνιστικότητα, ενώ εδραιώνουν τον διαπολιτισμικό διάλογο και την κοινωνική συνοχή. Οι δράσεις της ΕΕ αποσκοπούν στην προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής πολυμορφίας στην Ευρώπη.
Κύρια δραστηριότητα 3 Ανάπτυξη περιεχομένου βάσει των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ICT)	Οι δράσεις της ΕΕ επιδιώκουν να αξιοποιήσουν τη δύναμη των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ICT) για την ανάπτυξη καινοτόμων πρακτικών εκπαίδευσης και κατάρτισης, την βελτίωση της πρόσβασης στη διά Βίου μάθηση και την ανάπτυξη προηγμένων συστημάτων διαχείρισης.
Κύρια δραστηριότητα 4 Διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων	Προκειμένου να μεγιστοποιηθούν τα αποτελέσματα τους, οι δραστηριότητες και τα σχέδια που χρηματοδοτεί το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθηση ή άλλα προηγούμενα προγράμματα, θα πρέπει να κοινοποιούνται σε όσο το δυνατόν περισσότερους εν δυνάμει χρήστες. Επομένως, η διάδοση και η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων κάθε σχεδίου που χρηματοδοτείται από την ΕΕ κρίνεται απαραίτητη.
Δράση του προγράμματος Jean Monnet	Το πρόγραμμα Jean Monnet ενθαρρύνει την διδασκαλία, την έρευνα και τον προβληματισμό σχετικά με την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα σε όλο τον κόσμο. Με σχέδια και στις πέντε ηπείρους, το πρόγραμμα κινητοποιεί έως και 250.000 σπουδαστές ετησίως.
Λειτουργικές επιχορηγήσεις για την ενίσχυση συγκεκριμένων ιδρυμάτων	Οι επιχορηγήσεις δίνονται για την κάλυψη συγκεκριμένων λειτουργικών και διοικητικών δαπανών στα ιδρύματα που αναφέρονται παρακάτω και τα οποία έχουν στόχους ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος: - Κολέγιο της Ευρώπης (The College of Europe) - Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο (The European University Institute) - Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης (The European Institute of Public Administration) - Ακαδημία Ευρωπαϊκού Δικαίου (The Academy of European Law) - Ευρωπαϊκός Φορέας για την Ανάπτυξη της Ειδικής Αγωγής (The European Agency for Development in Special Needs Education) - Διεθνές Κέντρο Ευρωπαϊκής Κατάρτισης (The International Centre for European Training – CIFE)
Λειτουργικές επιχορηγήσεις για την ενίσχυση λοιπών Ευρωπαϊκών Ιδρυμάτων	Οι επιχορηγήσεις δίνονται για την κάλυψη συγκεκριμένων λειτουργικών και διοικητικών δαπανών ευρωπαϊκών ιδρυμάτων ή ενώσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης.

1.Β. ΠΟΙΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΝΤΑΙ;

Το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης (LLP) υποστηρίζει τις κάτωθι **κατηγορίες δράσεων**:

<u>Πανεπιστημιακός Χάρτης</u>	Πρόκειται για ένα έγγραφο που χορηγείται απ' την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δίνει την δυνατότητα στα επιλέξιμα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα να συμμετέχουν στις δραστηριότητες του προγράμματος Erasmus. Ο Πανεπιστημιακός Χάρτης θέτει τις βασικές αρχές που θα πρέπει να ακολουθεί ένα ίδρυμα προκειμένου να οργανώσει και να υλοποιήσει κινητικότητα και συνεργασία υψηλών προδιαγραφών. Ταυτόχρονα, ο χάρτης θέτει τις απαραίτητες προϋποθέσεις με τις οποίες πρέπει να συμμορφωθεί το ίδρυμα για να διασφαλίσει υπηρεσίες και διαδικασίες υψηλής ποιότητας καθώς και την παροχή αξιόπιστης και διαφανούς πληροφόρησης.
<u>Πιστοποιητικό</u>	Το πιστοποιητικό κινητικότητας είναι η αναγνώριση της ικανότητας ενός ιδρύματος ή ενός ομίλου ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων να προβαίνει σε δραστηριότητες κινητικότητας αρίστης ποιότητας. Αυτές οι ποιοτικές παράμετροι καλύπτουν το στρατηγικό πλαίσιο στο οποίο βασίζεται η δραστηριότητα κινητικότητας (πολιτική, στρατηγική, πρόγραμμα εργασίας) καθώς και την επιχειρησιακή και οικονομική δυνατότητα του ιδρύματος να οργανώνει δραστηριότητες κινητικότητας. Χρησιμοποιείται στο πρόγραμμα Erasmus (Πιστοποιητικό Ομίλου για Πρακτική Άσκηση Erasmus) και στο Πρόγραμμα Leonardo da Vinci (Πιστοποιητικό κινητικότητας Leonardo da Vinci).
<u>Κινητικότητα</u>	Παραμονή για ένα χρονικό διάστημα σε κάποια άλλη συμμετέχουσα χώρα με σκοπό τις σπουδές, την εργασιακή εμπειρία ή οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα εκμάθησης, διδασκαλίας ή κατάρτισης ή κάποια σχετική διοικητική δραστηριότητα. Οι δραστηριότητες υποστηρίζονται από τα κατάλληλα προπαρασκευαστικά μαθήματα ή επανεκπαίδευση, είτε στη γλώσσα της χώρας υποδοχής είτε στη γλώσσα εργασίας.
<u>Διμερής και πολυμερής σύμπραξη</u>	Διμερής ή πολυμερής σύμβαση μεταξύ ιδρυμάτων / οργανισμών διαφορετικών συμμετεχουσών χωρών για τη διεξαγωγή, συνήθως μικρότερης κλίμακας, δραστηριοτήτων ευρωπαϊκής συνεργασίας σε αντίστοιχους τομείς της διά βίου μάθησης (σχολική εκπαίδευση, επαγγελματική κατάρτιση, εκπαίδευση ενηλίκων).

<u>Πολυμερές σχέδιο</u>	Δραστηριότητα ευρωπαϊκής συνεργασίας με καθορισμένο και αξιοποιήσιμο αποτέλεσμα, η οποία αναπτύσσεται συνεργατικά από επίσημες ή άτυπες ομάδες οργανισμών ή ιδρυμάτων.
<u>Πολυμερές δίκτυο</u>	Επίσημη ή άτυπη ομάδα φορέων που δραστηριοποιούνται σε συγκεκριμένο πεδίο, επιστημονικό κλάδο ή τομέα της διά βίου μάθησης και της οποίας οι δράσεις επικεντρώνονται σε στρατηγικούς προβληματισμούς, ανάλυση αναγκών, και δραστηριότητες δικτύωσης στο εκάστοτε πεδίο.
<u>Μονομερές ή εθνικό σχέδιο</u>	Δραστηριότητα με καθορισμένο και αξιοποιήσιμο αποτέλεσμα, η οποία αναπτύσσεται από ένα μόνο ίδρυμα ή από μία μόνο χώρα.
<u>Συνοδευτικά μέτρα</u>	Στήριξη ποικίλων δραστηριοτήτων, οι οποίες, αν και δεν είναι επιλέξιμες από τις βασικές δράσεις των τομεακών προγραμμάτων, μπορούν αναμφίβολα να συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του Προγράμματος Διά Βίου Μάθησης (LLP).
<u>Λειτουργικές επιχορηγήσεις</u>	Οικονομική στήριξη της τακτικής λειτουργίας των ιδρυμάτων και των ενώσεων που δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο του Προγράμματος Διά Βίου Μάθησης (LLP).

Οι παραπάνω μορφές δράσης δεν είναι ταυτόχρονα διαθέσιμες σε κάθε μέρος του προγράμματος.

1.С. ΠΟΙΕΣ ΧΩΡΕΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ;

Το πρόγραμμα απευθύνεται:

- στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ³
- στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία, (τις χώρες της ΕΖΕΣ και του ΕΟΧ, δηλαδή σε εκείνες τις χώρες που είναι μέλη τόσο της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών όσο και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου)
- στην Τουρκία, την Κροατία
- στην Ελβετία
- στην Αλβανία, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία (μόνο για δράσεις που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης στο πλαίσιο της «Διαδικασίας της Επιτροπής», βλ. σημείο 3.Α παρακάτω)⁴
- στην πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (μόνο για δράσεις που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης στο πλαίσιο της «Διαδικασίας της Επιτροπής» και για περιορισμένο αριθμό δράσεων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης στο πλαίσιο της «Διαδικασίας εθνικού γραφείου 1»⁵, βλ. σημείο 3.Α παρακάτω)
- στις «Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη», οι οποίες καθορίζονται στην απόφαση 2001/822/ΕΚ του Συμβουλίου (όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2007/249/ΕΚ του Συμβουλίου):
 - Γροιλανδία
 - Νέα Καληδονία και εξαρτημένα εδάφη
 - Γαλλική Πολυνησία
 - Γαλλικές περιοχές του νοτίου ημισφαιρίου και της Ανταρκτικής
 - Νήσοι Βάλλις και Φουτούνα
 - Μαγιότ
 - Σαιν Πιερ και Μικελόν
 - Αρούμπα
 - Ολλανδικές Αντίλλες

 - Ανγκουίλα
 - Νήσοι Κέιμαν
 - Νήσοι Φώκλαντ
 - Νότια Γεωργία και Νότιοι Νήσοι Σάντουιτς
 - Μονσεράτ
 - Πίτκαιρν
 - Αγία Ελένη, Νήσος της Αναλήψεως και Τριστάν ντα Κούνια
 - Βρετανικό Έδαφος της Ανταρκτικής

³ Συμπεριλαμβάνονται και οι υποψήφιοι που προέρχονται από τις παρακάτω περιφέρειες: Κανάριες Νήσοι, Γουαδελούπη, Μαρτινίκα, Γαλλική Γουιάνα, νήσος Ρεϋνιόν, Αζόρες, Μαδέρα. Στις περιπτώσεις που ισχύουν ειδικές οικονομικές διατάξεις για τις Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη, οι ίδιοι κανόνες ισχύουν και για τις προαναφερθείσες περιφέρειες

⁴ Η συμμετοχή της Αλβανίας, της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης και του Μαυροβουνίου στην παρούσα πρόσκληση υποβολής προτάσεων υπόκειται στην υπογραφή μνημονίου συμφωνίας μεταξύ της Επιτροπής και των αρμόδιων αρχών κάθε μίας από αυτές τις χώρες αντίστοιχα. Αν δεν έχει υπογραφεί το μνημόνιο συμφωνίας έως την πρώτη του μηνός της απόφασης για τη χορήγηση της επιδότησης, οι συμμετέχοντες από την οικεία χώρα δεν θα χρηματοδοτούνται και δεν θα συνυπολογίζονται ως προς το ελάχιστο μέγεθος των κοινοπραξιών/συμπράξεων. Συμβουλευθείτε τον δικτυακό τόπο της Επιτροπής (http://ec.europa.eu/education/llp/doc848_en.htm) για τις τελευταίες πληροφορίες σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα.

⁵ Όπως καθορίζεται στην επίσημη ανακοίνωση της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://ec.europa.eu/education/llp/doc848_en.htm).

- Βρετανικό Έδαφος του Ινδικού Ωκεανού
- Νήσοι Τερκς και Κάικος
- Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι

Σε συμμόρφωση με το άρθρο 14 παράγραφος 2 της απόφασης που θεσπίζει το Πρόγραμμα «Διά Βίου Μάθηση», πολυμερή σχέδια και δίκτυα των προγραμμάτων Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig και των κύριων δραστηριοτήτων του Εγκάρσιου Προγράμματος μπορεί να είναι επίσης ανοικτά σε εταιρους από άλλες χώρες που δεν συμμετέχουν στο πρόγραμμα «Διά Βίου Μάθηση» (τις λεγόμενες «τρίτες χώρες»). Οι *επεξηγήσεις ανά συγκεκριμένη δράση* στο Μέρος ΙΙ αυτού του Οδηγού υποδεικνύουν τις δράσεις στις οποίες εφαρμόζεται. Πιθανοί αιτούντες προσκαλούνται να επισκεφθούν την ιστοσελίδα του Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τους τρόπους συμμετοχής. Συμβουλευόμαστε τους αιτούντες να εξετάσουν τη δυνατότητα συμπερίληψης εταιρών από τρίτες χώρες από:

- χώρες που αναφέρονται στο άρθρο 7 ως επιλέξιμες για συμμετοχή στο πρόγραμμα «Δια Βίου Μάθηση» στο μέλλον, αλλά υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, για τις οποίες όμως οι σχετικές συμφωνίες δεν έχουν συναφθεί·
- το Κοσσυφοπέδιο⁶, τις χώρες στις οποίες απευθύνεται η Πολιτική Γειτνίασης⁷ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ρωσία·
- χώρες που έχουν από την ΕΕ ιδιαίτερη προτεραιότητα στο πλαίσιο ανάπτυξης στρατηγικού διαλόγου πολιτικής στην εκπαίδευση και κατάρτιση ή την πολυγλωσσία⁸.

Ωστόσο, σχέδια και δίκτυα είναι ελεύθερα στην αίτησή τους να συνηγορήσουν υπέρ της συμμετοχής εταιρών από άλλες χώρες όπου οι σχετικοί οργανισμοί έχουν αποδεδειγμένα σημαντική εμπειρογνώση να μοιραστούν με τους Ευρωπαίους εταιρους τους. Σε κάθε περίπτωση, η συμμετοχή εταιρών από τρίτες χώρες πρέπει να αιτιολογείται σε όρους προστιθέμενης αξίας της εμπειρίας για τα ευρωπαϊκά κράτη που συμμετέχουν στο πρόγραμμα.

Η **Δράση Jean Monnet** απευθύνεται στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και τις ενώσεις τόσο των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης (LLP) όσο και οποιωνδήποτε άλλων (τρίτων χωρών). Τα συμμετέχοντα ιδρύματα και οι ενώσεις που προέρχονται από τρίτες χώρες υπόκεινται στις ίδιες υποχρεώσεις και έχουν τα ίδια καθήκοντα με εκείνα που καθορίζονται στην απόφαση για το πρόγραμμα, η οποία αφορά τα ιδρύματα και τις ενώσεις των κρατών μελών.

1.D. ΠΟΙΟΙ ΕΧΟΥΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ;

Το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης (LLP) απευθύνεται πρακτικά σε οποιοδήποτε συμμετέχει στην εκπαίδευση ή την κατάρτιση:

⁶ Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 1244 και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη Διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

⁷ Η Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτνίασης εφαρμόζεται στους άμεσους γείτονες, που έχουν χερσαία ή θαλάσσια σύνορα με την ΕΕ – Αλγερία, Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Λευκορωσία, Αίγυπτος, Γεωργία, Ισραήλ, Ιορδανία, Λίβανος, Λιβύη, Μολδαβία, Μαρόκο, Κατεχόμενα Παλαιστινιακά Εδάφη, Συρία, Τυνησία και Ουκρανία.

⁸ Την ώρα της εκτύπωσης του παρόντος Οδηγού, αυτές είναι: η Αυστραλία, η Βραζιλία, ο Καναδάς, η Κίνα, η Ινδία, το Ισραήλ, η Ιαπωνία, το Μεξικό, η Νέα Ζηλανδία, η Βόρεια Αφρική, η Νότια Κορέα, οι Η.Π.Α.

- Μαθητές, σπουδαστές, καταρτιζόμενοι και ενήλικες εκπαιδευόμενοι
- Καθηγητές, εκπαιδευτές και λοιπό προσωπικό που έχει κάποια σχέση με οποιαδήποτε πτυχή της διά βίου μάθησης (LLL)
- Άτομα από την αγορά εργασίας
- Ιδρύματα και οργανισμοί που παρέχουν ευκαιρίες μάθησης σε οποιονδήποτε τομέα της εκπαίδευσης ή της κατάρτισης.
- Άτομα και φορείς αρμόδιοι σε τοπικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο για τα συστήματα και τις πολιτικές που σχετίζονται με οποιαδήποτε πτυχή της διά Βίου μάθησης
- Επιχειρήσεις, κοινωνικοί εταίροι και οι οργανισμοί τους σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών οργανισμών, των επαγγελματικών φορέων και των εμπορικών και βιομηχανικών επιμελητηρίων
- Φορείς που παρέχουν υπηρεσίες καθοδήγησης, συμβουλευτικής και πληροφόρησης, οι οποίες σχετίζονται με οποιοδήποτε τομέα της διά βίου μάθησης
- Ενώσεις που ασχολούνται με τη διά Βίου μάθηση, για παράδειγμα ενώσεις/σύλλογοι φοιτητών, καταρτιζομένων, μαθητών, καθηγητών, γονέων και ενήλικων εκπαιδευομένων
- Ερευνητικά κέντρα και φορείς που ασχολούνται με ζητήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης
- Μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, φορείς εθελοντικών δραστηριοτήτων και μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ)

Τα εθνικά γραφεία του προγράμματος LLP καθώς και το προσωπικό τους δεν είναι επιλέξιμες για οποιαδήποτε δράση του προγράμματος Διά Βίου Μάθησης εκτός εάν προβλέπεται ρητά κάτι διαφορετικό.

Οι νομικές οντότητες που «φιλοξενούν» τα εθνικά γραφεία του προγράμματος LLP μπορούν να συμμετέχουν αποκλειστικά σε δράσεις που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης στο πλαίσιο της «Διαδικασίας της Επιτροπής», βλ. σημείο 3.Α παρακάτω.

Παρακαλείσθε να συμβουλευθείτε τα σχετικά κεφάλαια του οδηγού αυτού προκειμένου να πληροφορηθείτε ποιος μπορεί να συμμετάσχει σε κάθε μέρος του προγράμματος.

1.Ε. ΠΟΙΟΣ ΚΑΝΕΙ ΤΙ;

Η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού)** είναι υπεύθυνη για την αποτελεσματική εφαρμογή του συνόλου του προγράμματος «Διά Βίου Μάθηση». Στο έργο αυτό την επικουρεί η Επιτροπή Διά Βίου Μάθησης (LLP), η οποία αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών μελών και των λοιπών συμμετεχουσών χωρών και της οποίας προεδρεύει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Την επιχειρησιακή διαχείριση του προγράμματος έχει αναλάβει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε στενή συνεργασία με τις Εθνικές Μονάδες (μία ή περισσότερες σε καθεμία από τις συμμετέχουσες χώρες) και τον Εκτελεστικό Οργανισμό Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού (Εκτελεστικός Οργανισμός) στις Βρυξέλες.

Εθνικές Μονάδες (EM): Οι εθνικές αρχές των συμμετεχουσών χωρών έχουν συστήσει **Εθνικές Μονάδες** για τη διευκόλυνση της συντονισμένης διαχείρισης των αποκαλούμενων **«αποκεντρωμένων»** δράσεων του προγράμματος σε εθνικό επίπεδο.

Οι **Εθνικές Αρχές** ασκούν έλεγχο και εποπτεία των Εθνικών Μονάδων και εγγυώνται στην Επιτροπή για την ορθή διαχείριση εκ μέρους των Εθνικών Μονάδων των κονδυλίων της ΕΕ για τις αποκεντρωμένες δράσεις του προγράμματος.

Οι Εθνικές Μονάδες διαδραματίζουν εξαιρετικά σημαντικό ρόλο στην πρακτική εφαρμογή του προγράμματος, καθώς είναι υπεύθυνες για τη επικοινωνία του προγράμματος σε εθνικό επίπεδο -συμβάλλοντας έτσι στη διάδοση και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων- αλλά κυρίως για τη διαχείριση του συνόλου των αποκεντρωμένων δράσεων του προγράμματος σε εθνικό επίπεδο:

- Δημοσίευση των εθνικών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων και των ημερομηνιών λήξης της υποβολής προτάσεων, συμπληρωματικά προς την πρόσκληση υποβολής προτάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο
- Παροχή πληροφοριών και προώθηση των δράσεων του προγράμματος μέσω της παροχής συμβουλών στους αιτούντες που δικαιούνται επιχορήγησης
- Λήψη, αξιολόγηση και επιλογή των αιτήσεων επιχορήγησης
- Λήψη της απόφασης για απονομή επιχορήγησης σε όσους έγινε δεκτή η αίτησή τους
- Σύνταξη των συμβάσεων επιχορήγησης και καταβολή των επιχορηγήσεων στους δικαιούχους
- Λήψη και επεξεργασία των συμβατικών εκθέσεων των δικαιούχων
- Έλεγχος και στήριξη των δικαιούχων του προγράμματος
- Έλεγχος και επιθεώρηση των υποστηριζόμενων δραστηριοτήτων τόσο μέσω εγγράφων όσο και επί τόπου
- Διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των υποστηριζόμενων δραστηριοτήτων
- Ανάλυση και παροχή πληροφοριών για την εφαρμογή και τα αποτελέσματα του προγράμματος στην εκάστοτε χώρα

Ο «Εκτελεστικός Φορέας» στις Βρυξέλλες: αποστολή του **Οργανισμού Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού** είναι η εφαρμογή των διάφορων «στοιχείων» των προγραμμάτων και των δράσεων που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, της ενεργής συμμετοχής των πολιτών, της νεολαίας, των οπτικοακουστικών θεμάτων και του πολιτισμού. Τα στοιχεία των προγραμμάτων που διαχειρίζεται ο Εκτελεστικός Φορέας είναι «κεντρικά», καθώς οι αιτήσεις υποβάλλονται απευθείας στις Βρυξέλλες και όχι σε μια EM.

Με βάση το πλαίσιο αναφοράς που έχει καθοριστεί από την Επιτροπή, ο Εκτελεστικός Φορέας έχει τα εξής καθήκοντα:

- Δημοσίευση συγκεκριμένων προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος και υποβολής προτάσεων
- Λήψη των αιτήσεων επιχορήγησης και οργάνωση της αξιολόγησης και της επιλογής
- Λήψη της απόφασης για επιχορήγηση μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή
- Σύνταξη των συμβάσεων επιχορήγησης και καταβολή των επιχορηγήσεων στους δικαιούχους.
- Λήψη και επεξεργασία των συμβατικών εκθέσεων των δικαιούχων
- Έλεγχος και στήριξη των δικαιούχων του προγράμματος
- Έλεγχος και επιθεώρηση των υποστηριζόμενων σχεδίων (έργων) τόσο μέσω εγγράφων όσο και επί τόπου

Cedefop (Ευρωπαϊκό Κέντρο για την Ανάπτυξη της Επαγγελματικής Κατάρτισης) στη Θεσσαλονίκη/ Ελλάδα: διαχειρίζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το πρόγραμμα επισκέψεων μελέτης. Το πρόγραμμα επισκέψεων μελέτης αποτελεί μέρος της Κύριας Δραστηριότητας 1 του Εγκάρσιου Προγράμματος και πρόκειται για μία από τις «**αποκεντρωμένες δράσεις**», καθώς οι αιτήσεις υποβάλλονται στις Εθνικές Μονάδες.

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ)

Εκτελεστικός Φορέας	Εθνικές Μονάδες⁹	
	ΑΥΣΤΡΙΑ	ΒΕΛΓΙΟ
	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΚΥΠΡΟΣ
	ΚΡΟΑΤΙΑ	ΔΗΜ. ΤΗΣ ΤΣΕΧΙΑΣ
	ΔΑΝΙΑ	ΕΣΘΟΝΙΑ
	ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ	ΓΑΛΛΙΑ
	ΓΕΡΜΑΝΙΑ	ΕΛΛΑΔΑ
	ΟΥΓΓΑΡΙΑ	ΙΣΛΑΝΔΙΑ
	ΙΡΛΑΝΔΙΑ	ΙΤΑΛΙΑ
	ΛΕΤΟΝΙΑ	ΛΙΧΤΕΝΣΤΑΪΝ
	ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ	ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ
	ΜΑΛΤΑ	ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ
	ΝΟΡΒΗΓΙΑ	ΠΟΛΩΝΙΑ
	ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ
	ΣΛΟΒΑΚΙΑ	ΣΛΟΒΕΝΙΑ
	ΙΣΠΑΝΙΑ	ΣΟΥΗΔΙΑ
	ΕΛΒΕΤΙΑ	ΤΟΥΡΚΙΑ
	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	

⁹ Οι διευθύνσεις και οι σύνδεσμοι των ιστοσελίδων των Εθνικών Μονάδων βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-programme/doc1208_en.htm

1.F. ΟΡΙΣΜΕΝΟΙ ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

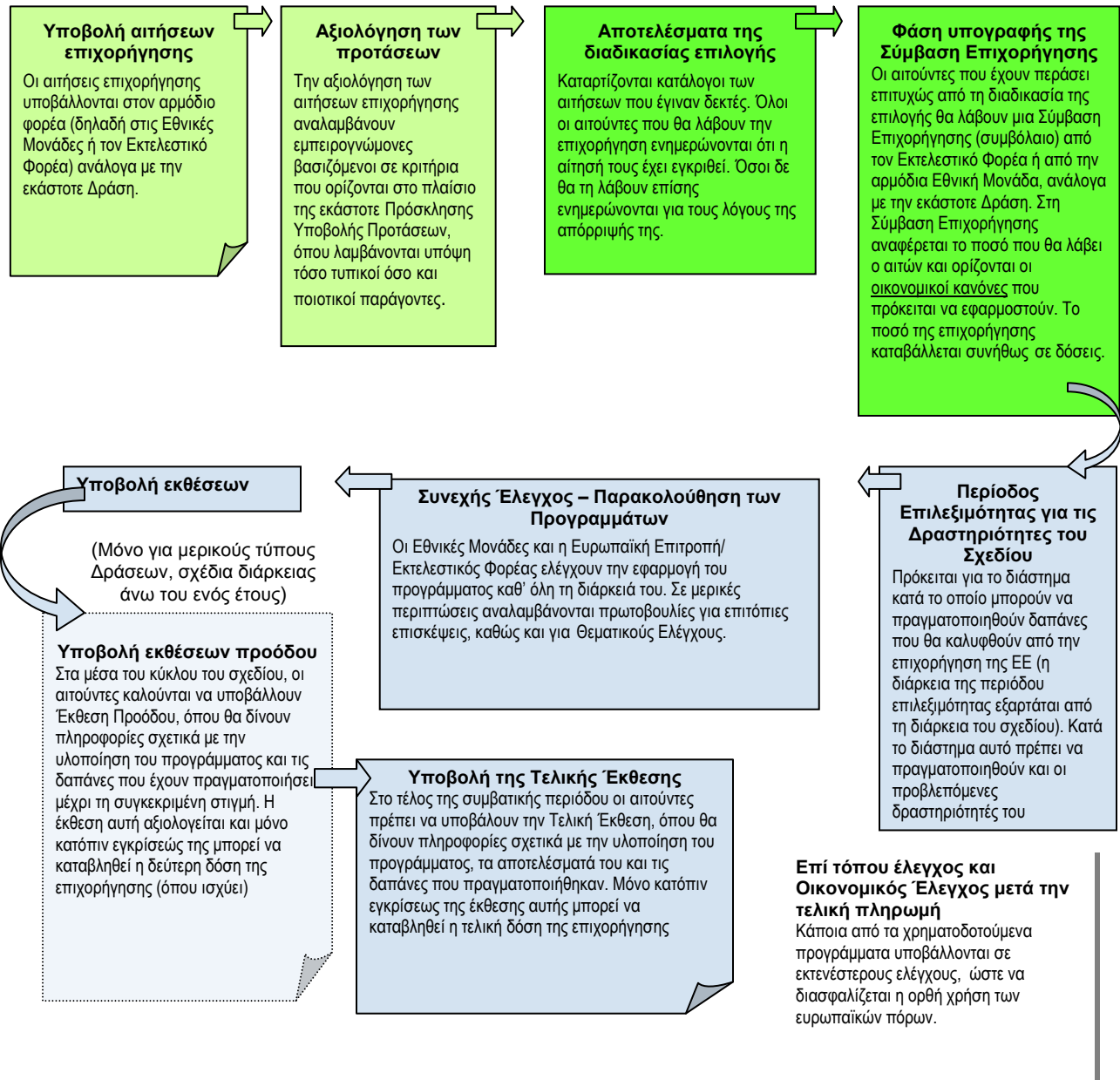
Πριν διαβάσετε τα ακόλουθα κεφάλαια θα πρέπει να κοιτάξετε τους παρακάτω ορισμούς, οι οποίοι χρησιμοποιούνται σε όλο το παρόν έγγραφο:

Δράση	Γενικός τύπος δραστηριότητας, η οποία χρηματοδοτείται μέσω ενός ειδικού προγράμματος του Προγράμματος Διά Βίου Μάθησης (LLP) (βλ. ενότητα I.B παραπάνω και άρθρο 5 της απόφασης βάσει της οποίας θεσμοθετείται το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης.
Κεντρική Δράση	Δράση στο πλαίσιο του Προγράμματος Διά Βίου Μάθησης (LLP), την οποία διαχειρίζεται ο Εκτελεστικός Φορέας.
Αποκεντρωμένη Δράση	Δράση στο πλαίσιο του προγράμματος LLP, την οποία διαχειρίζεται η εκάστοτε Εθνική Μονάδα, η οποία έχει οριστεί από τις εθνικές αρχές της κάθε χώρας.
Όμιλος	Ομάδα οργανισμών ή φυσικών προσώπων, η οποία έχει αναλάβει από κοινού ένα σχέδιο, μία σύμπραξη ή ένα δίκτυο ευρωπαϊκής συνεργασίας.
Συντονίζων Οργανισμός	Ο οργανισμός στο πλαίσιο μιας σύμπραξης, ενός σχεδίου ή ενός δικτύου, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την ηγεσία και την καθημερινή διαχείριση του σχεδίου. Οι αρμοδιότητες του Συντονίζοντος Οργανισμού διαφέρουν από δράση σε δράση. Στα κεντρικά Σχέδια και Δίκτυα ο Συντονίζων Οργανισμός έχει συχνά και το ρόλο του Αιτούντος Οργανισμού. Στις κεντρικές δράσεις, ο οργανισμός που είναι υπεύθυνος για την ηγεσία και την καθημερινή διαχείριση του σχεδίου μπορεί επίσης να καλείται «Διαχειριστικός Οργανισμός».
Αιτών Οργανισμός	Ο οργανισμός εταίρος ή οι οργανισμοί εταίροι που είναι νομικώς υπεύθυνοι για μία αίτηση. Όταν η αίτηση εγκριθεί ο Αιτών Οργανισμός γίνεται Δικαιούχος Οργανισμός.
Δικαιούχος	Σε οικονομικούς όρους, ο οργανισμός, το ίδρυμα ή το φυσικό πρόσωπο με τα οποία υπογράφεται το «συμβόλαιο» (επισήμως: «Σύμβαση Επιχορήγησης»). Στις αποκεντρωμένες δράσεις συμπράξεων όλοι οι συμμετέχοντες στην Σύμπραξη καθίστανται δικαιούχοι. Στις κεντρικές δράσεις ο οργανισμός με τον οποίο υπογράφεται η Σύμβαση Επιχορήγησης μπορεί να καλείται Δικαιούχος ή Συντονιστής, ανάλογα με το είδος της ανατιθέμενης Σύμβασης Επιχορήγησης.
Νόμιμος Εκπρόσωπος	Το φυσικό πρόσωπο εντός του Αιτούντος Οργανισμού, το οποίο είναι νόμιμα εξουσιοδοτημένο να εκπροσωπή τον οργανισμό στη σύναψη νομικά δεσμευτικών συμβάσεων. Το φυσικό αυτό πρόσωπο αυτό οφείλει να υπογράψει τόσο την αίτηση επιχορήγησης όσο και την σύμβαση επιχορήγησης, σε περίπτωση που η αίτηση εγκριθεί.

2. ΠΟΙΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΥΚΛΟΣ ΖΩΗΣ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ;

2.A.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

2.B. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ

Ο χρηματοοικονομικός κύκλος, όπως αυτός περιγράφεται παρακάτω, ισχύει για όλες τις δράσεις του Προγράμματος Διά Βίου Μάθησης, αν και ορισμένες απαιτήσεις ισχύουν μόνο για συγκεκριμένους τύπους δράσεων:

- (1) *υποβολή του εκτιμώμενου προϋπολογισμού:* για να ενημερωθείτε σχετικά με το είδος των πληροφοριών για τον προϋπολογισμό, οι οποίες απαιτούνται στο στάδιο υποβολής των αιτήσεων, παρακαλούμε όπως συμβουλευτείτε το κεφάλαιο των χρηματοοικονομικών διατάξεων.
- (2) *εκτίμηση του προϋπολογισμού:* η διαδικασία αυτή διεξάγεται βάσει πάγιων και διαφανών κριτηρίων και μπορεί να οδηγήσει σε αναθεώρηση (διόρθωση/ μείωση) του προϋπολογισμού, ώστε να διασφαλιστεί η καταλληλότητά του, ενώ περιλαμβάνει μόνο στοιχεία τα οποία θεωρούνται «απαραίτητα για την ολοκλήρωση» της προτεινόμενης δραστηριότητας. Οι κανόνες που εφαρμόζονται κατά την αναθεώρηση ενός προϋπολογισμού αναλύονται στο κεφάλαιο των χρηματοοικονομικών διατάξεων.
- (3) *έκδοση της Σύμβασης Επιχορήγησης («συμβόλαιο»)*
- (4) *διαδικασίες πληρωμής:* αφορούν – με χρονολογική σειρά – θέματα όπως παροχή οικονομικής εγγύησης (σε περίπτωση που απαιτείται για κάποιους Δικαιούχους Οργανισμούς που δεν ανήκουν στο Δημόσιο), προ-χρηματοδοτικές ρυθμίσεις, πληρωμή του υπολοίπου, διαδικασίες είσπραξης, κ.λπ.
- (5) *τροποποιήσεις της σύμβασης:* δύνανται να προκύψουν κατά την εφαρμογή του προγράμματος. Οι σχετικές οδηγίες περιλαμβάνονται ή προβλέπονται στη Σύμβαση Επιχορήγησης.
- (6) *απαιτήσεις για υποβολή εκθέσεων:* αφορούν την Έκθεση Προόδου (εφ' όσον προβλέπεται) και την Τελική Έκθεση. Σχετικές οδηγίες παρέχονται στη Σύμβαση Επιχορήγησης.
- (7) *οικονομικός έλεγχος και απαραίτητα αποδεικτικά στοιχεία:* επιτόπου οικονομικοί έλεγχοι και εξακρίβωση αποδεικτικών στοιχείων μπορούν να λάβουν χώρα οιαδήποτε στιγμή μέχρι την παρέλευση 5 ετών από την καταβολή της τελικής πληρωμής προς και από τον Δικαιούχο και ως εκ τούτου ο τελευταίος οφείλει φυλάσσει τα σχετικά έγγραφα κατά το διάστημα αυτό.

2.C. ΙΣΧΥΟΝΤΕΣ ΚΑΝΟΝΕΣ

Οι κανόνες που αναφέρονται στον Οδηγό αυτό ισχύουν για όλες τις δράσεις για τις οποίες υπάρχει δυνατότητα παροχής πόρων της ΕΕ στο πλαίσιο του Προγράμματος Διά Βίου Μάθησης (ΠΔΒΜ).

Οι κανόνες που εφαρμόζονται στη διοίκηση και τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων που καλύπτονται στο πλαίσιο του ΠΔΒΜ αναφέρονται στα ακόλουθα έγγραφα:

- απόφαση αριθ. 1720/2006/ ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Νοεμβρίου 2006, για τη θέσπιση προγράμματος δράσης στον τομέα της διά βίου μάθησης (το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης)
- απόφαση αριθ. 1357/2008/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με την τροποποίηση της απόφασης αριθ.

1720/2006/ΕΚ για τη θέσπιση προγράμματος δράσης στον τομέα της διά βίου μάθησης

- κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2002, για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1995/2006 του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2006
- κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 2002, για τη θέσπιση των κανόνων εφαρμογής του κανονισμού του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1605/2002 του Συμβουλίου για τη θέσπιση του δημοσιονομικού κανονισμού που εφαρμόζεται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Τροποποιήθηκε πρόσφατα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 478/2007 της Επιτροπής, της 23ης Απριλίου 2007.

Η απόφαση με την οποία θεσμοθετήθηκε το πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης- LLP, υπερέχει των υπόλοιπων εν ισχύι κανόνων.

Κατά την ανάγνωση του Οδηγού αυτού πρέπει παράλληλα να λαμβάνεται υπόψη το κείμενο της Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων, καθώς και τα έντυπα των αιτήσεων επιχορήγησης. Σε περίπτωση ασυμφωνίας ανάμεσα στα κείμενα, η σειρά προτεραιότητας των εγγράφων στο πλαίσιο της Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων είναι η εξής:

- (1) η απόφαση αριθ. 1720/2006/ΕΚ με την οποία θεσμοθετήθηκε το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης.
- (2) η επίσημη ανακοίνωση της Πρόσκλησης για Υποβολή Προτάσεων στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- (3) το κείμενο της Πρόσκλησης με τη μορφή που έχει δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα της Επιτροπής για το πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης
- (4) ο παρών Οδηγός
- (5) τα έντυπα των αιτήσεων.

Ημερομηνίες λήξης υποβολής των αιτήσεων: Η κάθε δράση έχει τη δική της ειδική ημερομηνία λήξης. Για να βρείτε την ημερομηνία λήξης της δράσης που σας ενδιαφέρει, παρακαλούμε ανατρέξτε στην Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων.

Σε μερικές περιπτώσεις, ιδίως όταν πρόκειται για κεντρικές δράσεις, η διαδικασία απονομής επιχορήγησης δύναται να οργανώνεται σε δύο φάσεις. Στην περίπτωση αυτή οι αιτούντες καλούνται να δώσουν μέρος των πληροφοριών έως την ημερομηνία λήξης της πρώτης φάσης (π.χ. πληροφορίες σχετικά τον όμιλο ΑΕΙ, το περιεχόμενο του προγράμματος και τον προϋπολογισμό). Στη δεύτερη φάση καλούνται, μέσω μιας αίτησης που απευθύνεται μόνο σε έναν περιορισμένο κατάλογο αιτούντων, να υποβάλουν τα υπόλοιπα δικαιολογητικά (δηλώσεις προθέσεων/πληρεξούσια, λογιστική και οικονομική τεκμηρίωση κ.λπ.).

Κύκλος ζωής του Σχεδίου: Τα κεφάλαια του Οδηγού ανά τομεακό πρόγραμμα και δράση καταδεικνύουν, για την κάθε δράση, τα διάφορα στάδια από την υποβολή της αίτησης επιχορήγησης μέχρι την ημερομηνία έναρξης και τη μέγιστη διάρκεια της χρηματοδοτούμενης δραστηριότητας. Παρακαλούμε όπως λάβετε υπόψη ότι τα στάδια αυτά είναι **ενδεικτικά** τη στιγμή της δημοσίευσης της Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων: τυχόν επικαιροποιήσεις θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του οικείου Φορέα. Παρ' όλα αυτά, η τελευταία επικαιροποίηση θα πραγματοποιηθεί το αργότερο 10 εργάσιμες ημέρες πριν από την τελική ημερομηνία

υποβολής των αιτήσεων επιχορήγησης όπως ορίζεται σε αυτόν τον Οδηγό για το πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης.

Διάρκεια: Δεν θα γίνονται δεκτές οι αιτήσεις που αφορούν δραστηριότητες με προγραμματισμένη διάρκεια μεγαλύτερη από εκείνη που ορίζεται σε αυτόν τον Οδηγό.

Τέλος του σχεδίου: Εάν, μετά την υπογραφή της Σύμβασης Επιχορήγησης και την έναρξη του σχεδίου / δραστηριότητας, καταστεί αδύνατο για τον δικαιούχο, για πλήρως τεκμηριωμένα αίτια λόγω ανώτερης βίας, να ολοκληρώσει το σχέδιο εντός της προγραμματισμένης περιόδου, δύναται να δοθεί παράταση στην περίοδο επιλεξιμότητας. Ωστόσο, η παράταση δεν εξασφαλίζεται αυτομάτως, αλλά υπόκειται σε ανάλυση κατά περίπτωση. Επιπλέον, η παράταση της διάρκειας του σχεδίου δε συνεπάγεται αύξηση ούτε του ύψους της επιχορήγησης ούτε του ποσοστού συγχρηματοδότησης.

Περίοδος επιλεξιμότητας: Η περίοδος επιλεξιμότητας για δαπάνες και δραστηριότητες ξεκινά και λήγει στις ημερομηνίες που ορίζονται στη Σύμβαση Επιχορήγησης. Σε καμία περίπτωση δε μπορεί η περίοδος επιλεξιμότητας για δαπάνες και δραστηριότητες να ξεκινήσει πριν από την υποβολή της αίτησης επιχορήγησης.

3. ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗΣ;

3.Α. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Υποβολή της αίτησης επιχορήγησης

Οι αιτήσεις επιχορήγησης για την παροχή οικονομικής ενίσχυσης στο πλαίσιο των αποκεντρωμένων δράσεων του Προγράμματος Διά Βίου Μάθησης οφείλουν να υποβάλλονται στον Εθνικό Φορέα της χώρας του αιτούντος. Οι αιτήσεις επιχορήγησης για οικονομική ενίσχυση στο πλαίσιο των κεντρικών δράσεων του προγράμματος οφείλουν να υποβάλλονται στον Εκτελεστικό Φορέα. Στον ακόλουθο πίνακα παρουσιάζονται συνοπτικά οι διαδικασίες υποβολής των αιτήσεων και απονομής των επιχορηγήσεων.

Διαδικασία Εθνικής Μονάδας 1 (EM1)

Οι ακόλουθες δράσεις, στο πλαίσιο των οποίων λαμβάνονται οι αποφάσεις σχετικά με την παροχή επιχορηγήσεων από τις αρμόδιες Εθνικές Μονάδες, ρυθμίζονται με τη «Διαδικασία Εθνικής Μονάδας 1»:

- **κινητικότητα** φυσικών προσώπων,
- **διμερείς και πολυμερείς συμπράξεις,**
- **μονομερή και εθνικά σχέδια στο πλαίσιο του Εγκάρσιου Προγράμματος¹⁰**

Όσον αφορά στις δράσεις αυτές, οι αιτήσεις επιχορήγησης υποβάλλονται στην Εθνική Μονάδα που έχει οριστεί από την εθνική αρχή στη χώρα του αιτούντος. Οι Εθνικές Μονάδες προβαίνουν στη διαδικασία επιλογής και κατανέμουν τους οικονομικούς πόρους στους

¹⁰ Άρθρο 33 της απόφασης

αιτούντες που επελέγησαν. Οι Εθνικές Μονάδες παρέχουν επιχορηγήσεις σε δικαιούχους που διαμένουν στις αντίστοιχες με αυτές χώρες.

Η διαδικασία αυτή ακολουθείται και στην περίπτωση των αιτήσεων για Πιστοποιητικά Erasmus και Leonardo da Vinci.

Διαδικασία Εθνικής Μονάδας 2 (EM2)

Η ακόλουθη δράση, στο πλαίσιο της οποίας οι αποφάσεις σχετικά με την παροχή επιχορηγήσεων λαμβάνονται από την Επιτροπή, αλλά οι διαδικασίες αξιολόγησης και σύναψης της Σύμβασης αναλαμβάνονται από τις αρμόδιες Εθνικές Μονάδες, ρυθμίζεται με τη «Διαδικασία Εθνικής Μονάδας 2»:

- **πολυμερή σχέδια: Μεταφορά Καινοτομίας (Leonardo da Vinci)**

Όσον αφορά στη δράση αυτή, οι αιτήσεις επιχορήγησης υποβάλλονται στην Εθνική Μονάδα της χώρας στην οποία βρίσκεται ο αιτών οργανισμός. Η Εθνική Μονάδα πραγματοποιεί την αξιολόγηση των αιτήσεων και υποβάλλει στην Επιτροπή έναν σύντομο κατάλογο αιτήσεων που προκρίθηκαν προς έγκριση. Για την αποφυγή του ενδεχομένου διπλής χρηματοδότησης κάποιων προγραμμάτων, οι σύντομοι κατάλογοι τους οποίους προτείνουν οι Εθνικές Μονάδες ελέγχονται κατ' αντιπαράθεση, πριν η Επιτροπή λάβει την απόφαση για την απονομή των επιχορηγήσεων. Όταν η Επιτροπή λάβει την απόφαση για την απονομή των επιχορηγήσεων, οι Εθνικές Μονάδες απονέμουν τις επιχορηγήσεις στους επιλεγμένους συντονιστές αιτούντες οργανισμούς οι οποίοι βρίσκονται στις αντίστοιχες επιλέξιμες/ συμμετέχουσες χώρες και από τη στιγμή αυτή καθίστανται υπεύθυνοι για την κατανομή των πόρων σε όλους του εταίρους των σχεδίων.

Διαδικασία της Επιτροπής (COM)

Οι ακόλουθες δράσεις, στο πλαίσιο των οποίων οι αιτήσεις για την επιχορήγηση προγραμμάτων υποβάλλονται στον Εκτελεστικό Φορέα διεκπεραιώνονται με τη «Διαδικασία της Επιτροπής»:

- **πολυμερή προγράμματα και δίκτυα**
- **συνοδευτικά μέτρα**
- **λειτουργικές επιχορηγήσεις**
- **μονομερή και πολυμερή προγράμματα** στο πλαίσιο του Προγράμματος Jean Monnet

Η διαδικασία αυτή ακολουθείται και στην περίπτωση των αιτήσεων για τον Πανεπιστημιακό Χάρτη Erasmus.

Κανονικά, οι αιτούντες ενημερώνονται σχετικά με την αποδοχή της αίτησής τους εντός 30 ημερών από την ημερομηνία λήξης της υποβολής των αιτήσεων.

Οδηγίες για τη σωστή υποβολή της αίτησης

1. Οι αιτήσεις στο πλαίσιο όλων των δράσεων πρέπει να υποβάλλονται σύμφωνα με τις οδηγίες που εκδίδει ο αρμόδιος φορέας (η Εθνική Μονάδα ή ο Εκτελεστικός Φορέας).

2. Στην περίπτωση των έντυπων αιτήσεων, η τήρηση της προθεσμίας θα διακριβώνεται από την ημερομηνία της ταχυδρομικής σφραγίδας. Ως εκ τούτου, συμβουλευόμαστε τους αιτούντες να λαμβάνουν κάποια απόδειξη όπου θα αναγράφεται η ημερομηνία αποστολής και τα πλήρη στοιχεία του παραλήπτη.
3. Οι αιτούντες δε μπορούν να κάνουν αλλαγές στην αίτησή τους για επιχορήγηση μετά την ημερομηνία λήξης της υποβολής των αιτήσεων.
4. Για τις δράσεις του προγράμματος στο πλαίσιο των οποίων οι οργανισμοί δύνανται να υποβάλλουν αίτηση επιχορήγησης, οι εν λόγω οργανισμοί πρέπει να είναι νομικά πρόσωπα σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία. Οι αιτήσεις οφείλουν να φέρουν την υπογραφή ενός φυσικού προσώπου το οποίο έχει νόμιμη εξουσιοδότηση να εκπροσωπεί αυτό το νομικό πρόσωπο (εξουσιοδοτημένος υπογράφων) αναλαμβάνοντας νομικές δεσμεύσεις¹¹.

Έντυπα των αιτήσεων

Ανάλογα με τη δράση που σας ενδιαφέρει, μπορείτε να βρείτε τα έντυπα αυτά:

- στο δικτυακό τόπο των ΕΜ: [Οι Εθνικές Μονάδες ανά χώρα](#)
- στο δικτυακό τόπο του Εκτελεστικού Φορέα: http://eacea.ec.europa.eu/llp/index_en.php
- για Επισκέψεις Μελέτης – στο δικτυακό τόπο του Cedefop: <http://studyvisits.cedefop.europa.eu>.

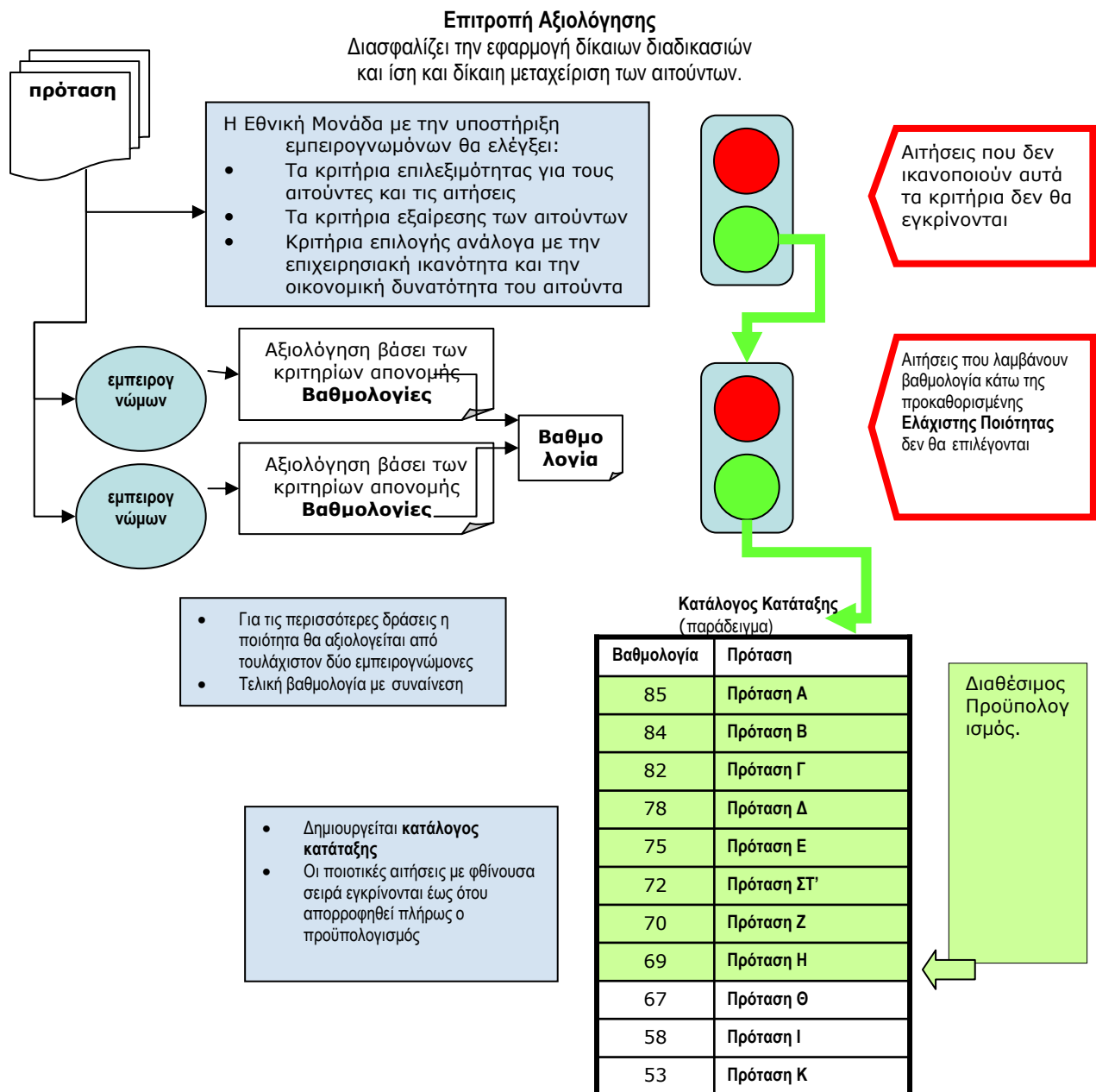
¹¹ Σύμφωνα με το άρθρο 114 παράγραφος 2 στοιχείο α) του δημοσιονομικού κανονισμού, όταν οι αιτήσεις επιχορήγησης υποβάλλονται από αιτούντες που δεν διαθέτουν νομική προσωπικότητα δυνάμει της οικείας εθνικής νομοθεσίας, οι εκπρόσωποι τους αποδεικνύουν ότι έχουν την ικανότητα να αναλάβουν νομικές δεσμεύσεις για λογαριασμό τους και προσφέρουν οικονομικές εγγυήσεις ισοδύναμες με εκείνες των νομικών προσώπων. Σύμφωνα με το άρθρο 7 (Δημόσια ιδρύματα ή οργανισμοί που παρέχουν δυνατότητες μάθησης) των Διοικητικών και δημοσιονομικών διατάξεων που παρατίθενται ως παράρτημα στην απόφαση για το πρόγραμμα διά βίου μάθησης «Όλα τα σχολεία και τα ιδρύματα δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως τα ορίζουν τα κράτη μέλη, καθώς και όλα τα ιδρύματα ή οργανισμοί που παρέχουν δυνατότητες μάθησης, που κατά την τελευταία διετία έλαβαν περισσότερο από το 50 % του ετήσιου εισοδήματός τους από δημόσιο χρήμα, ή που ελέγχονται από δημόσιους οργανισμούς ή εκπροσώπους τους, θεωρούνται από την Επιτροπή ότι διαθέτουν την απαραίτητη οικονομική, επαγγελματική και διοικητική ικανότητα, καθώς και την αναγκαία χρηματοοικονομική σταθερότητα, ώστε να εκτελέσουν σχέδια δυνάμει του προγράμματος διά βίου μάθησης, και δεν υποχρεούνται να προσκομίσουν περαιτέρω αποδείξεις. Τα εν λόγω ιδρύματα ή οργανισμοί μπορούν να απαλλάσσονται από απαιτήσεις οικονομικού ελέγχου κατά το άρθρο 173 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002.»

	ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ		ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ
	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ 1 –ΕΜ1	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΘΝΙΚΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ 2 –ΕΜ2	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ- COM
Ισχύει για (τυπολογία δράσης)	❖ Διακρατική Κινητικότητα ❖ Διμερείς και Πολυμερείς Συμπράξεις ❖ Μονομερή και Εθνικά Σχέδια (Εγκάρσιο Πρόγραμμα)	❖ Πολυμερή Σχέδια: Μεταφορά Καινοτομίας (Leonardo da Vinci)	❖ Πολυμερή Σχέδια και Δίκτυα ❖ Λειτουργικές επιχορηγήσεις ❖ Μονομερή και Πολυμερή Σχέδια- Jean Monnet ❖ Συνοδευτικά Μέτρα
Σε ποιον πρέπει να σταλεί το έντυπο αίτησης	Στην αρμόδια <u>Εθνική Μονάδα για κάθε αιτούντα οργανισμό ή φυσικό πρόσωπο</u>	Στην <u>Εθνική Μονάδα</u> του συντονιστή της αίτησης επιχορήγησης	<u>Στον Εκτελεστικό Φορέα Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού</u>
Κύρια Βήματα της Διαδικασίας	α. Αξιολόγηση Προτάσεων σχετικά με επίσημα κριτήρια (κριτήρια επιλεξιμότητας και κριτήρια αποκλεισμού) και κριτήρια ποιότητας (κριτήρια επιλογής και απονομής όπως ορίζονται σε αυτόν τον Οδηγό) β. Έγκριση του καταλόγου επιλογής από την Εθνική Μονάδα γ. Κατανομή των επιχορηγήσεων στους επιλεχθέντες δικαιούχους από τις Εθνικές Μονάδες	α. Αξιολόγηση προτάσεων σχετικά με επίσημα κριτήρια (κριτήρια επιλεξιμότητας και κριτήρια αποκλεισμού) και κριτήρια ποιότητας (κριτήρια επιλογής και απονομής) από την Εθνική Μονάδα β. Καθορισμός σύντομου καταλόγου τελικής επιλογής των αιτήσεων προς έγκριση γ. Έγκριση Καταλόγου τελικής επιλογής από την Επιτροπή δ. Κατανομή των επιχορηγήσεων στις επιλεγείσες προτάσεις από τις Εθνικές Μονάδες	α. Αξιολόγηση προτάσεων σχετικά με επίσημα κριτήρια (κριτήρια επιλεξιμότητας και κριτήρια αποκλεισμού) και κριτήρια ποιότητας (κριτήρια επιλογής και απονομής) β. Έγκριση του καταλόγου επιλογής γ. Κατανομή των επιχορηγήσεων στα επιλεχθέντα σχέδια

3.Β. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΣΕΩΝ

Η διαδικασία απονομής επιχορήγησης περιλαμβάνει μια πληθώρα παραγόντων: την Επιτροπή, τον Εκτελεστικό Φορέα, τις Εθνικές Μονάδες, τα κράτη μέλη και συμμετέχουσες χώρες και, μέσω της σχετικής Επιτροπής Προγράμματος, τις εθνικές αρχές των κρατών μελών και των υπολοίπων συμμετεχουσών χωρών. Σε κάποιες περιπτώσεις, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο διατηρούν το «δικαίωμα ελέγχου»¹² σε ό,τι αφορά τις αποφάσεις για τη απονομή των επιχορηγήσεων.

¹² Για το δικαίωμα ελέγχου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου βλέπε άρθρο 11 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Το διάγραμμα περιλαμβάνει τις βασικές διαδικασίες αξιολόγησης των αιτήσεων¹³. Αν μια δράση περιλαμβάνει δημοσιευμένες προτεραιότητες, η Επιτροπή Αξιολόγησης μπορεί να αποφασίσει να χρηματοδοτήσει μια αίτηση που έχει συγκεντρώσει χαμηλότερη βαθμολογία από μια άλλη αίτηση η οποία περιλαμβάνεται στο διαθέσιμο προϋπολογισμό, προκειμένου να επιτευχθεί ισορροπημένη κάλυψη των προτεραιοτήτων. Στο ανωτέρω διάγραμμα, αυτό θα μπορούσε να σημαίνει, για παράδειγμα, ότι αν η Πρόταση Θ αφορούσε μια προτεραιότητα

¹³ Η διαδικασία για την αξιολόγηση των αιτήσεων για οικονομική ενίσχυση που σχετίζεται με την επιπρόσθετη συμμετοχή εταιριών οργανισμών από «τρίτες» χώρες στα πολυμερή σχέδια και δίκτυα για συγκεκριμένες δράσεις του προγράμματος (βλ. ενότητα 1C) περιγράφεται στην ιστοσελίδα του Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού.

που δεν είχε καλυφθεί προηγουμένως, θα ήταν δυνατό να χρηματοδοτηθεί στη θέση της Πρότασης Η.

Η ΟΜΑΔΑ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ

Για κάθε δράση του προγράμματος, εκτός από τις δράσεις κινητικότητας φυσικών προσώπων, κάθε αίτηση επιχορήγησης θα αξιολογείται κανονικά από τουλάχιστον δύο εμπειρογνώμονες. Στις περισσότερες περιπτώσεις πρόκειται για εξωτερικούς εμπειρογνώμονες (δηλαδή εκτός της Μονάδας που οργανώνει την διαδικασία απονομής επιχορήγησης). Οι ίδιοι αναλαμβάνουν την αξιολόγηση βασιζόμενοι σε ένα προκαθορισμένο σύστημα βαθμολόγησης, το οποίο λαμβάνει υπόψη την ποιότητα της εφαρμογής και (εφόσον συντρέχει περίπτωση) την κάλυψη των προτεραιοτήτων που έχουν δημοσιευτεί για τη δεδομένη δράση, και σε τυποποιημένους καταλόγους κατάταξης συμπεριλαμβανομένων και ποιοτικών πτυχών. Η τελική βαθμολογία μιας αίτησης επιχορήγησης επιτυγχάνεται με συναίνεση μεταξύ των εμπειρογνομόνων που έχουν αναλάβει κάθε ξεχωριστή αξιολόγηση.

Ο διοργανωτής Φορέας συντάσσει με βάση την αξιολόγηση των εμπειρογνομόνων έναν **κατάλογο κατάταξης** των αιτήσεων, διαφοροποιώντας τις σε αιτήσεις που προτάθηκαν για έγκριση, σε αιτήσεις για απόρριψη και σε αιτήσεις για τον εφεδρικό κατάλογο. Ο κατάλογος κατάταξης περιλαμβάνει τα επιχορηγούμενα ποσά που προβλέπονται για εκείνες τις αιτήσεις, οι οποίες προτάθηκαν για έγκριση ή βρίσκονται στον εφεδρικό κατάλογο. Ο κατάλογος των αιτήσεων στον εφεδρικό κατάλογο δύναται να χρησιμοποιηθεί για επιπρόσθετες επιχορηγήσεις σε περίπτωση που διατεθούν ποσά μετά από απόσυρση εγκεκριμένων σχεδίων ή μετά από αύξηση στον προϋπολογισμό του προγράμματος (π.χ. επιπλέον χρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο).

Στην περίπτωση πολυμερών Συμπράξεων (Comenius, Leonardo Da Vinci και Grundtvig) η αξιολόγηση της αίτησης πραγματοποιείται από την Εθνική Μονάδα της συντονίστριας χώρας με βάση κοινά κριτήρια ποιότητας, τα οποία χρησιμοποιούνται σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες. Επίσης λαμβάνονται υπόψη και οι εθνικές προτεραιότητες (εάν ισχύει).

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Οι κατάλογοι κατάταξης των αιτήσεων επιχορήγησης που προέκυψαν από τη διαδικασία αξιολόγησης - εκτίμησης, όπως αυτή περιγράφεται παραπάνω, υποβάλλονται στην επονομαζόμενη «Επιτροπή Αξιολόγησης». Το μέγεθος και η σύνθεση της Επιτροπής ποικίλλει μεταξύ προγραμμάτων και δράσεων. Δύναται να περιλαμβάνει μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ή της Μονάδας καθώς και εξωτερικούς εμπειρογνώμονες και εκπροσώπους των ενδιαφερόμενων μερών. Ο ρόλος της Επιτροπής Αξιολόγησης είναι να εποπτεύει όλη τη διαδικασία αξιολόγησης, να εγγυάται την ίση μεταχείριση όλων των αιτήσεων μέσω δίκαιης και διαφανούς εφαρμογής των διαδικασιών αλλά και να προβαίνει σε πρόταση επιχορήγησης στον λαμβάνοντα την απόφαση για απονομή επιχορήγησης με βάση τα ακόλουθα:

- i δίκαιη και διαφανή εφαρμογή των δημοσιοποιημένων κριτηρίων Επιλεξιμότητας, Επιλογής, Εξαιρέσεως και Απονομής Επιχορήγησης
- ii συνεκτική αξιολόγηση και βαθμολόγηση

- iii ορθή χρηματοοικονομική ανάλυση (εάν ισχύει)
- iv αρμόζουσα αξιολόγηση επιπρόσθετων πληροφοριών, οι οποίες παρέχονται από εξωτερικούς παράγοντες (όπως Εθνικές Μονάδες ή Αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε "τρίτες χώρες", οι οποίες συμμετέχουν στο πρόγραμμα) (εάν ισχύει)
- v ισορροπημένη κάλυψη των προτεραιοτήτων της δράσης (εφόσον συντρέχει περίπτωση)

και σύμφωνα με

- vi τους στόχους του προγράμματος / της δράσης
- vii τον διαθέσιμο προϋπολογισμό.

ΤΕΛΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ

Η επίσημη διαδικασία λήψης απόφασης δύναται να ποικίλλει ανάλογα με το αν η απόφαση απονομής επιχορήγησης που αφορά ένα ορισμένο πρόγραμμα / δράση υπόκειται σε ενδελεχή έλεγχο ή όχι από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Αν όχι, η απόφαση λαμβάνεται απευθείας από την αρμόδια Εθνική Μονάδα (αποκεντρωμένες δράσεις) ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή από τον Εκτελεστικό Φορέα (κεντρικές δράσεις) με βάση την πρόταση απονομής επιχορήγησης της Επιτροπής Αξιολόγησης. Η Επιτροπή Προγράμματος και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενημερώνονται σχετικά με την απόφαση απονομής επιχορήγησης.

Κριτήρια αξιολόγησης

Οι αιτήσεις αξιολογούνται με βάση τέσσερα είδη κριτηρίων:

- α) κριτήρια Επιλεξιμότητας
- β) κριτήρια Αποκλεισμού
- γ) κριτήρια Επιλογής
- δ) κριτήρια Απονομής Επιχορήγησης.

α. Κριτήρια επιλεξιμότητας

Μόνο οι αιτήσεις που πληρούν τα παρακάτω επίσημα κριτήρια επιλεξιμότητας θα θεωρούνται επιλέξιμες για χρηματοδότηση:

ΓΕΝΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ

Οι αιτήσεις οφείλουν να πληρούν τα ακόλουθα κριτήρια:

1. Συμμόρφωση με τις διαδικασίες υποβολής που ορίζονται στη σχετική Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων και στο ενότητα 3α, κεφάλαιο «Οδηγίες για την σωστή υποβολή» του παρόντος Οδηγού

2. Συμμόρφωση με τις προθεσμίες που ορίζονται στην σχετική Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων. Στο Μέρος II του Οδηγού δίδονται ενδεικτικές ημερομηνίες για κάθε δράση, ωστόσο οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να ανατρέξουν στην τελική Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων που θα δημοσιοποιηθεί.
3. Συμμόρφωση με τους κανόνες της ελάχιστης και μέγιστης διάρκειας των σχεδίων και του ελάχιστου/ μέγιστου αριθμού συμμετεχόντων εταιρών και χωρών, όπως υποδεικνύεται στο Μέρος II του Οδηγού.
4. Αν η αίτηση υποβάλλεται από φορείς που μετέχουν σε σύμπραξη, ένας εξ αυτών τουλάχιστον πρέπει να εδρεύει σε κράτος μέλος της ΕΕ. Σχετικά με τα πολυμερή σχέδια, πρέπει οι ευρωπαϊκές εταιρικές σχέσεις με μέλη σε χώρες συμμετέχουσες στο Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης, να καλύπτουν την απαίτηση σχετικά με τον ελάχιστο αριθμό χωρών, χωρίς να χρειαστεί η εμπλοκή άλλων φορέων στον όμιλο, αν και κάτι τέτοιο συστήνεται όπου κριθεί σκόπιμο. Τα μονομερή σχέδια και τα πολυμερή σχέδια Jean Monnet δεν χρειάζεται να συμμορφώνονται με τον όρο για συμμετοχή ενός τουλάχιστον οργανισμού κράτους μέλους της ΕΕ.
5. Να έχουν συνταχθεί σε μία από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης^{14 15 16}. Οι αιτήσεις από σύμπραξη πρέπει να υποβληθούν στη γλώσσα εργασίας της σύμπραξης.
6. Να υποβληθούν αποκλειστικά με χρήση της σωστού **επίσημου εντύπου υποβολής** αίτησης για την σχετική δράση και να συμπληρωθούν αποκλειστικά ηλεκτρονικά¹⁸ (όχι χειρόγραφα).
7. Το αιτούμενο ποσό επιχορήγησης, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να είναι διατυπωμένο σε ευρώ.

Αν μία αίτηση θεωρηθεί μη επιλέξιμη, ο αιτών θα λάβει επιστολή με τους λόγους που την καθιστούν μη επιλέξιμη,

ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΧΩΡΕΣ

Οι αιτούντες οφείλουν να διαμένουν σε μια από τις χώρες που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης¹⁹.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Οι δικαιούχοι επιχορηγήσεων κινητικότητας για φυσικά πρόσωπα οφείλουν να είναι:

- είτε υπήκοοι μιας χώρας, η οποία συμμετέχει στο Πρόγραμμα διά Βίου Μάθησης,

¹⁴ Με εξαίρεση τις αιτήσεις για επιχορηγήσεις κινητικότητας που υποβάλλονται στους Εθνικές Μονάδες των χωρών της ΕΖΕΣ/ΕΟΧ και τις υποψήφιες χώρες, οι οποίες μπορούν να συνταχθούν στην εθνική γλώσσα του αιτούντος.

¹⁵ Οι αιτούντες για τον Πανεπιστημιακό Χάρτη Erasmus οφείλουν να διαθέτουν την Δήλωσης Πολιτικής Erasmus και σε Αγγλικά, Γαλλικά ή Γερμανικά.

¹⁶ Οι αιτούντες για το πρόγραμμα Jean Monnet οφείλουν να υποβάλλουν τις αιτήσεις τους στα αγγλικά, γαλλικά ή γερμανικά

¹⁷ Οι αιτούντες για τις Επισκέψεις Μελέτης στο πλαίσιο του Εγκάρσιου Προγράμματος οφείλουν να διαθέτουν την αίτηση στην γλώσσα εργασίας μιας από τις επιλεγμένες Επισκέψεις Μελέτης.

¹⁸ Σε ορισμένες δράσεις δύναται να ζητηθεί από τους αιτούντες να συμπληρώσουν την αίτηση ηλεκτρονικά.

¹⁹ Εκτός από το πρόγραμμα Jean Monnet, το οποίο είναι ανοιχτό παγκοσμίως στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

- είτε υπήκοοι άλλων κρατών, εγγεγραμμένοι σε τακτικά μαθήματα/προγράμματα σε σχολεία, ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης ή φορείς επαγγελματικής κατάρτισης ή σε οργανισμούς εκπαίδευσης ενηλίκων σε μια από τις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης ή να εργάζονται ή να ζουν σε μία συμμετέχουσα στο εν λόγω πρόγραμμα χώρα, λαμβάνοντας υπόψη το περιεχόμενο του προγράμματος (πληροφορίες σχετικά βλ. στην ιστοσελίδα της Εθνικής Μονάδας).

Στην περίπτωση ατομικής διεθνικής κινητικότητας, είτε η χώρα προέλευσης είτε η χώρα προορισμού πρέπει να είναι κράτος μέλος της ΕΕ, με εξαίρεση επιχορήγηση που απονέμεται προκειμένου να μπορέσει ο δικαιούχος να συμμετάσχει σε κάποια εκπαιδευτική δραστηριότητα, στην οποία συμμετέχουν άτομα από διάφορα κράτη. Επομένως η εξαίρεση αυτή αναφέρεται στην κινητικότητα, η οποία διεξάγεται εντός πολυμερών συμπράξεων και σχεδίων, αλλά και σε δράσεις όπως η Ενδοϋπηρεσιακή Κατάρτιση των προγραμμάτων Comenius και Grundtvig, τα Εντατικά Προγράμματα του Erasmus, τα Εργαστήρια του Grundtvig και οι Επισκέψεις Μελέτης του Εγκάρσιου Προγράμματος. Παρακαλώ όπως συμβουλευτείτε την περιγραφή των συγκεκριμένων δράσεων στο Μέρος ΙΙ του παρόντος Οδηγού για να ενημερωθείτε αν ο κανόνας αυτός ισχύει για την δράση για την οποία ενδιαφέρεστε.

Σε κάποιες εξαιρετικές περιπτώσεις δύναται επίσης να υποστηριχθεί η κινητικότητα εντός της ίδιας χώρας, κυρίως στην περίπτωση επιχορήγησης Προπαρασκευαστικών επισκέψεων για την συμμετοχή σε κάποιο διακρατικό σεμινάριο εξεύρεσης εταιρών, το οποίο οργανώνεται από την Εθνική Μονάδα της χώρας αυτής.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

Όπου οι αιτήσεις γίνονται από ιδρύματα ή οργανισμούς και όχι από φυσικά πρόσωπα, τότε αυτά τα ιδρύματα/ οργανισμοί οφείλουν να είναι νομικές οντότητες σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Παρακαλώ όπως συμβουλευτείτε το Μέρος ΙΙ του Οδηγού για επιπρόσθετους κανόνες επιλεξιμότητας σχετικά με συγκεκριμένο πρόγραμμα και /ή δράση.

β. Κριτήρια Αποκλεισμού

Οι αιτούντες θα αποκλειστούν από την συμμετοχή τους στο πρόγραμμα σε περίπτωση που υφίσταται οποιαδήποτε από τις πιο κάτω καταστάσεις όπως ορίζονται στο άρθρο 114 του δημοσιονομικού κανονισμού, ο οποίος ισχύει για τον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

1. τελούν υπό πτώχευση, εκκαθάριση, αναγκαστική διαχείριση, πτωχευτικό συμβιβασμό, παύση δραστηριοτήτων, έχει κινηθεί εναντίον τους διαδικασία που αφορά αυτά τα θέματα ή βρίσκονται σε ανάλογη κατάσταση που προκύπτει από παρόμοια διαδικασία σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή κανονισμούς.
2. έχουν καταδικαστεί για αδίκημα που αφορά την επαγγελματική τους συμπεριφορά με τελεσίδικο απόφαση (res judicata).
3. έχουν κριθεί ένοχοι σοβαρού πειθαρχικού παραπτώματος που αποδεικνύεται με οποιοδήποτε μέσο μπορεί να δικαιολογήσει η αναθέτουσα αρχή.

4. δεν έχουν εκπληρώσει τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τη νομοθεσία για την κοινωνική ασφάλιση ή την καταβολή φόρων της χώρας όπου είναι εγκατεστημένοι ή της χώρας της αναθέτουσας αρχής ή της χώρας όπου θα εκτελεστεί η σύμβαση.
5. έχουν καταδικαστεί *τελεσίδικα* για απάτη, ατασθαλίες, συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα που βλάπτει τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ.
6. εάν στο πλαίσιο άλλης προκήρυξης ή απονομής επιχορήγησης που χρηματοδοτείται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ παραβίασαν τους όρους της σύμβασης μη εκπληρώνοντας τις συμβατικές τους υποχρεώσεις.

Οι αιτούντες δεν θα λάβουν επιχορήγηση εάν, κατά την διάρκεια της διαδικασίας απονομής της:

1. υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων με οργανισμό ή φυσικά πρόσωπα που άμεσα ή έμμεσα εμπλέκονται στην διαδικασία της απονομής επιχορήγησης.
2. στην αίτηση επιχορήγησής τους έχουν παραποιήσει τις πληροφορίες ή δεν παρέχουν τις απαιτούμενες πληροφορίες.

Ενδέχεται, στους αιτούντες οι οποίοι θα βρεθούν ένοχοι για παραποίηση πληροφοριών ή έχουν αποδειχθεί ανεπαρκείς να ανταποκριθούν στις συμβατικές τους υποχρεώσεις κατά τη διάρκεια προηγούμενης διαδικασίας σύμβασης ή επιχορήγησης να επιβληθούν διοικητικές και οικονομικές κυρώσεις σύμφωνα με τα άρθρα 93 και 96 του δημοσιονομικού κανονισμού.

Οι νομικές οντότητες που «φιλοξενούν» τα εθνικά γραφεία του προγράμματος LLP λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για να τεκμηριώσουν την απουσία οποιασδήποτε μορφής πιθανής σύγκρουσης συμφερόντων και διπλής χρηματοδότησης.

γ. Κριτήρια επιλογής

Τα κριτήρια επιλογής χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση του αιτούντος οργανισμού / σύμπραξης, ώστε να εκτιμηθεί η επιχειρησιακή και η οικονομική τους επάρκεια, η οποία θεωρείται απαραίτητη για την ανάληψη της προτεινόμενης δραστηριότητας. Τα πιο κάτω κριτήρια επιλογής δεν ισχύουν για φυσικά πρόσωπα, τα οποία αιτούνται επιχορήγησης.

Δύναται να ζητηθεί από τους αιτούντες οργανισμούς να υποβάλουν έγγραφα τα οποία να αποδεικνύουν την επιχειρησιακή και οικονομική τους επάρκεια (βλέπε παρακάτω). Σε περίπτωση που, επί αυτής της βάσης, η Εθνική Μονάδα κρίνει ότι δεν υφίσταται ικανοποιητική επιχειρησιακή και οικονομική επάρκεια ή ότι δεν αποδεικνύεται επαρκώς, δύναται να απορρίψει την αίτηση επιχορήγησης ή να ζητήσει περαιτέρω πληροφορίες.

Οργανισμοί που θεωρούνται ότι διαθέτουν επαρκή οικονομική, επαγγελματική και διοικητική επάρκεια και οικονομική βιωσιμότητα.

Οι Οργανισμοί που θεωρούνται «δημόσιοι οργανισμοί» βάσει της σχετικής εθνικής νομοθεσίας εξαιρούνται από τις διατάξεις που ισχύουν από την Επιχειρησιακή και Οικονομική επάρκεια που παρατίθεται παρακάτω. Σύμφωνα με το άρθρο 7 του Παραρτήματος της Απόφασης για το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης: «Όλα τα σχολεία και τα ιδρύματα

δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, όπως τα ορίζουν τα κράτη μέλη, καθώς και όλα τα ιδρύματα ή οργανισμοί που παρέχουν δυνατότητες μάθησης, που κατά την τελευταία διετία έλαβαν περισσότερο από το 50 % του ετήσιου εισοδήματός τους από δημόσιο χρήμα, ή που ελέγχονται από δημόσιους οργανισμούς ή εκπροσώπους τους, θεωρούνται από την Επιτροπή ότι διαθέτουν την απαραίτητη οικονομική, επαγγελματική και διοικητική ικανότητα, καθώς και την αναγκαία χρηματοοικονομική σταθερότητα, ώστε να εκτελέσουν σχέδια δυνάμει του προγράμματος διά βίου μάθησης, και δεν υποχρεούνται να προσκομίσουν περαιτέρω αποδείξεις. Τα εν λόγω ιδρύματα ή οργανισμοί μπορούν να απαλλάσσονται από απαιτήσεις οικονομικού ελέγχου κατά το άρθρο 173 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2342/2002.» Οι αιτούντες, παραταύτα, οφείλουν να υπογράψουν υπεύθυνη δήλωση, η οποία περιλαμβάνεται στο έντυπο αίτησης, όπου θα δηλώνουν ότι συμμορφώνονται και αποδέχονται τους όρους που αναφέρονται ανωτέρω, ενώ ενδέχεται να τους ζητηθεί να παράσχουν έγγραφα τεκμηρίωσης ως συνοδευτικά της δήλωσης.

Επιχειρησιακή Επάρκεια

Οι αιτούντες θα αξιολογούνται βάσει της επαγγελματικής τους ικανότητας και των προσόντων που κρίνονται απαραίτητα για την πραγματοποίηση της προτεινόμενης δραστηριότητας.

Σε περίπτωση που προβλέπεται στα έντυπα αιτήσεων, οι αιτούντες οφείλουν να υποβάλλουν τα Βιογραφικά Σημειώματα του βασικού προσωπικού που ασχολείται με το σχέδιο αποδεικνύοντας μέσω αυτών την σχετική επαγγελματική τους εμπειρία. Για συμπράξεις, αυτή η υποχρέωση αφορά όλους του εταίρους.

Τα συγκεκριμένα έγγραφα οφείλουν να υποβάλλονται σε μια από τις επίσημες γλώσσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και η διαδικασία απονομής επιχορήγησης δύναται να ορίζει ότι οφείλουν να υποβάλλονται στην γλώσσα που συντάσσεται η αίτηση.

Οικονομική Βιωσιμότητα

Οι αιτούντες οφείλουν να έχουν σταθερούς και επαρκείς πόρους χρηματοδότησης για να καλύπτουν τις χρηματοδοτικές απαιτήσεις των δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια υλοποίησης του σχεδίου και να συμβάλλουν όπου απαιτείται στη συγχρηματοδότησή του.

Εκτός των οργανισμών που περιγράφονται στο τμήμα για «Οργανισμοί που θεωρούνται ότι έχουν την απαραίτητη οικονομική, επαγγελματική και διοικητική ικανότητα και οικονομική επάρκεια» παραπάνω, οι αιτούντες οφείλουν να υποβάλλουν, σε περίπτωση που προβλέπεται από το έντυπο αίτησης, τα κάτωθι έγγραφα τα οποία αποτυπώνουν την οικονομική τους επάρκεια:

- Για αιτήσεις επιχορήγησης άνω των 25.000 ευρώ, αντίγραφο των επισήμων οικονομικών αποτελεσμάτων του τελευταίου οικονομικού έτους²⁰.
- Για αιτήσεις επιχορήγησης άνω των 500.000 ευρώ: θα πρέπει να υπάρχει έκθεση εξωτερικού οικονομικού έλεγχου προερχόμενη από ορκωτό λογιστή. Η έκθεση αυτή θα πιστοποιεί τον ισολογισμό τέλους χρήσης του προηγούμενου έτους.

Συνήθως για αιτήσεις επιχορήγησης κάτω των 25.000 ευρώ δεν απαιτούνται αποδεικτικά έγγραφα οικονομικής επάρκειας.

Βάσει του αποτελέσματος της αξιολόγησης της αίτησης και της εξέτασης της οικονομικής επάρκειας, του αιτούντος σε σχέση με την αίτηση επιχορήγησης, δύναται να υπογραφεί Σύμβαση Επιχορήγησης με τον αιτούντα οργανισμό με την υποχρέωση να παράσχει εγγύηση

²⁰ «Επίσημος» σημαίνει: ισολογισμός τέλους χρήσης πιστοποιημένος από εξωτερικό κατάλληλο φορέα και /ή δημοσιευμένος και /ή εγκεκριμένος από την γενική συνέλευση του οργανισμού.

για καταβολή της α΄ δόσης, σύμβαση επιχορήγησης χωρίς προκαταβολή ή σύμβαση επιχορήγησης με πληρωμή της προκαταβολής σε δόσεις.

δ. Κριτήρια απονομής επιχορήγησης

Τα κριτήρια απονομής επιχορήγησης αξιολογούν την ποιότητα των αιτήσεων.

Οι επιλέξιμες αιτήσεις θα αξιολογηθούν βάσει των δημοσιοποιημένων κριτηρίων επιχορήγησης για κάθε δράση, λαμβάνοντας υπόψη τις προτεραιότητες που παρατίθενται στην αντίστοιχη Πρόσκληση Υποβολής Προτάσεων. Η περιγραφή κάθε δράσης στο Μέρος ΙΙ του παρόντος Οδηγού περιλαμβάνει τα κριτήρια απονομής επιχορήγησης τα οποία και θα χρησιμοποιηθούν στην αξιολόγηση. Ο μηχανισμός βαθμολόγησης και η βαρύτητα των κριτηρίων θα ανακοινωθούν στις ιστοσελίδες των Εθνικών Μονάδων ή τον Εκτελεστικό Φορέα αντίστοιχα. Σε περίπτωση αποκεντρωμένων δράσεων, η βαρύτητα παραμένει κοινή για όλες τις Εθνικές Μονάδες. Επιπρόσθετα εθνικά κριτήρια απονομής επιχορήγησης δύνανται να διαφέρουν σε περιεχόμενο από χώρα σε χώρα, αλλά αθροιστικά το σύνολο της βαθμολογίας θα είναι ίδιο για όλες τις χώρες. Τέτοιου είδους εθνικά επιπρόσθετα κριτήρια απονομής επιχορήγησης θα ανακοινώνονται στις αντίστοιχες ιστοσελίδες των Εθνικών Μονάδων.

Πανομοιότυπες ή παρόμοιες αιτήσεις θα υπόκεινται σε ειδικό έλεγχο προκειμένου να αποκλειστεί ο κίνδυνος διπλής χρηματοδότησης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και οι Εθνικές Μονάδες διατηρούν το δικαίωμα να μην χρηματοδοτήσουν πανομοιότυπες ή παρόμοιες αιτήσεις από τον ίδιο αιτούντα ή τον ίδιο όμιλο.

Η Απόφαση η οποία θεσμοθετεί το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης (LLP) ενθαρρύνει την συμμετοχή σε αποκεντρωμένες δράσεις φυσικών προσώπων ή οργανισμών οι οποίοι δεν έχουν στο παρελθόν συμμετάσχει στο Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης ή σε άλλο προηγούμενο αυτού πρόγραμμα (άρθρο 1.3.f). Παράλληλα ενθαρρύνεται η συμμετοχή ατόμων με ειδικές ανάγκες και μειονεκτουσών ομάδων.

Οι επιχορηγήσεις απονέμονται βάσει του διαθέσιμου προϋπολογισμού, της σχετικής ποιότητας των αιτήσεων για επιχορήγηση και (όπου ισχύει) της κάλυψης των προτεραιοτήτων, λαμβάνοντας υπόψη την ανώτατη συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και, όπου ισχύει, το ανώτατο ποσοστό συγχρηματοδότησης που δύναται να παρασχεθεί από την Ε.Ε.

Όλοι οι αιτούντες θα πληροφορηθούν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης γραπτώς.

Τα αποτελέσματα απονομής επιχορήγησης θα ανακοινωθούν στην ιστοσελίδα της αντίστοιχης Εθνικής Μονάδας μετά την λήψη των αποφάσεων και, σε κάθε περίπτωση, εντός 6 μηνών το αργότερο από την ημέρα λήψης της απόφασης για την επιχορήγηση. Η ανακοίνωση θα περιλαμβάνει το όνομα του δικαιούχου, τον τίτλο του σχεδίου καθώς και το ανώτατο ποσό επιχορήγησης που παρέχεται (και αν ισχύει το ποσό της συγχρηματοδότησης). Εντούτοις, δεν θα δημοσιεύονται προσωπικά δεδομένα των επιλεγθέντων φυσικών προσώπων για οιαδήποτε επιχορήγηση σχετίζεται με κινητικότητα φυσικών προσώπων.

4. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

4.A. ΓΕΝΙΚΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΕΦΑΡΜΟΣΙΜΟΙ ΣΕ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Η απόφαση για την απονομή επιχορήγησης επισημοποιείται είτε μέσω μιας Σύμβασης Επιχορήγησης που θα υπογραφεί μεταξύ των δύο συμβαλλόμενων μερών (την Εθνική Μονάδα και τον δικαιούχο της επιχορήγησης) είτε μέσω μίας μονομερούς απόφασης της Εθνικής Μονάδας, η οποία γνωστοποιείται στον δικαιούχο της επιχορήγησης.

Αυτή η Σύμβαση ή Απόφαση θα περιέχει τις ρυθμίσεις πληρωμής και τον τραπεζικό λογαριασμό στον οποίο θα μεταφερθούν τα κονδύλια.

Κάθε σχέδιο δύναται να απορροφήσει μόνο μία επιχορήγηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Η επιχορήγηση δεν δύναται να έχει ως σκοπό ή αποτέλεσμα την παραγωγή κέρδους για τον δικαιούχο. Οι επιχορηγήσεις δεν χορηγούνται αναδρομικά για δραστηριότητες που έχουν ήδη ολοκληρωθεί τη στιγμή υποβολής της αίτησης επιχορήγησης.

Η επιχορήγηση δεν δύναται σε καμία περίπτωση να υπερβεί το ποσό που ζητήθηκε αλλά δύναται να είναι κατώτερη του ποσού που ζητήθηκε από τον αιτούντα.

Η επιχορήγηση αποτελεί κίνητρο για την πραγματοποίηση ενός σχεδίου ή μιας δραστηριότητας, τα οποία δεν θα ήταν εφικτό να υλοποιηθούν χωρίς την οικονομική υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και βασίζεται στην αρχή της συγχρηματοδότησης.

Η Σύμβαση Επιχορήγησης θα ορίζει τις διευθετήσεις και τα χρονικά όρια τροποποίησης, αναστολής και λύσης της Σύμβασης ή της Απόφασης. Οι δικαιούχοι που θα αποτύχουν να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που αναγράφονται στη Σύμβασή τους δύναται να υποστούν οικονομικές κυρώσεις και/ή λύση της Σύμβασής τους.

Οι Συμβάσεις ή Αποφάσεις επιχορήγησης δύναται να τροποποιηθούν μόνο με επιπρόσθετες γραπτές Συμβάσεις ή Αποφάσεις. Τέτοιου είδους επιπρόσθετες Συμβάσεις ή Αποφάσεις δεν πρέπει να έχουν ως σκοπό ή αποτέλεσμα αλλαγές που θα θέτουν υπό αμφισβήτηση την απόφαση απονομής της επιχορήγησης ή να αντιτίθενται στην ίση μεταχείριση των αιτούντων. Δεν μπορεί να εκδοθεί επιπρόσθετη Σύμβαση ή Απόφαση μετά το πέρας της περιόδου επιλεξιμότητας δαπανών και δραστηριοτήτων που προσδιορίζεται στην αρχική Σύμβαση ή Απόφαση της Επιχορήγησης.

4.B. ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Σημειώσατε ότι στο πλαίσιο της οικονομικής υποστήριξης που παρέχεται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και σε όλο το παρόν έγγραφο, ο όρος «σχέδιο» δηλώνει οποιονδήποτε Τύπο Δραστηριοτήτων, όπως αυτές περιγράφονται στην ενότητα 1.B.

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να λάβει τη μορφή ενιαίου²¹, κατ' αποκοπή²² ποσού βασιζόμενου σε μια κλίμακα μοναδιαίου κόστους ή ένα ποσοστό επιλέξιμης δαπάνης. Ανάλογα με τον τύπο επιχορήγησης, είναι πιθανός ο συνδυασμός μερικών ή όλων των τύπων απονομής επιχορήγησης. Ο προϋπολογισμός για ένα σχέδιο οφείλει να καταρτιστεί αναλόγως.

- Στην περίπτωση ενιαίου ποσού, ο δικαιούχος πρέπει να μπορεί να αποδείξει ότι η δραστηριότητα για την οποία έλαβε την επιχορήγηση έλαβε όντως χώρα, ανεξάρτητα από την πραγματική δαπάνη. Αν η δραστηριότητα ολοκληρωθεί ικανοποιητικά, λαμβάνει όλο το ποσό της επιχορήγησης. Σε περίπτωση χαμηλής απόδοσης, η εξόφληση (μέρους) της απονεμηθείσας επιχορήγησης θα γίνει με βάση κριτήρια που έχουν καθοριστεί για κάθε αποκεντρωμένη δράση.
- Στην περίπτωση κατ' αποκοπής επιχορήγησης χρησιμοποιώντας κλίμακα μοναδιαίου κόστους (για παράδειγμα μέγιστη ημερήσια αποζημίωση διαβίωσης), ο δικαιούχος δεν είναι υποχρεωμένος να δικαιολογήσει τις δαπάνες που έκανε αλλά πρέπει να μπορεί να αποδείξει την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων για τις οποίες έλαβε αυτό το συγκεκριμένο ποσό επιχορήγησης (για παράδειγμα ο αριθμός των ημερών που πέρασε στο εξωτερικό ορίζει το μέγιστο ποσό που δύναται να λάβει για τη διαμονή του).
- Στην περίπτωση που η επιχορήγηση (ή μέρος αυτής) απονεμήθηκε με βάση το πραγματικό κόστος, ο δικαιούχος οφείλει να κρατήσει και να μπορεί να παρουσιάσει, αν του ζητηθεί, όλες τις αποδείξεις εξόδων που βασίζονται στο πραγματικό κόστος.
- **Επιλέξιμες Δαπάνες:** ο τύπος δαπάνης που θεωρείται επιλέξιμη στο πλαίσιο ενός προϋπολογισμού για ένα σχέδιο που συγχρηματοδοτείται με κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι κανόνες που περιλαμβάνονται στον παρόντα οδηγό χρησιμοποιούνται ως βάση αναθεώρησης των προβλεπόμενων δαπανών που παρουσιάζονται σε μια αίτηση. Σε περίπτωση που η δαπάνη δεν συμμορφώνεται με τους κανόνες, ολόκληρη ή μέρος αυτής θα θεωρηθεί «μη επιλέξιμη» (δηλαδή μη συγχρηματοδοτούμενη από την Ευρωπαϊκή Ένωση). Στο τέλος της ανάλυσης, ο εγκεκριμένος προϋπολογισμός για το σχέδιο θα περιλαμβάνει μόνο τα επιλέξιμα είδη.
- **Εξόφληση ποσοστού επιλέξιμης δαπάνης:** Ο αιτών θα καθορίσει τις δαπάνες του σε όρους πραγματικού κόστους (όπου μπορεί να εφαρμοστούν μέγιστες επιλέξιμες τιμές). Η χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα υπολογιστεί εφαρμόζοντας ένα ποσοστό σε πραγματικές επιλέξιμες δαπάνες. Η συνεισφορά θα μειωθεί κατ' αναλογία αν, στο στάδιο της υποβολής της τελικής έκθεσης, το σχέδιο δεν έχει ολοκληρωθεί ή έχει ολοκληρωθεί εν μέρει ή τα κονδύλια έχουν δαπανηθεί σε μη επιλέξιμες δαπάνες. Σε περίπτωση που το αναφερόμενο κόστος είναι μικρότερο από το προβλεπόμενο, η συνεισφορά θα μειωθεί εφαρμόζοντας το ποσοστό που ορίστηκε στη Σύμβαση Επιχορήγησης. Οι λεπτομέρειες θα περιλαμβάνονται στα έντυπα που δίνονται για τη διαχείριση Συμβάσεων Επιχορηγήσεων.

²¹ «Τα ενιαία ποσά καλύπτουν συνολικά ορισμένες δαπάνες που είναι αναγκαίες για την υλοποίηση της ενέργειας, ή για την ετήσια λειτουργία της επιχείρησης του δικαιούχου, σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης και βάσει εκτίμησης». (δημοσιονομικός κανονισμός, άρθρο 108α στοιχείο α), στοιχείο β) και κανόνες εφαρμογής του δημοσιονομικού κανονισμού, άρθρο 180α σημείο 2. Βλ. http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/regulations/regulations_en.cfm.

²² «Η κατ' αποκοπή χρηματοδότηση καλύπτει ειδικές κατηγορίες δαπανών οι οποίες έχουν προσδιοριστεί με σαφήνεια εκ των προτέρων είτε εφαρμόζοντας ένα καθορισμένο ποσοστό εκ των προτέρων είτε εφαρμόζοντας μία καθορισμένη κλίμακα μοναδιαίου κόστους» (δημοσιονομικός κανονισμός, άρθρο 108α παράγραφος 1 στοιχείο γ) και κανόνες εφαρμογής του δημοσιονομικού κανονισμού, άρθρο 180α σημείο 3.

4.C. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΦΥΣΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Οι επιχορηγήσεις κινητικότητας βασίζονται σε πολλά επιμέρους στοιχεία του κόστους. Τα ποσά που προτείνονται πιο κάτω αποτελούν τα μέγιστα επιτρεπόμενα.

Ο προϋπολογισμός για δραστηριότητες κινητικότητας βασίζεται σε συνδυασμό από δαπάνες διαβίωσης, ταξιδιού και άλλες δαπάνες. Στις περιπτώσεις που το κόστος βασίζεται σε κλίμακες μοναδιαίου κόστους ή σε πραγματικό κόστος, εφαρμόζονται τα γενικά κριτήρια επιλεξιμότητας (βλ. παρακάτω).

Για κινητικότητα μικρής διάρκειας (εκτός από την κινητικότητα φοιτητών Erasmus και τα Εργαστήρια Grundtvig), οι δαπάνες ταξιδιού βασίζονται στο πραγματικό κόστος. Σε περίπτωση κινητικότητας διάρκειας 13 εβδομάδων ή παραπάνω αλλά και στην περίπτωση της κινητικότητας φοιτητών Erasmus και των Εργαστηρίων Grundtvig, οι δαπάνες ταξιδιού θεωρούνται ότι καλύπτονται με την επιχορήγηση διαβίωσης και δεν καταβάλλεται επιπλέον επιχορήγηση για δαπάνες ταξιδιού.

A. Δαπάνες Διαβίωσης

Για όλες τις δράσεις κινητικότητας, η συμβολή στις δαπάνες διαβίωσης θα είναι μια επιχορήγηση κατ' αποκοπή, υπολογιζόμενη σύμφωνα με τις ημερήσιες, εβδομαδιαίες²³ ή μηνιαίες τιμές. Οι δαπάνες διαβίωσης καλύπτουν τη διαμονή, τα γεύματα, τις τοπικές μετακινήσεις, τις τηλεπικοινωνίες (φασ και διαδικτύου συμπεριλαμβανομένων), την ασφάλιση και λοιπά έξοδα.

Για δράσεις κινητικότητας διάρκειας μικρότερης των 13 εβδομάδων, δηλαδή 90 ημερών κατ' ανώτατο όριο (εξαιρούνται η κινητικότητα φοιτητών Erasmus και τα Εργαστήρια Grundtvig), οι επιχορηγήσεις δεν καλύπτουν δαπάνες ταξιδιού. Οι εν λόγω δαπάνες θα καταβληθούν με βάση το πραγματικό κόστος. Για δραστηριότητες κινητικότητας ελάχιστης διάρκειας 13 εβδομάδων, η επιχορήγηση θα θεωρείται μια συνολική κατ' αποκοπή συνεισφορά για την κάλυψη όλων των δαπανών, συμπεριλαμβανομένων και των δαπανών ταξιδιού.

Η δαπάνη διαβίωσης υπολογίζεται ως κατ' αποκοπή ποσό με βάση τις κλίμακες μοναδιαίου κόστους της χώρας υποδοχής.

Άτομα με ειδικές ανάγκες δύνανται να επωφεληθούν από συγκεκριμένα οικονομικά μέτρα: Προκειμένου να αιτηθεί επιχορήγηση από τις αποκεντρωμένες δράσεις του προγράμματος «Διά Βίου Μάθηση», ως άτομο με ειδικές ανάγκες ορίζεται ένας δυνητικός συμμετέχοντας του οποίου η ατομική φυσική, νοητική ή σχετιζόμενη με την υγεία κατάσταση είναι τέτοια που η συμμετοχή του/ της στο σχέδιο/ στη δράση κινητικότητας δεν θα ήταν δυνατή χωρίς επιπλέον οικονομική ενίσχυση.

Η επιπρόσθετη επιχορήγηση για τις δαπάνες διαβίωσης και ταξιδιού θα αξιολογηθεί χωριστά για κάθε περίπτωση, με βάση το πραγματικό κόστος. Στην περίπτωση αυτή, η επιχορήγηση δύναται να καλύπτει επίσης τις δαπάνες διαβίωσης και ταξιδιού ενός συνοδού, αν αυτό δικαιολογείται.

Σε κάποιες δράσεις, το επίπεδο της επιχορήγησης που απονέμεται κάτω από αυτές τις συνθήκες έχει ένα ανώτατο επιτρεπόμενο όριο.

²³ Στο παρόν πλαίσιο, μία εβδομάδα ισούται με περίοδο κινητικότητας επτά συναπτών ημερών, συμπεριλαμβανομένου του ταξιδιού.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι αιτούντες οφείλουν να γνωρίζουν ότι τα ποσά που εμφανίζονται στους παρακάτω πίνακες αναφέρονται στις απόλυτα ανώτατες επιτρεπόμενες επιχορηγήσεις ανά συμμετέχουσα στο πρόγραμμα. χώρα υποδοχής Τα πραγματικά ποσά που χορηγούνται από συγκεκριμένες Εθνικές Μονάδες ποικίλλουν από χώρα σε χώρα κι από δράση σε δράση και σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να είναι πολύ κατώτερα από το ανώτερο ποσό της εν λόγω χώρας. Για να καθορίσουν τα πραγματικά ποσά που θα απονεμηθούν, οι Εθνικές Μονάδες λαμβάνουν υπόψη τους τον συνολικό προϋπολογισμό που διαθέτουν, τη ζήτηση στην αντίστοιχη χώρα και την ανάγκη ίσης μεταχείρισης όλων των δικαιούχων στη χώρα τους. Επομένως, οι αιτούντες οφείλουν να συμβουλευούνται την ιστοσελίδα Φορέα της Εθνικής Μονάδας της χώρας τους για να εξακριβώσουν τα πραγματικά ποσά που πιθανόν θα λάβουν αν η αίτησή τους γίνει δεκτή.

Comenius

Οι αιτούντες στα πλαίσια του προγράμματος αρχικής κατάρτισης εκπαιδευτικών Comenius οφείλουν να συμβουλευούνται τον πίνακα Δαπανών Διαβίωσης στην ιστοσελίδα του EACEA για να εξακριβώσουν το μέγιστο εβδομαδιαίο επιτρεπόμενο ποσό.

Πίνακας 1α: Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης – Κινητικότητα – Διαβίωση – Ανώτατες τιμές (σε ευρώ) ανά χώρα υποδοχής και διάρκεια διαμονής (Για κινητικότητα φοιτητών *Erasmus βλέπε Πίνακα 1β*)

	Εκτός των δαπανών ταξιδιού και βίζας								Με δαπάνες ταξιδιού και βίζας		
	Συνολικά ποσά πρώτης εβδομάδος						Συνολικό ποσό		Επιπλέον ποσό ανά εβδομάδα (εβδομάδες 3-12)*	Συνολικό ποσό για 13 πλήρεις εβδομάδες **	Επιπλέον ποσό ανά εβδομάδα (εβδομάδες 14-45)*
	1 ημέρα	2 ημερ.	3 ημερ.	4 ημέρ.	5 ημέρ.	6 ημέρ.	Μια εβδομ. (7 ημέρες)	Δύο εβδομάδες			
BE	170	340	510	680	850	1.020	1.190	1.666	190	4.286	190
BG	110	220	330	440	550	660	770	1.078	123	2.852	123
CZ	150	300	450	600	750	900	1.050	1.470	168	3.796	168
DK	230	460	690	920	1.150	1.380	1.610	2.254	258	5.806	258
DE	160	320	480	640	800	960	1.120	1.568	179	4.023	179
EE	130	260	390	520	650	780	910	1.274	146	3.342	146
EL	160	320	480	640	800	960	1.120	1.568	179	4.064	179
ES	170	340	510	680	850	1.020	1.190	1.666	190	4.293	190
FR	200	400	600	800	1.000	1.200	1.400	1.960	224	5.033	224
IE	190	380	570	760	950	1.140	1.330	1.862	213	4.766	213
IT	190	380	570	760	950	1.140	1.330	1.862	213	4.793	213
CY	150	300	450	600	750	900	1.050	1.470	168	3.788	168
LV	130	260	390	520	650	780	910	1.274	146	3.382	146
LT	130	260	390	520	650	780	910	1.274	146	3.348	146
LU	170	340	510	680	850	1.020	1.190	1.666	190	4.294	190
HU	140	280	420	560	700	840	980	1.372	157	3.607	157
MT	140	280	420	560	700	840	980	1.372	157	3.539	157
NL	180	360	540	720	900	1.080	1.260	1.764	202	4.528	202
AT	180	360	540	720	900	1.080	1.260	1.764	202	4.538	202
PL	130	260	390	520	650	780	910	1.274	146	3.301	146
PT	150	300	450	600	750	900	1.050	1.470	168	3.775	168
RO	120	240	360	480	600	720	840	1.176	134	3.104	134
SI	160	320	480	640	800	960	1.120	1.568	179	4.055	179
SK	140	280	420	560	700	840	980	1.372	157	3.539	157
FI	210	420	630	840	1.050	1.260	1.470	2.058	235	5.293	235
SE	210	420	630	840	1.050	1.260	1.470	2.058	235	5.295	235
UK	230	460	690	920	1.150	1.380	1.610	2.254	258	5.829	258
IS	180	360	540	720	900	1.080	1.260	1.764	202	4.756	202
LI	260	520	780	1.040	1.300	1.560	1.820	2.548	291	6.560	291
NO	260	520	780	1.040	1.300	1.560	1.820	2.548	291	6.563	291
CH	260	520	780	1.040	1.300	1.560	1.820	2.548	291	6.507	291
HR	160	320	480	640	800	960	1.120	1.568	179	4.056	179
TR	140	280	420	560	700	840	980	1.372	157	3.693	157

* Για τις εβδομάδες 3-12 και 14-45, επιπλέον πλήρεις εβδομάδες υπολογίζονται βάσει των ποσών που αναγράφονται στις στήλες «Επιπλέον ποσό για εβδομάδες 3-12 και 14-45».

** Περιλαμβάνεται ειδικό ποσό που καλύπτει δαπάνες ταξιδιού και όπως αυτά περιλαμβάνονται από τη συμπλήρωση της 13ης εβδομάδας και μετά.

Η μέθοδος υπολογισμού μιας «ημιτελούς» εβδομάδας είναι ο αριθμός των επιπλέον ημερών επί το 1/7 του ποσού που περιλαμβάνεται στις στήλες «Επιπλέον ποσό ανά εβδομάδα» για τις εβδομάδες 3-12 και 14-45. Εξαιρέση αποτελεί η δεύτερη ημιτελής εβδομάδα για την οποία η βάση του υπολογισμού είναι ο αριθμός των επιπλέον ημερών επί το 1/7 της διαφοράς μεταξύ των ποσών για μία εβδομάδα και δύο εβδομάδων.

Σε περίπτωση διαμονής με διάρκεια μεταξύ 12 και 13 εβδομάδων (δηλ. ημιτελούς 13^{ης} εβδομάδας) βάση υπολογισμού θα είναι το οφειλόμενο ποσό για 12 εβδομάδες, αυξημένο κατά το 1/7 του ποσού που περιλαμβάνεται στις στήλες «Επιπλέον ποσό ανά εβδομάδα» για κάθε επιπλέον ημέρα. Επομένως, το συνολικό ποσό που λαμβάνεται δεν περιλαμβάνει το κόστος ταξιδιού και βίζας.

Πίνακας 1β: Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης – Erasmus –Κινητικότητα Σπουδαστών – Διαβίωση – Ανώτατες τιμές (σε ευρώ) ανά χώρα υποδοχής συμπεριλαμβανομένου και του ταξιδιού²⁴

ΧΩΡΑ ΥΠΟΔΟΧΗΣ	Μηνιαίες τιμές
Belgique/België/Belgien – BE	640
Bulgarija – BG	401
Česká republika – CZ	539
Danemark – DK	858
Deutschland – DE	607
Eesti – EE	484
Ελλάδα – GR	607
España – ES	625
France – FR	743
Eire/Ireland – IE	698
Italia – IT	682
Κύπρος – CY	536
Latvija – LV	476
Lietuva – LT	464
Luxembourg – LU	640
Magyarország – HU	507
Malta – MT	526
Nederland – NL	666
Österreich – AT	680
Polska – PL	493
Portugal – PT	544
România – RO	445
Slovenija – SI	573
Slovensko – SK	512
Suomi/Finland – FI	764
Sverige – SE	759
United Kingdom – UK	860
Island – IS	648
Liechtenstein – LI	939
Norge – NO	939
Schweiz/Suisse/Svizzera – CH	939
Hrvatska – HR	591
Türkiye – TR	525

²⁴ Για τα Εντατικά Προγράμματα Erasmus, αυτές οι τιμές δεν περιλαμβάνουν έξοδα ταξιδιού που μπορούν (μερικώς) να επιστραφούν βάσει πραγματικών εξόδων.

B. Δαπάνες ταξιδιού

Για δραστηριότητες κινητικότητας με διάρκεια μικρότερη των 13 πλήρων εβδομάδων, δηλαδή 90 ημερών κατ' ανώτατο όριο (εκτός της κινητικότητας φοιτητών Erasmus και των Εργαστηρίων Grundtvig), οι Εθνικές Μονάδες θα καταβάλλουν τις δαπάνες ταξιδιού βάσει του πραγματικού κόστους, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για απόκτηση βίζας εισόδου / εξόδου σε περίπτωση που απαιτούνται, είτε στο σύνολό τους είτε μέρος τους (εφαρμόζοντας ένα ανώτατο ποσό ή ποσοστό κάλυψης). Οποιοσδήποτε λοιπές δαπάνες σχετίζονται με το ταξίδι θεωρούνται ως μη επιλέξιμες.

Σε περίπτωση που φυσικά πρόσωπα κατοικούν σε μία από τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη που περιλαμβάνονται στην απόφαση 2001/822/EC του Συμβουλίου (βλέπε Χώρες - [Countries](#)) ή έχουν ως προορισμό ένα από αυτά τα εδάφη, θα καταβάλλονται οι πραγματικές δαπάνες ταξιδιού – εκτός των περιπτώσεων της κινητικότητας φοιτητών Erasmus και των Εργαστηρίων Grundtvig – στο σύνολό τους, ασχέτως της διάρκειας και της δραστηριότητας κινητικότητας.

Όταν οι δαπάνες ταξιδιού κατανέμονται στη βάση του πραγματικού κόστους, οι ίδιοι κανόνες ισχύουν και για τις δαπάνες ταξιδιού των πολυμερών σχεδίων, των δικτύων και των συνοδευτικών μέτρων, με τη διαφορά ότι η ασφάλεια ταξιδιού και τυχόν ακυρωτικά θα περιλαμβάνονται στις δαπάνες διαβίωσης.

C. Λοιπές Δαπάνες

Επιπλέον των επιχορηγήσεων για τις δαπάνες διαβίωσης και ταξιδιού που αναφέρονται ανωτέρω, διατίθενται επίσης επιχορηγήσεις ως συνεισφορά για την κάλυψη και άλλων εξόδων στο πλαίσιο ορισμένων δράσεων του προγράμματος, ως εξής:

COMENIUS

Ενδοϋπηρεσιακή Κατάρτιση Εκπαιδευτικού Προσωπικού

- Έξοδα για κύκλους μαθημάτων ή σεμινάρια: Μπορεί να χορηγηθεί χρηματική βοήθεια στη βάση πραγματικού κόστους, μέχρι το ανώτατο προκαθορισμένο ποσό σε ευρωπαϊκό επίπεδο των 150 ευρώ ημερησίως (αυτό το ανώτατο ποσό μπορεί να είναι χαμηλότερο σε μερικές χώρες).
- Γλωσσική προετοιμασία: Μπορεί να χορηγηθεί εφάπαξ ποσό μέχρι 500 ευρώ κατ' ανώτατο ποσό ανά συμμετέχοντα (αυτό το ανώτατο ποσό μπορεί να είναι χαμηλότερο σε μερικές χώρες). (Σημείωση: επιχορήγηση για γλωσσική προετοιμασία δεν επιτρέπεται όταν η ίδια η κατάρτιση στοχεύει αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στην βελτίωση των γλωσσικών ικανοτήτων).

Βοηθοί Comenius

- Παιδαγωγική, γλωσσική και πολιτισμική προετοιμασία: Μπορεί να χορηγηθεί εφάπαξ ποσό μέχρι το ανώτατο ποσό των 500 ευρώ ανά συμμετέχοντα (αυτό το ανώτατο ποσό μπορεί να είναι χαμηλότερο σε μερικές χώρες). Οι επιλέξιμες δραστηριότητες είναι: εισαγωγικές συναντήσεις, γλωσσική προετοιμασία και προετοιμασία που αφορά την Ολοκληρωμένη Εκμάθηση Περιεχομένου και Γλώσσας (CLIL).

LEONARDO DA VINCI

Κινητικότητα (Αρχική επαγγελματική κατάρτιση, Άτομα στην αγορά εργασίας, Επαγγελματίες επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης)

- Παιδαγωγική, γλωσσική και πολιτισμική προετοιμασία: Μπορεί να χορηγηθεί εφάπαξ ποσό μέχρι το ανώτατο ποσό των 500 ευρώ ανά συμμετέχοντα (αυτό το ανώτατο ποσό μπορεί να είναι χαμηλότερο σε μερικές χώρες).

GRUNDTVIG

Ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση για προσωπικό εκπαίδευσης ενηλίκων

- Διδάκτρα: Μπορεί να χορηγηθεί χρηματική βοήθεια στη βάση πραγματικού κόστους, μέχρι το ανώτατο προκαθορισμένο ποσό σε ευρωπαϊκό επίπεδο των 150 ευρώ ημερησίως (αυτό το ανώτατο ποσό μπορεί να είναι χαμηλότερο σε μερικές χώρες).
- Παιδαγωγική, γλωσσική και πολιτισμική προετοιμασία: Μπορεί να χορηγηθεί εφάπαξ ποσό μέχρι το ανώτατο ποσό των 500 ευρώ ανά συμμετέχοντα (αυτό το ανώτατο ποσό μπορεί να είναι χαμηλότερο σε μερικές χώρες). (Σημείωση: επιχορήγηση για γλωσσική προετοιμασία δεν επιτρέπεται όταν η ίδια η κατάρτιση στοχεύει αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο στην βελτίωση των γλωσσικών ικανοτήτων).

Βοηθοί εκπαιδευτές Grundtvig

- Παιδαγωγική, γλωσσική και πολιτισμική προετοιμασία: Μπορεί να χορηγηθεί εφάπαξ ποσό μέχρι το ανώτατο ποσό των 500 ευρώ ανά συμμετέχοντα (αυτό το ανώτατο ποσό μπορεί να είναι χαμηλότερο σε μερικές χώρες).

Επισκέψεις και ανταλλαγές προσωπικού

- Έξοδα συνεδρίου ή σεμιναρίου: Μπορεί να χορηγηθεί χρηματική βοήθεια στη βάση πραγματικού κόστους, μέχρι το προκαθορισμένο σε ευρωπαϊκό επίπεδο ανώτατο ποσό των 150 ευρώ ημερησίως (αυτό το ανώτατο ποσό μπορεί να είναι χαμηλότερο σε μερικές χώρες).
- Παιδαγωγική, γλωσσική και πολιτισμική προετοιμασία: Μπορεί να χορηγηθεί εφάπαξ ποσό μέχρι το ανώτατο ποσό των 500 ευρώ ανά συμμετέχοντα (αυτό το ανώτατο ποσό μπορεί να είναι χαμηλότερο σε μερικές χώρες).

Εργαστήρια

- Παιδαγωγική, γλωσσική και πολιτισμική προετοιμασία: Μπορεί να χορηγηθεί εφάπαξ ποσό μέχρι το ανώτατο ποσό των 500 ευρώ ανά συμμετέχοντα (αυτό το ανώτατο ποσό μπορεί να είναι χαμηλότερο σε μερικές χώρες).

Σχέδια εθελοντισμού για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας

- Οι «Λοιπές δαπάνες» που αφορούν στους εκάστοτε εθελοντές που συμμετέχουν στα σχέδια καλύπτονται στην ενότητα 4.D παρακάτω.

D Ειδικό οικονομικό κανόνας για την Ατομική Κινητικότητα Μαθητών Comenius

Αιτήσεις για χρηματοδότηση μπορούν να υποβληθούν μόνο από σχολεία που βρίσκονται στις χώρες που συμμετέχουν στη δράση. Ανατρέξτε στους ειδικούς κανόνες επιλεξιμότητας για τη δράση Ατομικής Κινητικότητας Μαθητών Comenius στον Οδηγό LLP για το 2013: Μέρος II – Επεξηγήσεις ανά δράση.

Επιχορηγήσεις για σχολεία προέλευσης και σχολεία υποδοχής

Τα σχολεία που αποστέλλουν και φιλοξενούν μαθητές λαμβάνουν ένα εφάπαξ ποσό το οποίο αποτελείται από τα ακόλουθα:

1. Σχολείο προέλευσης:

- Ένα εφάπαξ ποσό ίσο με 150 ευρώ ανά μαθητή για λειτουργικές δαπάνες βάσει των καθηκόντων που ορίζονται στον *Οδηγό για την Ατομική Κινητικότητα Μαθητών Comenius*, Ενότητα 2, Ρόλοι και αρμοδιότητες.
- Ένα εφάπαξ ποσό για τη γλωσσική προετοιμασία ίσο με 120 ευρώ ανά μαθητή. Η ανάγκη για γλωσσική προετοιμασία πρέπει να δικαιολογείται από το σχολείο προέλευσης στο έντυπο της αίτησης.

2. Σχολείο υποδοχής:

- Ένα εφάπαξ ποσό ίσο με 500 ευρώ ανά μαθητή για λειτουργικές δαπάνες βάσει των καθηκόντων που ορίζονται στον *Οδηγό για την Ατομική Κινητικότητα Μαθητών Comenius*, Ενότητα 2, Ρόλοι και αρμοδιότητες.

Η επιχορήγηση υπό τη μορφή εφάπαξ ποσού για το σχολείο προέλευσης και το σχολείο υποδοχής καταβάλλεται στο σχολείο προέλευσης από την Εθνική του Μονάδα. Το σχολείο προέλευσης είναι υπεύθυνο για τη μεταφορά του ποσού στο σχολείο υποδοχής κατόπιν σχετικού γραπτού αιτήματος (το πρότυπο για το εν λόγω αίτημα περιέχεται στον *Οδηγό για την Ατομική Κινητικότητα Μαθητών Comenius*).

Επιχορηγήσεις για συμμετέχοντες μαθητές

Η επιχορήγηση για συμμετέχοντες μαθητές καλύπτει τις ακόλουθες δαπάνες:

- Το εισιτήριο μετ' επιστροφής (περιλαμβάνονται και οι μετακινήσεις εσωτερικού) καλύπτεται σε ποσοστό 100% του πραγματικού επιλέξιμου κόστους. Υποχρεωτική χρήση του φθηνότερου δυνατού μέσου και εισιτηρίου (οικονομική θέση για τα αεροπορικά εισιτήρια, Β' θέση για μετακίνηση με τρένο). Η Εθνική Μονάδα μπορεί να ορίσει πλαφόν ώστε να αποφεύγονται τα υπερβολικά έξοδα.
- Το μηνιαίο επίδομα παρέχεται ως κατ' αποκοπή ποσό (π.χ. για την κάλυψη μέρους του κόστους των βιβλίων και της τοπικής συγκοινωνίας). Το ποσό για τον πρώτο μήνα είναι υψηλότερο ώστε να καλυφθούν τα έξοδα που συγκεντρώνονται στην αρχή της διαμονής στο εξωτερικό. Για ποσό ανά χώρα υποδοχής, Βλ. τον Πίνακα 1γ που ακολουθεί:

Πίνακας 1γ: Μηνιαία επιδόματα (ανά χώρα υποδοχής):

Χώρα	1ος μήνας	Υπόλοιποι μήνες
Belgique/Belgie - BE	175	105
Bulgaria- BG	110	66
Ceska Republika - CZ	147	88
Danmark - DK	235	141
Eesti - EE	133	80
Ελλάδα - EL	166	100

Χώρα	1ος μήνας	Υπόλοιποι μήνες
Espana -ES	172	103
France - FR	203	122
Italia - IT	187	112
Latvija - LV	130	78
Lithuania - LT	127	76
Luxembourg - LU	175	105
Magyarország - HU	139	83
Malta - MT	144	86
Nederland - NL	182	109
Oesterreich - AT	186	111
Polska - PL	135	81
Portugal - PT	149	89
Rumania- RO	122	73
Slovenija -SI	158	95
Slovensko -SK	140	84
Suomi - FI	208	125
Sverige - SE	208	125
Island - IS	177	106
Liechtenstein - LI	257	154
Norge - NO	249	154
Schweiz / Suisse / Svizzera / Svizra - CH	257	154
Hrvatska - HR	163	98
Türkiye - TR	144	86

Το ποσό για τις δαπάνες ταξιδιού και το μηνιαίο επίδομα του μαθητή καταβάλλεται στο σχολείο προέλευσης από την Εθνική του Μονάδα. Το μηνιαίο επίδομα μεταφέρεται από τα σχολεία προέλευσης στους γονείς/κηδεμόνες του μαθητή ή στον μαθητή.

4.D. ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝ ΣΧΕΔΙΑ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ (ERASMUS, LEONARDO DA VINCI ΚΑΙ GRUNDTVIG)

Στην περίπτωση δράσεων κινητικότητας Erasmus, Leonardo da Vinci και ορισμένων Grundtvig, οι δραστηριότητες κινητικότητας οργανώνονται από ιδρύματα/οργανισμούς, όπως για παράδειγμα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ΕΕΚ / οργανισμούς ή συμπράξεις εκπαίδευσης ενηλίκων. Αυτές οι δράσεις κινητικότητας απαιτούν τη σαφή δέσμευση τόσο των οργανισμών αποστολής όσο και των οργανισμών υποδοχής ως προς την διασφάλιση της ποιότητας σε όλες της τις πτυχές (παιδαγωγικές και διοικητικής μέριμνας), καθ' όλη τη διάρκεια της κινητικότητας. Τα επίπεδα και οι κανόνες για τις επιχορηγήσεις που απονέμονται σε συμμετέχοντες αναλύονται πιο πάνω. Επιπροσθέτως, οι οργανισμοί λαμβάνουν ένα ποσό

για την κάλυψη μέρους των δαπανών οργάνωσης των δραστηριοτήτων κινητικότητας. Αυτή ή οικονομική υποστήριξη παρέχεται στον οργανισμό και όχι σε φυσικό πρόσωπο²⁵.

ERASMUS ΚΑΙ LEONARDO DA VINCI

Επιχορηγήσεις σε Ιδρύματα / Ομίλους αποστολής για την Οργάνωση της Κινητικότητας.

Ανώτατη κλίμακα μοναδιαίου κόστους ισχύει για τον υπολογισμό των επιχορηγήσεων σε Ιδρύματα και Ομίλους αποστολής για την Οργάνωση της Κινητικότητας. Οι κλίμακες ορίζονται ανά ομάδα απεσταλμένων φυσικών προσώπων και, στην περίπτωση του Erasmus, για φιλοξενούμενο διδακτικό προσωπικό από επιχειρήσεις επίσης. Για τα πρώτα εικοσιπέντε άτομα από το σύνολο αυτών που συμμετέχουν στην κινητικότητα εφαρμόζεται η κλίμακα 1 και στη συνέχεια, η επόμενη κλίμακα για το 26ο έως και το 100ο άτομο, κτλ.

Πίνακας 2: Erasmus και Leonardo da Vinci – Ανώτατη κλίμακα μοναδιαίου κόστους που ισχύει για τον υπολογισμό των επιχορηγήσεων σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ομίλους πρακτικής άσκησης (τοποθετήσεων) ώστε να διασφαλιστεί η ποιότητα της κινητικότητας για τους φοιτητές και το προσωπικό, συμπεριλαμβανομένης και της πρακτικής άσκησης φοιτητών Erasmus.

Κλίμακα 1 (1ο έως 25ο άτομο)	390 ευρώ/ δικαιούχο
Κλίμακα 2 (26ο έως 100ο άτομο)	315 ευρώ/ δικαιούχο
Κλίμακα 3 (101ο έως 400ο άτομο)	225 ευρώ/ δικαιούχο
Κλίμακα 4 (> 400ο άτομο)	180 ευρώ/ δικαιούχο

ERASMUS ΚΑΙ GRUNDTVIG

Επιχορηγήσεις σε ιδρύματα για την οργάνωση Εντατικών Μαθημάτων Εκμάθησης Γλώσσας Erasmus (EILC), Εντατικών Προγραμμάτων Erasmus (IP) και Εργαστηρίων Grundtvig.

Οι επιχορηγήσεις απονέμονται ως κατ' αποκοπή ποσό.

²⁵ Όλα τα ποσά είναι σε ευρώ ανά άτομο / δικαιούχο εκτός και αν δηλώνεται κάτι άλλο.

Πίνακας 3α: Erasmus και Grundtvig – Ανώτατα εφάπαξ ποσά (σε ευρώ) για την οργάνωση Εντατικών Μαθημάτων Εκμάθησης Γλώσσας (EILC) και Εντατικών Προγραμμάτων (IP) Erasmus και Εργαστηρίων Grundtvig

Χώρα			Erasmus EILC	Erasmus IP και Εργαστήρια Grundtvig
Belgique/België/Belgien	BE	Βέλγιο	6.160	7.180
Bulgarija	BG	Βουλγαρία	3.860	4.500
Česká republika	CZ	Τσεχική Δημοκρατία	5.190	6.050
Danemark	DK	Δανία	8.260	9.630
Deutschland	DE	Γερμανία	5.840	6.810
Eesti	EE	Εσθονία	4.660	5.430
Ελλάδα	EL	Ελλάδα	5.840	6.810
España	ES	Ισπανία	6.020	7.010
France	FR	Γαλλία	7.150	8.340
Eire	IE	Ιρλανδία	6.720	7.830
Italia	IT	Ιταλία	6.570	7.650
Κύπρος	CY	Κύπρος	5.160	6.010
Latvija	LV	Λετονία	4.580	5.330
Lietuva	LT	Λιθουανία	4.470	5.210
Luxembourg	LU	Λουξεμβούργο	6.160	7.180
Magyarország	HU	Ουγγαρία	4.880	5.690
Malta	MT	Μάλτα	5.060	5.900
Nederland	NL	Κάτω Χώρες	6.410	7.470
Österreich	AT	Αυστρία	6.540	7.630
Polska	PL	Πολωνία	4.750	5.540
Portugal	PT	Πορτογαλία	5.240	6.100
Romania	RO	Ρουμανία	4.280	4.990
Slovenia	SI	Σλοβενία	5.520	6.430
Slovensko	SK	Σλοβακία	4.930	5.740
Suomi/Finland	FI	Φινλανδία	7.360	8.570
Sverige	SE	Σουηδία	7.310	8.520
United Kingdom	GB	Ηνωμένο Βασίλειο	8.280	9.650
Island	IS	Ισλανδία	6.240	7.270
Liechtenstein	LI	Λιχτενστάιν	9.040	10.530
Norge	NO	Νορβηγία	9.040	10.530
Schweiz/Suisse/Svizzera/Svizra	CH	Ελβετία	9.040	10.530
Hrvatska	HR	Κροατία	5.690	6.630
Türkiye	TR	Τουρκία	5.050	5.890

GRUNDTVIG – ΣΧΕΔΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ

Οι οργανισμοί που αποστέλλουν και φιλοξενούν εθελοντές λαμβάνουν μια επιχορήγηση η οποία αποτελείται από τα ακόλουθα:

1. Δαπάνες αποστολής:

- α) κατ' αποκοπή επιχορήγηση, βάσει του αριθμού των εξερχόμενων εθελοντών, ώστε να καλυφθούν οι λειτουργικές δαπάνες των οργανισμών προέλευσης και οι δαπάνες που σχετίζονται με το σχέδιο στο σύνολό του, καθώς και η πολιτιστική, γλωσσική και προσωπική προετοιμασία των εθελοντών που θα σταλούν, καθώς και οι δαπάνες που σχετίζονται με την αξιοποίηση της εμπειρίας τους μετά την επιστροφή τους. (βλέπε **Πίνακα 3β** παρακάτω)
- β) ένα μεταβλητό ποσό για δαπάνες ταξιδιού των εθελοντών που αποστέλλουν βάσει του πραγματικού κόστους (βλέπε Ενότητα 4C παραπάνω).

2. Δαπάνες υποδοχής

- α) κατ' αποκοπή επιχορήγηση, βάσει του αριθμού των εισερχομένων εθελοντών, ώστε να καλυφθούν οι λειτουργικές δαπάνες που προκύπτουν για τον οργανισμό υποδοχής και οι δαπάνες που σχετίζονται με το σχέδιο στο σύνολό του (βλέπε **Πίνακα 3β** παρακάτω).
- β) κατ' αποκοπή επιχορήγηση ανά εθελοντή, βάσει της κλίμακας μοναδιαίου κόστους, ώστε να καλυφθούν οι δαπάνες φιλοξενίας και στέγασης, ασφάλειας, τοπικών μετακινήσεων και στήριξης των φιλοξενουμένων εθελοντών κατά την διάρκεια της περιόδου εθελοντισμού (βλέπε **Πίνακα 1α** παραπάνω).

Πίνακας 3β: Σχέδια Εθελοντισμού Για Άτομα Μεγαλύτερης Ηλικίας Grundtvig – Ανώτατη κλίμακα μοναδιαίου κόστους για οργάνωση της κινητικότητας ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας.

	Ανά Εθελοντή
Αποστέλλον Οργανισμός	800 ευρώ
Οργανισμός Υποδοχής	390 ευρώ

4.Ε. ΣΥΜΠΡΑΞΕΙΣ

Οι συμπράξεις (συχνά μικρής κλίμακας) είναι σχέδια πρακτικής συνεργασίας μεταξύ οργανισμών από τουλάχιστον 3 χώρες, με εξαίρεση τις Διμερείς σχολικές Συμπράξεις Comenius, στις οποίες συμμετέχουν μόνο δύο χώρες. Ένα ίδρυμα / οργανισμός ανά Σύμπραξη αποτελεί τον «συντονιστή» ενώ οι λοιποί τους «εταίρους». Η αίτηση της Σύμπραξης συντάσσεται από κοινού από όλα τα συμμετέχοντα ιδρύματα, αλλά κάθε ίδρυμα λαμβάνει την επιχορήγησή του από την Εθνική του Μονάδα. Οι Επιχορηγήσεις συμπράξεων απονέμονται για 2 χρόνια.

Οι δραστηριότητες των Συμπράξεων αποτελούνται από **τοπικές δραστηριότητες** στον ίδιο τον οργανισμό του εταίρου (εκπαιδευτικές δραστηριότητες, επιτόπια εργασία, έρευνα κτλ) και **δραστηριότητες κινητικότητας** για επισκέψεις σε εταιρικά ιδρύματα του εξωτερικού (συναντήσεις για την εκπόνηση σχεδίων, επισκέψεις μελέτης, ανταλλαγές προσωπικού, εκπαιδευτικές ανταλλαγές, ανταλλαγές μάθησης κλπ.).

Οι κανόνες για σχέδια Συμπράξεων είναι γενικώς οι ίδιοι, ασχέτως του προγράμματος στα πλαίσια του οποίου υλοποιούνται (Comenius, Grundtvig, Leonardo da Vinci), μολονότι οι απονεμηθείσες επιχορηγήσεις δύνανται να ποικίλλουν σε κάποιο βαθμό από χώρα σε χώρα ή από πρόγραμμα σε πρόγραμμα.

Κατ' αποκοπή ποσά

Κάθε συμμετέχον ίδρυμα λαμβάνει επιχορήγηση σε μορφή κατ' αποκοπή ποσού ως συνεισφορά για τις δαπάνες του σχεδίου: έξοδα ταξιδιού και διαβίωσης κατά τη διάρκεια των περιόδων κινητικότητας και δαπάνες που σχετίζονται με δραστηριότητες στη χώρα του συμμετέχοντος. Οι επιχορηγήσεις υπολογίζονται βάσει του ελάχιστου αριθμού «κινητικότητας» που προγραμματίζει να πραγματοποιήσει το συμμετέχον ίδρυμα κατά τη διάρκεια της σύμβασης. Μια «κινητικότητα» αντιστοιχεί σε ένα ταξίδι στο εξωτερικό, που πραγματοποιείται από ένα φυσικό πρόσωπο στο πλαίσιο της Σύμπραξης. Η Συμφωνία Επιχορήγησης ορίζει τους τύπους των επιλέξιμων δραστηριοτήτων κινητικότητας. Στο στάδιο της Τελικής Έκθεσης, οι δικαιούχοι δεν οφείλουν να καταθέσουν αποδεικτικά στοιχεία δαπανών, αλλά θα χρειαστεί να παράσχουν αποδείξεις ότι οι προβλεπόμενες δραστηριότητες πραγματοποιήθηκαν πλήρως και σε ικανοποιητικό βαθμό.

Σημείωση:

Για να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες του προσωπικού ή των μαθητών/ εκπαιδευομένων με ειδικές ανάγκες, ή το εάν η κινητικότητα σχεδιάζεται προς ή από εταίρους οι οποίοι βρίσκονται σε ένα από τα εδάφη που περιλαμβάνονται στον κατάλογο «Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη» (βλέπε ενότητα 1C «Ποιες Χώρες Συμμετέχουν στο Πρόγραμμα;»), ο ελάχιστος αριθμός κινητικότητας δύναται να μειωθεί έως και 50%. Για παράδειγμα, ένα ίδρυμα το οποίο αναμένει υψηλές επιπρόσθετες δαπάνες για δραστηριότητες κινητικότητας με συμμετέχοντες με ειδικές ανάγκες δύναται να ζητήσει από την Εθνική Μονάδα μείωση του ελάχιστου αριθμού κινητικότητας που συνδέεται με το αιτούμενο ποσό επιχορήγησης. Εάν η Εθνική Μονάδα αποδεχθεί το αίτημα, το ποσό της επιχορήγησης παραμένει το ίδιο, αλλά ο ελάχιστος αριθμός δραστηριοτήτων κινητικότητας μειώνεται.

Πίνακας 4: Comenius, Leonardo da Vinci και Grundtvig – ανώτατα κατ' αποκοπή ποσά για Συμπράξεις.

Ο πίνακας που ακολουθεί αποτυπώνει τα ανώτατα ποσά επιχορήγησης για κάθε τύπο Σύμπραξης, βάσει του αριθμού της σχεδιαζόμενης κινητικότητας. Τα ακριβή ποσά που καταβάλλονται από τις Εθνικές Μονάδες ποικίλλουν από χώρα σε χώρα και δύνανται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να είναι σημαντικά κατώτερα από τα ανώτατα ποσά που περιλαμβάνονται παρακάτω. Οι αιτούντες οφείλουν να συμβουλευτούν την ιστοσελίδα του αντίστοιχου Εθνικού Φορέα, ώστε να επιβεβαιώσουν τα ακριβή ποσά τα οποία δύνανται να λάβουν, σε περίπτωση που η αίτησή τους είναι επιτυχής.

Είδος Σύμπραξης		Ελάχιστος αριθμός κινητικότητας ανά εταίρο σε διετή Σύμπραξη	Ανώτατο εφάπαξ ποσό ανά εταίρο	Ανώτατο εφάπαξ ποσό ανά εταίρο	Ανώτατο εφάπαξ ποσό ανά εταίρο
			COMENIUS	LEONARDO DA VINCI	GRUNDTVIG
Πολυμερείς Συμπράξεις	Μικρός αριθμός δραστηριοτήτων κινητικότητας	4	10.000 €	10.000 €	15.000 €
	Περιορισμένος αριθμός δραστηριοτήτων κινητικότητας	8	15.000 €	15.000 €	17.500 €
	Μέτριος αριθμός δραστηριοτήτων κινητικότητας	12	20.000 €	20.000 €	20.000 €
	Υψηλός αριθμός δραστηριοτήτων κινητικότητας	24	25.000 €	25.000 €	25.000 €
Διμερείς Συμπράξεις	Διμερείς Συμπράξεις Comenius – Ανταλλαγή ομάδων μικρού αριθμού μαθητών μεταξύ 10 έως 19 ατόμων	12	20.000 €	-	-
	Διμερείς Συμπράξεις Comenius – Ανταλλαγή ομάδων μεγάλου αριθμού μαθητών 20 ατόμων και άνω.	24	25.000 €	-	-

Εξαιρέση: Οι επιχορηγήσεις για συμπράξεις Comenius Regio. Οι επιχορηγήσεις αυτές αποτελούνται από ένα εφάπαξ ποσό για κινητικότητα και ένα άλλο ποσό που βασίζεται σε πραγματικό κόστος για επιπλέον δραστηριότητες. Η συμβολή για αυτές τις επιπλέον δαπάνες δεν περιλαμβάνεται στο κατ' αποκοπή ποσό, που καταβάλλεται για την κινητικότητα, ώστε να επιτραπεί στις συμπράξεις Comenius Regio να πραγματοποιήσουν διάφορες δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης και της οργάνωσης συνεδρίων μεγάλης κλίμακας ή της διεξαγωγής ερευνητικών δραστηριοτήτων και μελετών για παράδειγμα.

Το ποσό επιχορήγησης για επιπλέον δαπάνες του σχεδίου ορίζεται σε 25.000 ευρώ κατ' ανώτατο όριο.

Ο πίνακας που ακολουθεί ορίζει τα ανώτατα εφάπαξ ποσά για κινητικότητες στις συμπράξεις Comenius Regio. Όπως και στις άλλες συμπράξεις, μια «κινητικότητα» αντιστοιχεί σε ένα ταξίδι στο εξωτερικό, που πραγματοποιείται από έναν άνθρωπο που εργάζεται για έναν από τους οργανισμούς που περιλαμβάνονται στην αίτηση. Οι αρχές των χωρών που συμμετέχουν θα ορίσουν τα ακριβή ποσά που ισχύουν για κάθε χώρα.

Συμπράξεις Comenius Regio	Κατηγορίες συμπράξεων		Μεγάλες αποστάσεις (> 300 km)	Μικρές αποστάσεις (< 300 km)
	Μικρός αριθμός δραστηριοτήτων κινητικότητας	4	4.000 €	2.000 €
	Περιορισμένος αριθμός δραστηριοτήτων κινητικότητας	8	8.000 €	4.000 €
	Μέτριος αριθμός δραστηριοτήτων κινητικότητας	12	10.000 €	5.000 €
	Υψηλός αριθμός δραστηριοτήτων κινητικότητας	24	20.000 €	10.000 €

Οι αιτούντες οφείλουν να υποβάλλουν προϋπολογισμό για οποιεσδήποτε επιπλέον δαπάνες. Για το συγκεκριμένο προϋπολογισμό ισχύουν οι παρακάτω κανόνες

- Οι γενικές προϋποθέσεις για την επιλεξιμότητα των δαπανών ισχύουν όπως περιγράφονται στο κεφάλαιο 4.F του παρόντος Οδηγού.
- Οι ορισμοί των κατηγοριών δαπάνης (υπεργολαβίες, εξοπλισμός, και λοιπές δαπάνες) ισχύουν όπως περιγράφονται στο κεφάλαιο 4.F του παρόντος Οδηγού. Οι σχετικές ενότητες επίσης περιγράφουν τις λεπτομερείς συνθήκες κάτω απ' τις οποίες οι δαπάνες θεωρούνται επιλέξιμες για χρηματοδότηση.
- Οι έμμεσες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση στο Comenius Regio. Οι έμμεσες δαπάνες είναι αυτές που σχετίζονται με τη διαχείριση του σχεδίου (π.χ. επιβαρύνσεις λειτουργικών δαπανών, τηλεπικοινωνίες, αναλώσιμα γραφείου).
- Οι δαπάνες για τις υπεργολαβίες μπορούν να χρηματοδοτηθούν κατά ανώτατο ποσοστό 30% του συνολικού κόστους του σχεδίου (συμπεριλαμβανομένου και του εφάπαξ ποσού για τις κινητικότητες).
- Οι δαπάνες εξοπλισμού μπορούν να χρηματοδοτηθούν κατά ανώτατο ποσοστό 10% του συνολικού κόστους του σχεδίου (συμπεριλαμβανομένου και του εφάπαξ ποσού για τις κινητικότητες). Οι δαπάνες εξοπλισμού πρέπει να αποσβένονται σύμφωνα με τους φορολογικούς και λογιστικούς εφαρμοστέους κανόνες για το δικαιούχο που τις πραγματοποιεί.
- Ο δικαιούχος είναι απαραίτητο να αποδείξει τη συγχρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του σχεδίου. Αυτή η συγχρηματοδότηση θα πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 25% των επιπρόσθετων δαπανών.

4.F. ΠΟΛΥΜΕΡΗ ΣΧΕΔΙΑ, ΔΙΚΤΥΑ, ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ, ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι αιτήσεις επιχορήγησης οφείλουν να περιλαμβάνουν λεπτομερή προτεινόμενο προϋπολογισμό στον οποίο όλες οι τιμές θα είναι σε ευρώ. Οι αιτούντες από χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ οφείλουν να χρησιμοποιήσουν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που

δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ, σειρά C, την ημέρα της δημοσίευσης της Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων.

Ο προτεινόμενος προϋπολογισμός για την αίτηση οφείλει να περιλαμβάνει ισοσκελισμένα έσοδα και έξοδα και να αποτυπώνει με σαφήνεια τις επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ δαπάνες.

Η επιχορήγηση από το πρόγραμμα δεν δύναται να υπερβαίνει το 75% των επιλέξιμων δαπανών.

Οι αιτούντες οφείλουν να βασίσουν τον προϋπολογισμό του σχεδίου:

1. σε πραγματικές ημερήσιες απολαβές προσωπικού. Οι δαπάνες αυτές δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να υπερβαίνουν τις ανώτατες τιμές που αποτυπώνονται στον **Πίνακα 5α** παρακάτω. Οποιαδήποτε υπέρβαση του ποσού θα θεωρείται ως μη επιλέξιμη. Η επαλήθευση των δαπανών αυτών εμπίπτει στη δικαιοδοσία οικονομικού ελέγχου.
2. σε πραγματικές ημερήσιες δαπάνες για διαβίωση. Οι δαπάνες αυτές δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να υπερβαίνουν τις ανώτατες τιμές που παρατίθενται στον πίνακα 5β παρακάτω. Οποιαδήποτε υπέρβαση του ποσού θα θεωρείται ως μη επιλέξιμη
3. σε πραγματικές δαπάνες όσον αφορά σε άλλες κατηγορίες δαπανών, όπως αποτυπώνονται στο έντυπο αίτησης.

Επιλέξιμες Δαπάνες

Το γενικό πλαίσιο, η φύση και το ποσό των δαπανών θα λαμβάνεται υπόψη όταν γίνεται αξιολόγηση της επιλεξιμότητας.

Τα ακόλουθα κριτήρια ισχύουν για την κατηγορία δαπανών για την οποία υπολογίζεται το κόστος καθώς και ο αντίστοιχος **αριθμός μονάδων** (ο οποίος, με την εφαρμογή του κατάλληλου τύπου, θα μας δώσει τις αναμενόμενες δαπάνες) ή **το εκτιμώμενο κόστος**.

Για να θεωρηθούν επιλέξιμες, οι δαπάνες οφείλουν να πληρούν τα ακόλουθα γενικά κριτήρια:

- Πρέπει να σχετίζονται με δραστηριότητες που πραγματοποιούνται σε **χώρες** επιλέξιμες για συμμετοχή στο πρόγραμμα. Οποιοσδήποτε δαπάνες οι οποίες σχετίζονται με δραστηριότητες που πραγματοποιούνται εκτός των χωρών αυτών ή από οργανισμούς που δεν είναι καταχωρημένοι σε επιλέξιμη χώρα δεν είναι επιλέξιμες, εκτός εάν είναι απαραίτητες για την περάτωση του έργου και επεξηγούνται και αιτιολογούνται δεόντως στο έντυπο αίτησης. Για κάθε τροποποίηση των δραστηριοτήτων που αφορά άλλες χώρες απαιτείται ειδική προηγούμενη έγκριση από τον Εκτελεστικό Οργανισμό. Ορισμένες δαπάνες που προκύπτουν σε / για τρίτες χώρες που συμμετέχουν βάσει του άρθρου 14 παράγραφος 2 της απόφασης που θεσπίζει το Πρόγραμμα «Διά Βίου Μάθηση» είναι επιλέξιμες (βλ. κεφάλαιο 1.С ανωτέρω)
- Οφείλουν να γίνονται από τις **νομικές οντότητες/ τα ιδρύματα του επίσημου ομίλου**²⁶
- Οφείλουν να **είναι συνδεδεμένες** με το σχέδιο (δηλ. να είναι σχετικές και να συνδέονται άμεσα με την εκτέλεση του σχεδίου σύμφωνα με το πρόγραμμα εργασίας)
- Οφείλουν να είναι **απαραίτητες** για υλοποίηση του σχεδίου

²⁶ Η απόφαση που καθιερώνει το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης καθορίζει για τα έργα με «συντονιστή του έργου» και «εταίρους του έργου» τον όρο «πολυμελής ομάδα», ο οποίος είναι ισοδύναμος του όρου «όμιλος».

- Οφείλουν να είναι **εύλογες και αιτιολογημένες** και πρέπει να είναι σύμφωνες με τις αρχές της **υγιούς χρηματοοικονομικής διαχείρισης**²⁷, και πιο συγκεκριμένα όσον αφορά τη σχέση κόστους/οφέλους και αποτελεσματικότητας/κόστους
- Οφείλουν να **πραγματοποιούνται** κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου²⁸
- Οφείλουν **πράγματι να γίνονται** από το δικαιούχο και τα μέλη του ομίλου και να καταγράφονται στους λογαριασμούς τους σύμφωνα με τις ισχύουσες λογιστικές αρχές, και να δηλώνονται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της υφιστάμενης φορολογικής και κοινωνικής νομοθεσίας,
- Οφείλουν να είναι **αναγνωρίσιμες και ελέγξιμες**.

Οι εσωτερικές λογιστικές και ελεγκτικές διαδικασίες του αιτούντα πρέπει να επιτρέπουν την άμεση συμφωνία μεταξύ των δαπανών και των δηλωμένων εσόδων στο τέλος κάθε έργου και των αντίστοιχων λογιστικών καταστάσεων και των συνοδευτικών εγγράφων. Για τις κλίμακες μοναδιαίου κόστους, αυτό συνεπάγεται ότι ο «αριθμός των μονάδων» πρέπει να καταγράφεται στα κατάλληλα έγγραφα (δηλ. δελτία χρόνου εργασίας, παρουσιολόγια, κτλ.).

Στις περιπτώσεις στις οποίες οι εθνικοί φορολογικοί και λογιστικοί κανονισμοί δεν απαιτούν την έκδοση τιμολογίου, λογιστικό έγγραφο ισοδύναμης αξίας είναι οποιοδήποτε έγγραφο παράγεται, ώστε να αποδειχθεί ότι μια λογιστική καταχώρηση είναι ακριβής και συμμορφώνεται με την ισχύουσα λογιστική νομοθεσία.

ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

Ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμος **μόνον εάν** ο αιτών μπορεί να αποδείξει ότι δεν έχει τη δυνατότητα να τον ανακτήσει.

ΜΗ-ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Σε καμία περίπτωση δεν δύνανται να θεωρηθούν επιλέξιμες οι ακόλουθες κατηγορίες δαπανών:

- απόδοση κεφαλαίου,
- χρέη και δανειακά βάρη,
- προβλέψεις για ζημιές ή ενδεχόμενες μελλοντικές υποχρεώσεις (προβλέψεις για συμβατικές και ηθικές υποχρεώσεις, πρόστιμα, χρηματικές ποινές και δικαστικά έξοδα),
- οφειλόμενοι τόκοι,
- επισφαλή δάνεια,
- συναλλαγματικές ζημιές,
- ο ΦΠΑ, **εκτός εάν** ο αιτών μπορεί να αποδείξει ότι δεν έχει τη δυνατότητα να τον ανακτήσει,

²⁷ Οι δαπάνες θα καθορίζονται σύμφωνα με την αρχή της υγιούς χρηματοοικονομικής διαχείρισης, δηλαδή σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας. Η αρχή της οικονομίας απαιτεί οι δαπάνες να καθορίζονται εγκαίρως, να είναι οι κατάλληλες ποσοτικώς και ποιοτικώς και να είναι συμφέρουσες. Η αρχή της αποδοτικότητας αφορά την βέλτιστη σχέση μεταξύ των χρησιμοποιούμενων πόρων και των αποτελεσμάτων που επιτυγχάνονται. Η αρχή της αποτελεσματικότητας αφορά την επίτευξη των προκαθορισμένων στόχων καθώς και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων.

²⁸ Π.χ. που προκύπτουν από μια δραστηριότητα που πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου/ της δράσης. Οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται πριν ή μετά την περίοδο που καθορίζεται στη Συμφωνία Επιχορήγησης δεν είναι επιλέξιμες για επιδότηση.

- οι δηλωθείσες από τον αιτούντα δαπάνες που καλύπτονται από άλλη δράση ή πρόγραμμα εργασιών που λαμβάνει επιχορήγηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή οποιαδήποτε άλλη πηγή χρηματοδότησης,
- υπερβολικές ή αλόγιστες δαπάνες,
- αγορά κεφαλαιουχικών αγαθών,
- στην περίπτωση ενοικίασης ή μίσθωσης εξοπλισμού, το κόστος εξαγοράς μετά το πέρας της περιόδου ενοικίασης ή μίσθωσης,
- δαπάνες που σχετίζονται με την προετοιμασία της αίτησης για επιχορήγηση στα πλαίσια του Προγράμματος διά Βίου Μάθησης,
- δαπάνες για το άνοιγμα και την τήρηση τραπεζικών λογαριασμών (οι δαπάνες για τη μεταφορά κεφαλαίων είναι επιλέξιμες),
- δαπάνες που σχετίζονται με την εξασφάλιση εγγράφων που πρέπει να υποβληθούν με την αίτηση (εκθέσεις ελέγχου, κτλ.).

ΆΜΕΣΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι άμεσες επιλέξιμες δαπάνες που αφορούν τη δράση είναι οι δαπάνες εκείνες οι οποίες, τηρουμένων των ανωτέρω όρων επιλεξιμότητας, αναγνωρίζονται ως ειδικές δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την απόδοση της δράσης και οι οποίες μπορούν επομένως να καταλογιστούν άμεσα στη δράση αυτή. Το έγγραφο αυτό περιέχει τους ορισμούς κάποιων κατηγοριών δαπανών που είναι επιλέξιμες, υπό την προϋπόθεση να πληρούν τα ανωτέρω γενικά κριτήρια επιλεξιμότητας.

ΈΜΜΕΣΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

Οι έμμεσες επιλέξιμες δαπάνες είναι οι δαπάνες εκείνες οι οποίες, τηρουμένων των όρων επιλεξιμότητας που περιγράφονται ανωτέρω, ούτε αναγνωρίζονται ως ειδικές δαπάνες που συνδέονται άμεσα με το έργο, ούτε μπορούν να καταλογισθούν άμεσα στο έργο αυτό, πραγματοποιήθηκαν όμως, κατά τη διαχείριση του έργου. Δεν μπορούν να περιλαμβάνουν άμεσες επιλέξιμες δαπάνες.

Οι έμμεσες δαπάνες του έργου που είναι επιλέξιμο για επιχορήγηση από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα αφορούν ένα κατ' αποκοπή ποσό που ορίζεται κατά μέγιστο στο 7% του συνολικού ποσού των άμεσων επιλέξιμων δαπανών. Οι αντίστοιχες δαπάνες δεν χρήζουν αιτιολόγησης με λογιστικά έγγραφα.

Οι έμμεσες δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες για επιχορήγηση έργου, εάν ο δικαιούχος οργανισμός λαμβάνει ήδη επιδότηση λειτουργίας από την Επιτροπή κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου.

Ορισμένα παραδείγματα έμμεσων δαπανών είναι τα εξής:

- Όλες οι δαπάνες για τον εξοπλισμό που σχετίζεται με τη διαχείριση του έργου (π.χ. προσωπικοί υπολογιστές, φορητοί υπολογιστές, κτλ.)
- Κόστος επικοινωνίας (γραμματόσημα, τηλεομοιοτυπίες, τηλέφωνα, αλληλογραφία, κτλ.)
- Δαπάνες υποδομών (ενοίκιο, ηλεκτρισμός, κτλ.) του χώρου όπου υλοποιείται το έργο
- Είδη γραφείου
- Φωτοαντίγραφα

Δαπάνες Προσωπικού

Τα ακόλουθα ισχύουν για όλους τους εταίρους ενός ομίλου, π.χ. οι κανόνες για τις δαπάνες προσωπικού ισχύουν για όλους τους εταίρους (συμπεριλαμβανομένου του αιτούντα) του ομίλου.

1) Δαπάνες που σχετίζονται με τις ακόλουθες κατηγορίες προσωπικού:

- Μόνιμου Προσωπικού που έχει συνάψει με εταίρο του ομίλου ατομική σύμβαση μόνιμης ή προσωρινής απασχόλησης. Για να θεωρηθεί ότι ανήκει στην κατηγορία αυτή, το προσωπικό πρέπει να έχει εξαρτημένη υπαλληλική σχέση με τον αντίστοιχο οργανισμό εταίρο.
- Έκτακτου προσωπικού που προσλαμβάνεται μέσω εξειδικευμένης εξωτερικής υπηρεσίας από οποιονδήποτε από τους εταίρους του ομίλου.

Οι δαπάνες οι οποίες άπτονται του προσωπικού που εργάζεται μέσω υπεργολαβίας θα περιλαμβάνονται στην κατηγορία «Δαπάνες υπεργολαβίας» (βλέπε παρακάτω).

Δεν επιτρέπεται στα μέλη του προσωπικού των εταίρων του Έργου να λειτουργούν υπό την ιδιότητα υπεργολάβου του έργου.

2) Οι αιτούντες θα πρέπει να εξαρτούν τον προϋπολογισμό του έργου σε πραγματικές ημερήσιες απολαβές του προσωπικού, σύμφωνα με τη συνήθη μισθολογική πολιτική του οργανισμού. Ωστόσο, κάθε ποσό που υπερβαίνει τις ανώτατες επιλέξιμες τιμές που παρουσιάζεται στον **πίνακα 5α** παρακάτω θα θεωρηθεί μη επιλέξιμο. Η επαλήθευση των δαπανών αυτών εμπίπτει στη δικαιοδοσία οικονομικού ελέγχου.

3) Θα εφαρμόζονται οι τιμές της χώρας στην οποία είναι καταχωρημένος ο οργανισμός εταίρος, ανεξαρτήτως της χώρας στην οποία θα πραγματοποιηθούν οι εργασίες (π.χ. μέλος του προσωπικού ενός οργανισμού σε μια Χώρα Α που εργάζεται πλήρως ή μερικώς σε μια Χώρα Β θα τιμολογηθεί βάσει των υφιστάμενων τιμών στη Χώρα Α).

4) Οι πραγματικές ημερήσιες απολαβές του προσωπικού υπολογίζονται βάσει των μέσων τιμών που αντιστοιχούν στη συνηθισμένη πολιτική του αιτούντος όσον αφορά τις αποδοχές και περιλαμβάνει τους πραγματικούς μισθούς πλέον των κοινωνικών εισφορών και άλλων νόμιμων δαπανών που περιλαμβάνονται στις αποδοχές. Οι μη προβλεπόμενες από το νόμο δαπάνες, όπως τα πριμ, τα μισθωμένα οχήματα, τα προγράμματα λογαριασμού εξόδων, οι πληρωμές που λειτουργούν ως κίνητρο ή τα προγράμματα συμμετοχής στα κέρδη δεν συμπεριλαμβάνονται.

5) Ο αιτών θα καθορίσει την κατηγορία προσωπικού και τον αριθμό των ημερών εργασίας στο έργο, που πρέπει να ανταποκρίνεται στη φύση του έργου και στο πρόγραμμα εργασίας.

6) Οι αναμενόμενες δαπάνες για το προσωπικό προκύπτουν από τον πολλαπλασιασμό του αριθμού των ημερών με τις πραγματικές ημερήσιες τιμές των δαπανών για το προσωπικό.

Οι δαπάνες για το προσωπικό δύνανται να περιληφθούν σε όλα τα προγράμματα και όλα τα είδη έργων και δικτύων. Οι δαπάνες για το προσωπικό που έχει αποσπασθεί είτε από το δικαιούχο είτε από τους εταίρους του ομίλου για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες της δράσης, περιλαμβάνουν τους πραγματικούς μισθούς πλέον των κοινωνικών εισφορών και άλλων νόμιμων δαπανών που περιλαμβάνονται στις αποδοχές.

Πίνακας 5α: Ανώτατες επιλέξιμες ημερήσιες τιμές (σε ευρώ) για δαπάνες Προσωπικού – Πολυμερή Σχέδια, Δίκτυα, Συνοδευτικά Μέτρα, Μελέτες και Συγκριτική Έρευνα.

Χώρα			Διευθυντής	Ερευνητής Εκπαιδευτικός Εκπαιδευτής	Τεχνικοί	Διοικητικοί
Belgique/Belgie	BE	Βέλγιο	460	360	240	214
Bulgarija	BG	Βουλγαρία	67	60	46	31
Česká republika	CZ	Τσεχική Δημοκρατία	134	110	80	58
Danemark	DK	Δανία	398	340	277	217
Deutschland	DE	Γερμανία	419	310	221	203
Eesti	EE	Εσθονία	102	75	59	42
Ελλάδα	EL	Ελλάδα	279	218	157	122
España	ES	Ισπανία	321	212	163	117
France	FR	Γαλλία	435	351	257	193
Eire	IE	Ιρλανδία	309	328	239	178
Italia	IT	Ιταλία	454	298	200	174
Κύπρος	CY	Κύπρος	316	235	146	99
Latvija	LV	Λετονία	81	66	52	38
Lietuva	LT	Λιθουανία	75	62	47	34
Luxembourg	LU	Λουξεμβούργο	496	349	282	220
Magyarország	HU	Ουγγαρία	107	86	65	44
Malta	MT	Μάλτα	119	99	77	58
Nederland	NL	Ολλανδία	310	271	215	170
Österreich	AT	Αυστρία	449	302	244	194
Polska	PL	Πολωνία	109	86	66	49
Portugal	PT	Πορτογαλία	258	181	122	77
România	RO	Ρουμανία	124	95	74	47
Slovenija	SI	Σλοβενία	240	182	146	92
Slovensko	SK	Σλοβακία	121	98	86	70
Suomi/Finland	FI	Φινλανδία	368	255	196	163
Sverige	SE	Σουηδία	360	303	250	192
United Kingdom	GB	Ηνωμένο Βασίλειο	355	334	231	158
Ísland	IS	Ισλανδία	368	335	289	186
Liechtenstein	LI	Λιχτενστάιν	449	302	244	194
Norge	NO	Νορβηγία	440	367	311	239
Hrvatska	HR	Κροατία	213	192	154	97
Schweiz / Suisse / Svizzera / Svizra	CH	Ελβετία	478	354	252	232
Türkiye	TR	Τουρκία	141	90	59	38
Albania	AL	Αλβανία	31	22	18	14
The former Yugoslav Republic of Macedonia	MK	Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας	88	64	41	31
Serbia	RS	Σερβία	96	69	45	33
Bosnia and Herzegovina	BA	Βοσνία-Ερζεγοβίνη	93	67	44	32
Montenegro	ME	Μαυροβούνιο	94	68	44	32

Εταίροι από τρίτες χώρες

Οι δαπάνες προσωπικού σε τρίτες χώρες που δεν περιλαμβάνονται στον ανωτέρω πίνακα πρέπει να επιμερίζονται στις κατηγορίες 1 έως 4 σύμφωνα με τη Διεθνή Κατάταξη Επαγγελματιών [International Standard Classification of Occupations (ISCO)]. Οι εν λόγω

δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν τις πραγματικές ημερήσιες απολαβές του προσωπικού στον συγκεκριμένο οργανισμό και, σε κάθε περίπτωση, ισχύουν τα ακόλουθα μέγιστα ποσά:

- Κατηγορία προσωπικού 1 (μέγιστο ποσό 450 ευρώ ανά ημέρα)
- Κατηγορία προσωπικού 2 (μέγιστο ποσό 300 ευρώ ανά ημέρα) – Καθηγητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Κατηγορία προσωπικού 3 (μέγιστο ποσό 250 ευρώ ανά ημέρα)
- Κατηγορία προσωπικού 4 (μέγιστο ποσό 125 ευρώ ανά ημέρα)

Δαπάνες Διαβίωσης

- (1) Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες διαβίωσης για τα μέλη του προσωπικού που ταξιδεύουν σε κάποια άλλη συμμετέχουσα χώρα στο πλαίσιο Πολυμερών Σχεδίων, Δικτύων και Συνοδευτικών Μέτρων. Ο προϋπολογισμός οφείλει να βασίζεται στη ανώτατη τιμή του πίνακα Δαπανών Διαβίωσης 5β που βρίσκεται παρακάτω. Οποιαδήποτε υπέρβαση θα θεωρείται μη επιλέξιμη. Η τιμή που θα πρέπει να εφαρμοστεί είναι εκείνη της χώρας προορισμού, δηλαδή εκεί όπου προκύπτουν οι δαπάνες στέγασης.
- (2) Μπορούν να διεκδικηθούν δαπάνες μόνον για ταξίδια που σχετίζονται άμεσα με συγκεκριμένες και σαφώς προσδιοριζόμενες δραστηριότητες που σχετίζονται με το σχέδιο. Για πληροφορίες σχετικά με τη χρέωση Δαπανών Διαβίωσης για μη μέλη του προσωπικού, παρακαλούμε όπως ανατρέξετε στο Κεφάλαιο «Λοιπές Δαπάνες» και «Δαπάνες Υπεργολαβίας».
- (3) Η καταβολή του ποσού βασίζεται στους υφιστάμενους εσωτερικούς κανόνες των οργανισμών Εταίρων, και δύναται να γίνεται με βάση το πραγματικό κόστος (βάσει αποδείξεων) ή στη βάση ημερησίου επιδόματος. Σε κάθε περίπτωση, θα απαιτείται απόδειξη παρακολούθησης και ολονύκτιας στέγασης προκειμένου να αποδειχθούν οι δεδηλωμένες δαπάνες κατά το στάδιο υποβολής εκθέσεων.
- (4) Οι τιμές διαβίωσης καλύπτουν τη στέγαση, τη σίτιση και όλες τις τοπικές δαπάνες μετακίνησης στον τόπο προορισμού της αλλοδαπής (όχι όμως και τις τοπικές δαπάνες ταξιδιού που προκύπτουν για τη μετάβαση από τον τόπο αφετηρίας προς τον τόπο προορισμού). Κατά τον υπολογισμό του αριθμού των ημερών για τις οποίες θα εφαρμοστεί η Τιμή Ημερήσιας Διαβίωσης θα πρέπει να σημειωθεί ότι μια ΠΛΗΡΗΣ ημέρα κανονικά περιλαμβάνει μια ολονύκτια διαμονή. Σε κατάλληλα αποδεδειγμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να επιτραπεί η καταβολή του πλήρους ημερησίου επιδόματος στέγασης χωρίς ολονύκτια διαμονή με μια αναλογική μείωση (οι δαπάνες περιορίζονται στο 50% του ανώτατου ποσού).
- (5) Θα πρέπει να εφαρμοστεί μια αναλογική μείωση των δαπανών εφόσον η στέγαση, η σίτιση και οι δαπάνες τοπικών μετακινήσεων παρέχονται από τρίτους.

Οι επιλέξιμες δαπάνες διαβίωσης υπολογίζονται με βάση την κλίμακα μοναδιαίου κόστους. Ο Πίνακας Διαβίωσης που είναι δημοσιευμένος στην ιστοσελίδα του Εκτελεστικού Οργανισμού περιλαμβάνει τις ανώτατες επιλέξιμες ημερήσιες τιμές. Τα προκύπτοντα ποσά θα συμπεριλαμβάνονται στον προϋπολογισμό και θα λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό της συνεισφοράς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πίνακας 5β: Μέγιστα επιλέξιμα ημερήσια ποσά (σε ευρώ) για δαπάνες διαβίωσης Πολυμερών Σχεδίων, Δικτύων, συνοδευτικών μέτρων, Μελετών και Συγκριτικής Έρευνας

Χώρα			Ημερήσια ποσά (ευρώ)
Belgique/Belgie	BE	Βέλγιο	232
Bulgarija	BG	Βουλγαρία	145
Česká republika	CZ	Δημοκρατία της Τσεχίας	195
Danemark	DK	Δανία	311
Deutschland	DE	Γερμανία	220
Eesti	EE	Εσθονία	175
Ελλάδα	EL	Ελλάδα	220
España	ES	Ισπανία	227
France	FR	Γαλλία	269
Eire	IE	Ιρλανδία	253
Italia	IT	Ιταλία	247
Κύπρος	CY	Κύπρος	194
Latvija	LV	Λετονία	172
Lietuva	LT	Λιθουανία	168
Luxembourg	LU	Λουξεμβούργο	232
Magyarország	HU	Ουγγαρία	184
Malta	MT	Μάλτα	191
Nederland	NL	Ολλανδία	242
Österreich	AT	Αυστρία	246
Polska	PL	Πολωνία	179
Portugal	PT	Πορτογαλία	197
România	RO	Ρουμανία	161
Slovenija	SI	Σλοβενία	208
Slovensko	SK	Σλοβακία	186
Suomi/Finland	FI	Φινλανδία	277
Sverige	SE	Σουηδία	275
United Kingdom	GB	Ηνωμένο Βασίλειο	312
Island	IS	Ισλανδία	235
Liechtenstein	LI	Λιχτενστάιν	340
Norge	NO	Νορβηγία	340
Schweiz / Suisse / Svizzera / Svizra	CH	Κροατία	340
Hrvatska - HR	HR	Ελβετία	214
Türkiye	TR	Τουρκία	190
Albania	AL	Αλβανία	171
The former Yugoslav Republic of Macedonia	MK	Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας	158
Serbia	RS	Σερβία	154
Bosnia and Herzegovina	BA	Βοσνία-Ερζεγοβίνη	170
Montenegro	ME	Μαυροβούνιο	158

Δαπάνες Ταξιδιού

Οι δαπάνες ταξιδιού χορηγούνται με βάση τις πραγματικές δαπάνες.

- (1) Χορηγούνται δαπάνες ταξιδιού για τα μέλη του προσωπικού που συμμετέχουν στο σχέδιο, υπό την προϋπόθεση ότι συνάδουν με τις συνήθειες πρακτικές κάθε εταιρίου σχετικά με τις δαπάνες ταξιδιού.
- (2) Μπορούν να διεκδικηθούν δαπάνες μόνον για ταξίδια που σχετίζονται άμεσα με **συγκεκριμένες** και σαφώς **προσδιοριζόμενες** δραστηριότητες που σχετίζονται με το σχέδιο. Για πληροφορίες σχετικά με τη χρέωση Δαπανών Ταξιδιού για μη μέλη του προσωπικού, παρακαλούμε όπως ανατρέξετε στο Κεφάλαιο «Λοιπές Δαπάνες» και «Δαπάνες Υπεργολαβίας».
- (3) Οι δαπάνες ταξιδιού για μια διαδρομή θα πρέπει να περιλαμβάνουν όλες τις δαπάνες και όλα τα μέσα μετακίνησης από τον τόπο αφετηρίας προς τον τόπο προορισμού (και αντιστρόφως) και δύνανται να περιλαμβάνουν έξοδα για την έκδοση βίζας, ταξιδιωτική ασφάλιση και ακυρωτικά.
- (4) Η καταβολή των χρημάτων βασίζεται σε πραγματικά κόστη, ανεξαρτήτως των επιλεγμένων μέσων μετακίνησης (τρένο, λεωφορείο, ταξί, αεροπλάνο, ενοικιαζόμενο αυτοκίνητο). Οι εταιρίες θα πρέπει να χρησιμοποιούν το οικονομικότερο μέσο μετακίνησης (για παράδειγμα, να χρησιμοποιούνται εισιτήρια Apex για όλες τις αεροπορικές μετακινήσεις και να επωφελούνται των μειωμένων ναύλων. Όπου δε γίνεται αυτό, θα πρέπει να παρέχεται πλήρης αιτιολόγηση).
- (5) Τα έξοδα μετακίνησης με ιδιωτικό αυτοκίνητο (προσωπικά ή εταιρικά οχήματα), όπου αιτιολογούνται και όπου η τιμή δεν είναι υπερβολική, θα καταβάλλονται ως ακολούθως (αναλόγως με το ποιο είναι οικονομικότερο):
 - Είτε τιμή ανά χιλιόμετρο σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες του εμπλεκόμενου οργανισμού και μέχρι ανωτάτους ορίου της τάξης του ευρώ0,22·
 - Είτε την τιμή εισιτηρίου τρένου, λεωφορείου ή αεροπορικού εισιτηρίου (βλέπε το σημείο (3) παραπάνω). Ανεξαρτήτως του αριθμού των ατόμων που ταξιδεύουν με το ίδιο όχημα, θα καταβάλλεται το αντίτιμο ενός εισιτηρίου.
- (6) Για τα ενοικιαζόμενα αυτοκίνητα (ανώτατης κατηγορίας Β ή ισοδύναμων) ή ταξί: το πραγματικό κόστος όπου αυτό δεν είναι υπερβολικό σε σύγκριση με άλλα μέσα μετακίνησης (λαμβάνοντας επίσης υπόψη οποιουδήποτε παράγοντες επιρροής, όπως για παράδειγμα το χρόνο και τον μεγάλο όγκο των αποσκευών λόγω της φύσης του σχεδίου). Η καταβολή των χρημάτων γίνεται ανεξαρτήτως του αριθμού των ατόμων που μετακινούνται με το ίδιο όχημα.

Για τα Πολυμερή Σχέδια Comenius που ενέχουν δραστηριότητες κινητικότητας κατά τη διάρκεια της Αρχικής Κατάρτισης Εκπαιδευτικών, οι δαπάνες μετακίνησης (με βάση τα πραγματικά κόστη) και οι δαπάνες διαβίωσης θα καταγράφονται χωριστά στην κατηγορία Λοιπές Δαπάνες. Ισχύουν οι κανόνες για τις δαπάνες ταξιδιού και διαβίωσης.

Δαπάνες εξοπλισμού

- (1) Η αγορά, ενοικίαση ή χρονομίσθωση εξοπλισμού (νέου ή μεταχειρισμένου), συμπεριλαμβανομένων των δαπανών εγκατάστασης, συντήρησης και ασφάλισης, θεωρούνται επιλέξιμες:
- Μόνον όταν είναι συγκεκριμένες και απαραίτητες για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου/ δράσης. Οι προτεινόμενες δαπάνες εξοπλισμού θα πρέπει να εξηγούνται πάντοτε με σαφήνεια και να αιτιολογούνται συγκεκριμένα. Ισχύουν οι κανόνες προμηθειών (βλέπε «Δαπάνες υπεργολαβίας» παρακάτω).
 - Υπό την προϋπόθεση ότι, μόνο σε περίπτωση αγοράς, ο εξοπλισμός αποσβένεται σύμφωνα με τους φορολογικούς και λογιστικούς κανόνες που ισχύουν για το δικαιούχο / όμιλο εταίρο που βαρύνεται με τη δαπάνη, και που είναι γενικώς αποδεκτή για τεμάχια του ίδιου είδους. Μπορεί να ληφθεί υπόψη μόνον το ποσοστό της απόσβεσης εξοπλισμού που αντιστοιχεί στη διάρκεια της δράσης και η τιμή της πραγματικής χρήσης για τους σκοπούς της δράσης. Ο αιτών οφείλει να εξηγήσει τους ισχύοντες κανόνες. Εάν η φύση και/ή το περιεχόμενο της χρήσης του δικαιολογεί διαφορετική αντιμετώπιση, αυτό θα πρέπει να αιτιολογηθεί καταλλήλως.
- (2) Όλος ο εξοπλισμός που σχετίζεται με τη διαχείριση του σχεδίου (π.χ. ηλεκτρονικοί υπολογιστές, φορητές μονάδες, κλπ.) και όλος ο εξοπλισμός που αγοράστηκε πριν από την έναρξη κάποιου σχεδίου δύνανται να καλυφθούν μόνον από τις έμμεσες δαπάνες του σχεδίου.
- (3) Η συνολική δαπάνη για τον εξοπλισμό δεν δύναται να υπερβαίνει το 10% των επιλέξιμων άμεσων δαπανών του σχεδίου.
- (4) Οι εταίροι από τρίτες χώρες δεν μπορούν να ζητήσουν επιστροφή των δαπανών εξοπλισμού.

Δαπάνες υπεργολαβίας

- (1) Οι δαπάνες που προκύπτουν από συμβάσεις προμηθειών για τους σκοπούς διεκπεραίωσης συγκεκριμένης και περιορισμένης εργασίας για το σχέδιο δύνανται να θεωρηθούν επιλέξιμες όταν ανατίθενται από κάποιον εταίρο σε κάποιον εξωτερικό φορέα, οργανισμό ή ιδιώτη (μόνον εφόσον δεν εργάζεται ως υπάλληλος σε οποιονδήποτε από τους οργανισμούς Εταίρους του ομίλου). Περιλαμβάνονται εργασίες όπως η μετάφραση, η διερμηνεία και η εκτύπωση, κ.λπ.^{29, 30}
- (2) Προκειμένου να διατηρηθεί η έννοια της σύμπραξης, η διαχείριση και η γενική διοίκηση του σχεδίου δε μπορούν να ανατεθούν με υπεργολαβία.
- (3) Οι δαπάνες βασίζονται σε ένα επαληθεύσιμο εκτιμώμενο ποσό ή, εφόσον σχετίζονται με υπεργολαβία σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στα σημεία 4 και 5 κατωτέρω, στη βάση κάποιας προσφοράς. Το εκτιμώμενο ποσό/ η προσφορά θα καλύπτει όλες τις δαπάνες (για παράδειγμα, τις δαπάνες προσωπικού συν τις δαπάνες ταξιδιού, κλπ.).

²⁹ Αφορά ιδιώτες οι οποίοι ενδέχεται να είναι αυτοαπασχολούμενοι, για παράδειγμα ιδιώτες που είναι υπεύθυνοι για την κοινωνική τους ασφάλιση ή τις κοινωνικές τους εισφορές, συντάξεις και φόρους. Η εθνική νομοθεσία σχετικά με τον ορισμό των ατόμων αυτών ενδέχεται να ποικίλει και θα πρέπει να εξετάζεται πάντοτε.

³⁰ Καλύπτει επίσης συμβούλους, οι οποίοι παρέχουν εφάπαξ υπηρεσίες για τις οποίες λαμβάνεται αμοιβή.

- (4) Ο αιτών θα αναθέσει τη σύμβαση στο διαγωνιζόμενο εκείνο που θα προσφέρει την καλύτερη αξία σε σχέση με το κόστος, δηλαδή, στο διαγωνιζόμενο εκείνο που θα παράσχει την καλύτερη αναλογία κόστους-οφέλους, σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των εν δυνάμει αναδόχων, φροντίζοντας να αποφευχθεί οποιαδήποτε σύγκρουση συμφερόντων.
- (5) Σχετικά με τις προμήθειες ισχύουν οι κάτωθι συγκεκριμένοι κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
- Συμβάσεις με αξία κάτω των 12.500 ευρώ μπορούν να πληρώνονται με την προσκόμιση τιμολογίου·
 - Συμβάσεις με αξία μεταξύ 12.500 και 25.000 ευρώ υπόκεινται σε διαδικασία στην οποία συμμετέχουν τουλάχιστον τρεις διαγωνιζόμενοι·
 - Συμβάσεις μεταξύ 25.000 και 60.000 ευρώ υπόκεινται σε διαδικασία στην οποία συμμετέχουν τουλάχιστον πέντε διαγωνιζόμενοι·
 - Για συμβάσεις αξίας άνω των 60.000 ευρώ ισχύουν οι εθνικοί κανόνες περί προμηθειών.
- (6) Οι συνολικές δαπάνες υπεργολαβίας δε μπορούν να υπερβαίνουν το 30% των συνολικών άμεσων δαπανών του σχεδίου.
- (7) Οι εταίροι από τρίτες χώρες δεν μπορούν να ζητήσουν επιστροφή των δαπανών υπεργολαβίας.

Λοιπές Δαπάνες

Οι λοιπές δαπάνες χορηγούνται με βάση τα πραγματικά κόστη.

- (1) Η κατηγορία «Λοιπές δαπάνες» δύναται να περιέχει μόνο δαπάνες που βαρύνουν τους ίδιους τους εταίρους.
- (2) Οι δαπάνες που προκύπτουν άμεσα:
- από τις απαιτήσεις που προκύπτουν από τη Σύμβαση Επιχορήγησης, είναι επιλέξιμες (διάδοση πληροφοριών, συγκεκριμένη αξιολόγηση της δράσης, έλεγχοι, αναπαραγωγή, μετάφραση, κλπ.), συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για οποιεσδήποτε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες (ειδικά τη δαπάνη χρηματοοικονομικών εγγυήσεων)·
 - από την υλοποίηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων ή προϊόντων/ αποτελεσμάτων του σχεδίου, είναι επιλέξιμες (για παράδειγμα διοργάνωση σεμιναρίων όπου το σεμινάριο προβλέπεται ως προϊόν/αποτέλεσμα και όπου οι δαπάνες που σχετίζονται με το σχέδιο είναι εύκολα ταυτοποιήσιμες), η παραγωγή πρακτικών κάποιου σεμιναρίου, η παραγωγή βίντεο, η αγορά προϊόντοσυσχετιζόμενων αναλωσίμων (ρολά χαρτιού για την εκτύπωση εκδόσεων, κενά DVD), κλπ.
- (3) Όλες οι δαπάνες που προκύπτουν μέσω υπεργολαβίας οφείλουν να αναφέρονται στην κατηγορία «υπεργολαβίες».
- (4) Θεωρούνται επιλέξιμες μόνον δραστηριότητες οι οποίες είναι συγκεκριμένες και απαραίτητες για την επίτευξη των στόχων του σχεδίου. Τα προτεινόμενα κόστη θα πρέπει πάντοτε να αιτιολογούνται καταλλήλως.

- (5) Όταν οι δαπάνες ταξιδιού και/ ή διαβίωσης καταβάλλονται σε τρίτους (παραδείγματος χάριν, για τις δαπάνες ατόμων που δεν αποτελούν ούτε μέλη του προσωπικού των εταιρών του ομίλου, ούτε υπεργολάβους), θα εφαρμόζονται οι ισχύοντες κανόνες για την καταβολή των δαπανών για τα μέλη του προσωπικού των εταιρών του ομίλου.
- (6) Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, δύναται να θεωρηθούν επιλέξιμες και άλλες δαπάνες οι οποίες δεν καλύπτονται από τις προαναφερθείσες κατηγορίες λοιπών δαπανών. Μερικά παραδείγματα περιλαμβάνουν τα εξής: εφάπαξ δαπάνες για δελτία τύπου και διαφήμιση, αγορά πνευματικών δικαιωμάτων και άλλα Δικαιώματα Διανοητικής Ιδιοκτησίας, αγορά πληροφοριακού υλικού (βιβλία, μελέτες και ηλεκτρονικά δεδομένα), συνεδριακές δαπάνες, δαπάνες εγγραφής σε συνέδρια, ενοικίαση εκθεσιακών χώρων, κλπ. Υπό το ίδιο κεφάλαιο καλύπτονται και οι δαπάνες Ταξιδιού και δαπάνες διαβίωσης για πολυμερή σχέδια Comenius που περιλαμβάνουν δραστηριότητες κινητικότητας κατά τη διάρκεια της Αρχικής Κατάρτισης Διδακτικού Προσωπικού.

Όλες οι δαπάνες που σχετίζονται με τη διοίκηση του σχεδίου (δηλαδή τα αναλώσιμα, οι προμήθειες, οι δαπάνες φωτοτυπιών, οι τηλεφωνικές δαπάνες, το χαρτί, κλπ.) καλύπτονται από τις έμμεσες δαπάνες του σχεδίου.

4.G. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ JEAN MONNET – ΚΥΡΙΑ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

Επιχορηγήσεις που δίνονται από το πρόγραμμα Jean Monnet παρέχουν συγχρηματοδότηση της ΕΕ με τη μορφή επιχορηγήσεων για την υποστήριξη σπουδών Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης σε Πανεπιστήμια σε όλον τον κόσμο. Προτίθενται αρχικά να καλύψουν τις δαπάνες δραστηριοτήτων διδασκαλίας που προσφέρονται για περίοδο τριών ακαδημαϊκών ετών και τις δαπάνες που σχετίζονται με τη διοργάνωση συνεδρίων και σεμιναρίων στον τομέα των σπουδών Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης για περίοδο ενός ή δύο ετών.

Στην πρόσκληση αυτή δύο συστήματα χρηματοδότησης θα συνυπάρχουν ανάλογα με τον διαφορετικό τύπο δράσης Jean Monnet.

Για έδρες Jean Monnet, *ad personam* έδρες Jean Monnet, για Διδακτικές Ενότητες και Δραστηριότητες Πληροφόρησης και Έρευνας ένα νέο σύστημα **κατ' αποκοπή χρηματοδότησης** για την απονομή επιχορηγήσεων από το πρόγραμμα Jean Monnet, Κύρια δραστηριότητα 1, θα εφαρμοστεί.

I- Σύστημα κατ' αποκοπή χρηματοδότησης

Το σύστημα κατ' αποκοπή χρηματοδότησης εφαρμόζεται για τη στήριξη δραστηριοτήτων διδασκαλίας και την οργάνωση συνεδρίων, στρογγυλών τραπέζων κτλ. Το κατ' αποκοπή ποσό για τις δραστηριότητες διδασκαλίας απονέμεται σύμφωνα με **τον αριθμό ωρών διδασκαλίας για τις Έδρες Jean Monnet, ad personam έδρες Jean Monnet, για τις Διδακτικές Ενότητες και λαμβάνει υπόψη τον αριθμό των συμμετεχόντων σε σχέση με τη διοργάνωση συνεδρίων και θεματικών εργαστηρίων για τις δραστηριότητες Πληροφόρησης και Έρευνας.**

I.1 - Έδρες Jean Monnet, *ad personam* έδρες Jean Monnet και Διδακτικές Ενότητες

Το εφάπαξ ποσό επιχορήγησης καθορίζεται στη βάση υπολογισμένου εθνικού *ωριαίου κόστους διδασκαλίας*. Η ακόλουθη μέθοδος χρησιμοποιείται:

a. Το υπολογισμένο εθνικό ωριαίο κόστος διδασκαλίας πολλαπλασιάζεται με τον (ελάχιστο) αριθμό ωρών που απαιτείται για μια Διδακτική ενότητα (120 ώρες) ή για την Έδρα Jean Monnet και την *ad personam* έδρα Jean Monnet (270 ώρες).

b. Ένα μέγιστο ποσοστό 10% για την Έδρα Jean Monnet και την *ad personam* έδρα Jean-Monnet και 40% για μια Διδακτική Ενότητα προστίθεται στο παραπάνω κόστος βάσης. Αυτό το μέγιστο ποσοστό λαμβάνει υπόψη τις επιπρόσθετες ακαδημαϊκές δραστηριότητες που περιλαμβάνονται σε μια Διδακτική Ενότητα και Έδρα (όπως οι δαπάνες προσωπικού οι δαπάνες ταξιδιού και διαβίωσης, οι δαπάνες διάδοσης, οι δαπάνες για διδακτικό υλικό και οι έμμεσες δαπάνες).

Το μέγιστο ποσοστό είναι μεγαλύτερο για μια Διδακτική Ενότητα παρά για μία Έδρα διότι αναμένεται γι' αυτόν τον τύπο δράσης ότι περισσότερες επιπρόσθετες (συνοδευτικές) δραστηριότητες θα λάβουν χώρα και ότι διαφορετικοί δάσκαλοι/ καθηγητές μπορεί να εμπλακούν.

Το τελικό ποσό χρηματοδότησης υπολογίζεται εφαρμόζοντας το ανώτατο ποσοστό του 75% χρηματοδότησης των συνολικών δαπανών του σχεδίου από την ΕΕ και με σεβασμό του ανώτατου πλαφόν χρηματοδότησης για κάθε τύπο σχεδίου (45.000 ευρώ για τις έδρες Jean Monnet και 21.000 ευρώ για τις Διδακτικές Ενότητες).

Πίνακας 6– Εθνικό ωριαίο κόστος διδασκαλίας για Έδρες Jean Monnet, *ad personam* έδρες Jean Monnet και Διδακτικές Ενότητες

Κράτη μέλη της ΕΕ	Κλίμακες κόστους διδασκαλίας (ευρώ)	Άλλες χώρες	Κλίμακες κόστους διδασκαλίας (ευρώ)
Αυστρία	200	Αντίγκουα και Μπαρμπούντα	94
Βέλγιο	193	Αυστραλία	200
Βουλγαρία	80	Μπαχρέιν	177
Κύπρος	148	Μπαρμπάντος	97
Τσεχική Δημοκρατία	125	Μπρουνέι Νταρουσαλάμ	200
Δανία	200	Καναδάς	199
Εσθονία	100	Κροατία	101
Φινλανδία	182	Ισημερινή Γουινέα	102
Γαλλία	180	Χονγκ Κονγκ, Κίνα	200
Γερμανία	196	Ισλανδία	177
Ελλάδα	151	Ισραήλ	143
Ουγγαρία	98	Ιαπωνία	176
Ιρλανδία	176	Δημοκρατία της Κορέας	145
Ιταλία	166	Κουβέιτ	200
Λετονία	87	Λιβύη	87
Λιθουανία	89	Νέα Ζηλανδία	140
Λουξεμβούργο	200	Νορβηγία	200
Μάλτα	120	Ομάν	129
Κάτω Χώρες	200	Ρωσική Ομοσπονδία	97
Πολωνία	98	Σαουδική Αραβία	127
Πορτογαλία	121	Σεϋχέλλες	89
Ρουμανία	80	Σιγκαπούρη	200
Σλοβακία	114	Ελβετία	200
Σλοβενία	139	Τρινιδάδ και Τομπάγκο	133
Ισπανία	167	Ηνωμένες Πολιτείες	200
Σουηδία	200		
Ηνωμένο Βασίλειο	198	Όλες οι λοιπές χώρες	80

I.2 – Δραστηριότητες Πληροφόρησης και Έρευνας (ΔΠΕ) και Δραστηριότητες Πληροφόρησης και Έρευνας για την πρωτοβουλία «Μαθαίνοντας για την ΕΕ στο σχολείο» (ΔΠΕ_ΜΕΕΣ)

Το κατ' αποκοπή ποσό καθορίζεται στη βάση ενός υπολογισμένου κλίμακας επιδόματος για τους συμμετέχοντες κατά τον ακόλουθο τρόπο:

α. Η υπολογισμένη κλίμακα επιδόματος για τους συμμετέχοντες, που καλύπτει τη συμμετοχή, το ταξίδι και τη διαβίωση πολλαπλασιάζεται με το συνολικό αριθμό των συμμετεχόντων και με τον αριθμό των ημερών της δραστηριότητας.

β. Ένα προκαθορισμένο ποσό 5.000 ευρώ για τη ΔΠΕ και 25.000 ευρώ για τη ΔΠΕ «Μαθαίνοντας για την Ευρώπη στο σχολείο», που καλύπτει όλες τις άλλες δαπάνες που αφορούν τη διοργάνωση εκδηλώσεων, όπως τις δαπάνες παραγωγής και διάδοσης προστίθεται στο αποτέλεσμα του παραπάνω υπολογισμού.

Η τελική επιχορήγηση προέρχεται από την εφαρμογή του ανώτατου ποσοστού 75% του συνόλου των δαπανών του σχεδίου ως επιχορήγηση της ΕΕ επί και με σεβασμό του μέγιστου πλαφόν επιχορήγησης για αυτόν τον τύπο σχεδίου (40.000 ευρώ για τη ΔΠΕ και 60.000 ευρώ για τη ΔΠΕ «Μαθαίνοντας για την Ευρώπη στο σχολείο»).

Αξίζει να σημειωθεί ότι οι επιδοτήσεις Jean Monnet που χορηγούνται στο πλαίσιο του συστήματος ενιαίας χρέωσης καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα δραστηριοτήτων που προβλέπονται στο έντυπο της αίτησης και όχι μόνο τις διδασκαλικές δραστηριότητες (έδρες, ενότητες) ή το κόστος συμμετοχής σε διασκέψεις (δραστηριότητες πληροφόρησης και έρευνας, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβουλίας «Μαθαίνοντας για την ΕΕ στο σχολείο»). Τα στοιχεία κόστους που μπορούν να καλύπτονται είναι το κόστος μισθοδοσίας, τα έξοδα ταξιδιού και διαβίωσης, συμπεριλαμβανομένου του κόστους για τους επισκέπτες καθηγητές, δαπάνες για τη διάδοση πληροφοριών (όπως εκδόσεις, δικτυακοί χώροι κ.λπ.), το κόστος για το παιδαγωγικό υλικό, τα έμμεσα έξοδα, το κόστος για την έρευνα κ.λπ.

Ο πίνακας που εμφανίζει τα επιδόματα για τοπικούς και μη συμμετέχοντες καθώς και οι όποιες πληροφορίες για τον υπολογισμό των επιχορηγήσεων φυσικών προσώπων σύμφωνα με το σύστημα της κατ' αποκοπή χρηματοδότησης βρίσκονται αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Εκτελεστικού Οργανισμού:

http://eacea.ec.europa.eu/llp/funding/2013/call_jean_monnet_action_ka1_2013_en.php

Η κλίμακα επιδόματος για τους μη τοπικούς συμμετέχοντες (που καλύπτει το κόστος διαμονής και διαβίωσης) βασίζεται στα ποσά ημερήσιας αποζημίωσης της Επιτροπής, με εφαρμογή μιας μείωσης 35 ευρώ προκειμένου να συνυπολογιστούν οι δαπάνες διατροφής, οι οποίες ήδη καλύπτονται από την κλίμακα επιδόματος για τους τοπικούς συμμετέχοντες.

II. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ ΒΑΣΕΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

II.1. Κέντρα Αριστείας Jean Monnet, Ενώσεις Καθηγητών και Ερευνητών και Ομάδες Πολυμερούς Έρευνας

Για τα Κέντρα Αριστείας Jean Monnet, τις Ενώσεις Καθηγητών και Ερευνητών και τις Ομάδες Πολυμερούς Έρευνας, εφαρμόζεται η παραδοσιακή προσέγγιση των επιλέξιμων δαπανών βάσει προϋπολογισμού και οι αιτήσεις επιχορήγησης πρέπει να περιλαμβάνουν έναν αναλυτικό προϋπολογισμό όπου όλες οι δαπάνες είναι αποτιμημένες σε ευρώ. Οι αιτούντες εκτός των χωρών της Ευρωζώνης πρέπει να χρησιμοποιήσουν τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, όπως έχουν δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σειρά C, την ημέρα δημοσίευσης Πρόσκλησης Υποβολής Προτάσεων.

Ο εκτιμώμενος προϋπολογισμός για τις τρεις δράσεις πρέπει να έχει ισοσκελισμένες δαπάνες και έσοδα και να καταδεικνύει σαφώς τις δαπάνες που είναι επιλέξιμες από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο αιτών πρέπει να δηλώσει τις πηγές και τα ποσά από οποιαδήποτε άλλη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το ίδιο οικονομικό έτος για την ίδια δράση ή για οποιαδήποτε άλλη δράση και δραστηριότητα.

Το ποσοστό των ιδίων πόρων που καταγράφεται στην πλευρά των εσόδων του εκτιμώμενου προϋπολογισμού υπολογίζεται ως ένα ελάχιστο εγγυημένο ποσό, το οποίο συνυπολογίζεται στον τελικό απολογισμό. Η κατανομηθείσα επιχορήγηση δεν θα καλύψει πάνω από το 75% των επιλέξιμων δαπανών.

Δαπάνες προσωπικού

Οι δαπάνες προσωπικού, το οποίο εμπλέκεται στο σχέδιο, από την πλευρά του δικαιούχου ή των συνδικαιούχων, περιλαμβάνει πραγματικούς μισθούς συν τις δαπάνες κοινωνικής ασφάλισης και κάθε άλλο καθορισμένο σύννομο κόστος που συμπεριλαμβάνονται στην παροχή των υπηρεσιών προσωπικού.

Οι δαπάνες προσωπικού πρέπει να δικαιολογούνται από τον αιτούντα. Αν αυτές οι δαπάνες υπερβαίνουν τις μέγιστες καθορισμένες τιμές (Πίνακας 5α), τότε το πλεονάζον ποσό θα θεωρείται μη επιλέξιμο.

Επιπρόσθετα κριτήρια για Δαπάνες Προσωπικού για τα σχέδια Jean Monnet

Για τα κράτη μη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι δαπάνες προσωπικού δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις κανονικές δαπάνες για κάθε κατηγορία προσωπικού στην αντίστοιχη χώρα. Οι δαπάνες προσωπικού πρέπει να επιμερίζονται στις κατηγορίες 1 έως 4 σύμφωνα με τη Διεθνή Κατάταξη Επαγγελμάτων (International Standard Classification of Occupations (ISCO)). Σε κάθε περίπτωση, ισχύουν τα ακόλουθα μέγιστα ποσά:

- Κατηγορία προσωπικού 1 (μέγιστο ποσό 450 ευρώ ανά ημέρα)
- Κατηγορία προσωπικού 2 (μέγιστο ποσό 300 ευρώ ανά ημέρα) – Καθηγητές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
- Κατηγορία προσωπικού 3 (μέγιστο ποσό 250 ευρώ ανά ημέρα)
- Κατηγορία προσωπικού 4 (μέγιστο ποσό 125 ευρώ ανά ημέρα)

Δαπάνες διαβίωσης

Οι δαπάνες διαβίωσης συμπεριλαμβάνονται σε όλες τις κατηγορίες σχεδίων

Οι δαπάνες διαβίωσης θα πρέπει να δικαιολογούνται από τον αιτούντα. Αν οι δαπάνες αυτές υπερβαίνουν τις μέγιστες τιμές που παρουσιάζονται στον Πίνακα 5β ανωτέρω πλεονάζον ποσό θα θεωρείται μη επιλέξιμο. Για τα κράτη μη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αυτές οι δαπάνες θα πρέπει να βασίζονται στις μέγιστες τιμές που είναι δημοσιευμένες για το πρόγραμμα Jean Monnet στην ιστοσελίδα του Εκτελεστικού Οργανισμού.

Δαπάνες ταξιδίων

Οι δαπάνες ταξιδίων αποδίδονται στη βάση πραγματικού κόστους. Τα κριτήρια που εφαρμόζονται είναι τα ίδια με αυτά των πολυμερών σχεδίων, δικτύων και συνοδευτικών μέτρων.

Δαπάνες εξοπλισμού

Οι δαπάνες εξοπλισμού αποδίδονται στη βάση πραγματικού κόστους. Τα κριτήρια που εφαρμόζονται είναι τα ίδια με αυτά των πολυμερών σχεδίων, δικτύων και συνοδευτικών μέτρων.

Λοιπές δαπάνες

Οι λοιπές δαπάνες αποδίδονται στη βάση πραγματικού κόστους. Τα κριτήρια που εφαρμόζονται είναι τα ίδια με αυτά των πολυμερών σχεδίων, δικτύων και συνοδευτικών μέτρων.

Δαπάνες διδασκαλίας

Σε επαρκώς δικαιολογημένες περιπτώσεις, αυτή η κατηγορία δαπάνης εφαρμόζεται στα Κέντρα Αριστείας Jean Monnet. Σε αυτή την περίπτωση, ισχύει η τιμή για τη δαπάνη διδασκαλίας ανά ώρα ανά χώρα που εμφανίζεται στον Πίνακα 6 ανωτέρω. Αν οι δαπάνες διδασκαλίας υπερβαίνουν τις μέγιστες καθορισμένες τιμές, το πλεονάζον ποσό θα θεωρείται μη επιλέξιμο. Η επαλήθευση αυτών των δαπανών μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου.

5. ΔΙΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Το Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης 2007-13 προβλέπει ρητά τη «[διάδοση και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων](#)» σχεδίων και λοιπών δραστηριοτήτων που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα και από προηγούμενα σχετικά προγράμματα καθώς και την ανταλλαγή [καλών πρακτικών](#)» [άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ)]. Οι δραστηριότητες διάδοσης υποβοηθούνται ως εξής:

- Τα σχέδια που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των δράσεων, οι οποίες εντάσσονται στα τέσσερα τομεακά προγράμματα και τις Κύριες Δραστηριότητες 2 για τις Γλώσσες και 3 για τις ΤΠΕ, οφείλουν να παρουσιάζουν και να υλοποιούν πρόγραμμα διάδοσης και αξιοποίησης (ex - ante διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων).
- Τα Συνοδευτικά Μέτρα των τεσσάρων τομεακών προγραμμάτων και η Κύρια Δραστηριότητα 2 - Γλώσσες, διατίθενται για δραστηριότητες επικοινωνίας, διάδοσης και αξιοποίησης, καθώς και για την Θεματική Παρακολούθηση υπό εξέλιξη προγραμμάτων που ασχολούνται με παρόμοια θέματα.
- Επίσης το πρόγραμμα περιλαμβάνει μια καινοτόμο Κύρια Δραστηριότητα 4 για την «Διάδοση και Αξιοποίηση των Αποτελεσμάτων» στα πλαίσια του Εγκάρσιου Προγράμματος.

Η παρούσα ενότητα του Οδηγού του Προγράμματος Διά Βίου Μάθησης παρέχει γενικές πληροφορίες για τη διάδοση και την αξιοποίηση αποτελεσμάτων. Επίσης παρέχει συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές σε συντονιστές σχεδίων, οι οποίοι επιθυμούν να αιτηθούν υποστήριξης ώστε να επιτύχουν τους εν λόγω στόχους, στα πλαίσια των τομεακών προγραμμάτων και των Κυρίων Δραστηριοτήτων 2 για τις Γλώσσες και 3 για τις ΤΠΕ. Οφείλουν να χρησιμοποιούνται σε συνδυασμό με οδηγίες που αφορούν στην συγκεκριμένη ενέργεια.

Πληροφορίες για αιτήσεις που αφορούν την Κύρια Δραστηριότητα 4 «Διάδοση και Αξιοποίηση Αποτελεσμάτων» παρέχονται στην ενότητα [Κύρια Δραστηριότητα 4](#) του Μέρους Ια και ΙΙβ του παρόντος Οδηγού.

5.Α. ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΔΙΑΔΟΣΗ ΚΑΙ Η ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ;

Ποια είναι η λογική της Διάδοσης και της Αξιοποίησης Αποτελεσμάτων;

Η συστηματική διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων συμβάλλει καθοριστικά στην αύξηση της επιρροής των δραστηριοτήτων που υπάγονται τόσο στο παρόν όσο και στο προηγούμενο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, στο πλαίσιο της

στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και ως αποτέλεσμα του Προγράμματος Εργασίας «Εκπαίδευση και Κατάρτιση». Τα οφέλη δύνανται να περιλαμβάνουν:

- Βελτίωση της διατηρησιμότητας των αποτελεσμάτων των σχεδίων με βάση τις ανάγκες των τελικών χρηστών,
- Εξοικονόμηση πόρων μέσω της αξιοποίησης ήδη υπάρχουσών πρακτικών (δεν χρειάζεται να «επανεφεύρουμε τον τροχό»),
- Κεφαλαιοποίηση των επενδύσεων,
- Μεταφορά αποτελεσμάτων με στόχο την μεταμόρφωση συστημάτων και πρακτικών, βελτιώνοντας με αυτόν τον τρόπο τον αντίκτυπο των χρηματοδοτούμενων από την Ε.Ε προγραμμάτων και των σχεδίων σε επίπεδο συστημάτων,
- Ελαχιστοποίηση των προθεσμιών για την ανάπτυξη καινοτόμων πολιτικών και μεθόδων,
- Τροφοδότηση πολιτικών διαδικασιών («Ομαδική Μάθηση», «Ανοιχτή Μέθοδος Συντονισμού»).

Τι είναι ακριβώς η «Διάδοση και Αξιοποίηση των Αποτελεσμάτων»;

Η «Διάδοση και Αξιοποίηση Αποτελεσμάτων», αναφέρεται στις δραστηριότητες που έχουν ως στόχο τους να διασφαλίσουν ότι τα αποτελέσματα του Προγράμματος Διά Βίου Μάθησης αναγνωρίζονται επαρκώς, παρουσιάζονται και εφαρμόζονται σε ευρεία κλίμακα. Στο πλαίσιο του Προγράμματος Διά Βίου Μάθησης δύνανται να παρατηρηθούν οι ακόλουθες διακρίσεις:

- **Πρώθηση και ενίσχυση της ευαισθητοποίησης:** Αυτός ο όρος χρησιμοποιείται κυρίως όταν γίνεται αναφορά στη δημοσιοποίηση προγραμμάτων και πρωτοβουλιών, των στόχων και των δραστηριοτήτων τους, καθώς και της διαθεσιμότητας κεφαλαίων για δεδομένους στόχους. Αυτός ο όρος δεν αναφέρεται στη δημοσιοποίηση *αποτελεσμάτων*. Η πρώθηση και η ενίσχυση της ευαισθητοποίησης λαμβάνει χώρα κυρίως πριν και κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των προγραμμάτων ή των πρωτοβουλιών. Την αναλαμβάνει συνήθως η Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (DGEAC) σε συνεργασία με τον Εκτελεστικό Φορέα Εκπαίδευσης, Οπτικοακουστικών Θεμάτων και Πολιτισμού, και τις Εθνικές Μονάδες.
- **Διάδοση:** Ορίζεται ως μια σχεδιασμένη διαδικασία παροχής πληροφοριών σε βασικούς παράγοντες, για την ποιότητα και τη συνάφεια των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων και των πρωτοβουλιών. Λαμβάνει χώρα όταν τα αποτελέσματα των προγραμμάτων και των πρωτοβουλιών είναι διαθέσιμα. Αυτή η δραστηριότητα, λαμβάνει χώρα τόσο σε επίπεδο σχεδίου όσο και σε επίπεδο προγράμματος και περιλαμβάνει την ενεργή συμμετοχή ενδιάμεσων φορέων «αναμετάδοσης» των αποτελεσμάτων.
- **Αξιοποίηση:** αποτελείται από την «**ενσωμάτωση**» και τον «**πολλαπλασιασμό**». Η «**Ενσωμάτωση**» είναι μια σχεδιασμένη διαδικασία κατά την οποία, τα επιτυχή αποτελέσματα των προγραμμάτων και των πρωτοβουλιών μεταφέρονται στους αρμόδιους για τη λήψη αποφάσεων στα οργανωμένα τοπικά, εθνικά ή ευρωπαϊκά συστήματα. Ο **πολλαπλασιασμός** είναι μια σχεδιασμένη διαδικασία, η οποία προσπαθεί να πείσει τους μεμονωμένους τελικούς χρήστες να υιοθετήσουν και/ή να εφαρμόσουν τα αποτελέσματα σχεδίων ή πρωτοβουλιών³¹. Αυτό δύνανται πάλι να συμβεί τόσο σε επίπεδο σχεδίου όσο και σε επίπεδο προγράμματος.

³¹ Οι ορισμοί της ενσωμάτωσης και του πολλαπλασιασμού προέρχονται από τον οδηγό *Guide to Achieving Impact for Project Promoters*. EMPLOYMENT Community Initiative. DG Employment and Social Affairs (1997).

Η «διάδοση» και η «αξιοποίηση» είναι λοιπόν διακριτές έννοιες, οι οποίες όμως συνδέονται στενά μεταξύ τους. Οι βάσεις για μια επιτυχημένη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων είναι:

- Η παραγωγή σχετικών αποτελεσμάτων από σχέδια και προγράμματα/ πρωτοβουλίες με στόχο την ικανοποίηση των απαιτήσεων των παρόχων, όσων συμβάλλουν στη χάραξη πολιτικής, αλλά και της κοινωνίας γενικότερα,
- Η διασφάλιση, μέσω της χρήσης μιας αποτελεσματικής διάδοσης και αξιοποίησης, ότι τα εν λόγω αποτελέσματα θα φτάσουν στην κατάλληλη ομάδα- στόχο στην κατάλληλη χρονική στιγμή και θα έχουν την κατάλληλη μορφή ώστε το κοινό να επωφεληθεί από αυτά.

Είναι το ίδιο με το valorisation;

Ναι, είναι το ίδιο. Ο όρος «valorisation» χρησιμοποιείται στα γαλλικά για να περιγράψει την «διάδοση και αξιοποίηση αποτελεσμάτων». Τόσο ο όρος αυτός όσο και ο αντίστοιχος *dissemination and exploitation of results*, χρησιμοποιούνται εναλλάξ στα αγγλικά όταν αναφερόμαστε στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης.

Τι είναι τα αποτελέσματα;

Η έκφραση «αποτελέσματα προγραμμάτων και πρωτοβουλιών» περιλαμβάνει τα αποτελέσματα μεμονωμένων σχεδίων, εκδηλώσεων, δραστηριοτήτων, περιόδων κινητικότητας κτλ. Όλα αυτά μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε πέντε βασικές μορφές: προϊόντα, μέθοδοι, εμπειρίες, μαθήματα πολιτικής και ευρωπαϊκή συνεργασία.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη στρατηγική της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Πολιτισμού για την διάδοση και την αξιοποίηση αποτελεσμάτων, τα οποία προκύπτουν από σχέδια και προγράμματα, και σχετικές δραστηριότητες υπάρχουν στην ιστοσελίδα της Γενικής Διεύθυνσης, με τίτλο "Dissemination and Exploitation", στην ακόλουθη διεύθυνση:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/valorisation/index_en.html

Σε ποιους απευθύνονται αυτές οι πληροφορίες;

- Σε αιτούντες για πολυμερή σχέδια στα πλαίσια των τομεακών προγραμμάτων, οι οποίοι οφείλουν να περιλαμβάνουν ως μέρος της αίτησης τους έναν λεπτομερές σχέδιο διάδοσης και αξιοποίησης αποτελεσμάτων.
- Σε αιτούντες για χρηματοδότηση στα πλαίσια των δράσεων των τομεακών και εγκάρσιων προγραμμάτων, οι οποίοι θα πρέπει να ελέγχουν, αν οι ειδικές προϋποθέσεις περιλαμβάνουν δραστηριότητες και σχέδια διάδοσης και αξιοποίησης. Οι γενικές κατευθυντήριες γραμμές και η «λίστα ελέγχου» μπορεί να φανούν χρήσιμα σε αιτήσεις που γίνονται στο πλαίσιο οποιουδήποτε μέρους του Προγράμματος Διά Βίου Μάθησης, προωθώντας έτσι την επικέντρωση στα αποτελέσματα και την επίδραση του σχεδίου.

Σημαντικές πληροφορίες για την προετοιμασία ενός ποιοτικού σχεδίου διάδοσης και αξιοποίησης

Όλες οι αιτήσεις για πολυμερή σχέδια οφείλουν να περιλαμβάνουν ένα σαφές, λεπτομερές και ποσοτικό σχέδιο διάδοσης και αξιοποίησης. Πρόκειται για μια από τις σημαντικότερες πτυχές της αξιολόγησης των προτάσεων. Συνεπώς, μια χαμηλής ποιότητας στρατηγική διάδοσης και αξιοποίησης των ζητούμενων αποτελεσμάτων θα μειώσει τις πιθανότητες να επιλεγεί μια πρόταση.

Ένας καλός σχεδιασμός διάδοσης και αξιοποίησης θα πρέπει να περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία:

- **Ξεκάθαρη και δυναμική εστίαση στις ανάγκες των χρηστών**
Οι προτάσεις οφείλουν να βασίζονται σε μια ξεκάθαρη και με καλά δομημένη επιχειρηματολογία παρουσίασης της ανάλυσης των αναγκών των χρηστών, για τις ομάδες-στόχους και τα προτεινόμενα αποτελέσματα προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες τους. Ο σχεδιασμός διάδοσης και αξιοποίησης θα πρέπει να ορίζει τον τρόπο με τον οποίο αυτή η ανάλυση θα αναθεωρηθεί και θα επικαιροποιηθεί κατά την διάρκεια ζωής του σχεδίου, ώστε να διασφαλιστεί η σχετικότητα των αποτελεσμάτων όσον αφορά στις απαιτήσεις των τελικών χρηστών. Ο σχεδιασμός, οφείλει επίσης να περιλαμβάνει δραστηριότητες διερεύνησης αναγκών, με στόχο τον εντοπισμό ευρύτερων ομάδων-στόχων, οι οποίες πιθανώς να ενδιαφέρονται για τα αποτελέσματα. Επίσης οφείλει να περιλαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση των αναγκών αυτών των ευρύτερων ομάδων όπου αυτό είναι δυνατό (δυνατότητα μεταφοράς των τελικών αποτελεσμάτων).
- **Κατανομή της ευθύνης ανάμεσα σε όλους τους εταίρους**
Η ευθύνη για την διάδοση και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων μοιράζεται ανάμεσα σε όλους τους εταίρους και βασίζεται στο γεγονός ότι κατέχουν και διαφυλάττουν αυτά τα αποτελέσματα. Όλοι οι εταίροι ενός σχεδίου οφείλουν, λοιπόν, να λαμβάνουν μέρος ενεργά στην εφαρμογή των μέτρων που περιγράφονται στον σχεδιασμό για την αξιοποίηση. Η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων δεν θα πρέπει να θεωρηθεί αποκλειστική υποχρέωση των εταίρων που εξειδικεύονται στη μελέτη αγοράς και τη διάδοση. Ο σχεδιασμός θα πρέπει να περιγράφει ξεκάθαρα, τις συγκεκριμένες αρμοδιότητες που αναλαμβάνει κάθε εταίρος κατά την πορεία του σχεδίου, με βάση τα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και την εμπειρογνωμοσύνη τους
- **Μια συνεχής διαδικασία**
Οι δραστηριότητες για τη διάδοση και την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων θα πρέπει να σχεδιάζονται ήδη από τη εκπόνηση της πρότασης του σχεδίου, π.χ. ως εργαλείο για την ανάπτυξη και την αξιολόγηση του σχεδιασμού της πρότασης, και οφείλουν να διέπουν όλη τη διαδικασία καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος, ώστε να διασφαλιστεί ότι τα τελικά αποτελέσματα είναι σχετικά, εφαρμόσιμα, ορατά και όσο το δυνατόν προσβάσιμα.
- **Η συνέχεια του Σχεδίου μετά την ολοκλήρωση του**
Ο σχεδιασμός για τη διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων θα πρέπει να περιλαμβάνει δραστηριότητες ικανές να διασφαλίσουν τη συνεχή ορατότητα, προσβασιμότητα και χρήση των αποτελεσμάτων μετά την περάτωση του σχεδίου, ώστε να διασφαλιστεί η μέγιστη επιρροή και αειφορία του σχεδίου.

5.Β. ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΕΝΟΣ ΠΛΑΝΟΥ ΚΑΙ ΜΙΑΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ

Κατάλογος ελέγχου για Αιτούντες Σχεδίων

Ανάλυση Αναγκών

- Περιλαμβάνει το σχέδιο μια ικανοποιητική ex-ante ανάλυση των ζητούμενων αναγκών;
Σε αυτό το στάδιο είναι απαραίτητη η διαβούλευση με μελλοντικούς χρήστες/ δικαιούχους ή πιθανούς μελλοντικούς χρήστες/ δικαιούχους των αποτελεσμάτων του σχεδίου.
- Ενσωματώνεται στο σχέδιο μια επαρκής ανάλυση της κατάστασης στον προτεινόμενο τομέα δραστηριότητας;
Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό για να αναδειχθεί η προστιθέμενη αξία του σχεδίου και να αποφευχθούν οι πλεονασμοί. Η ανάλυση SWOT³² μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα χρήσιμη σε αυτό το στάδιο.
- Λαμβάνονται υπόψη οι ανάγκες τόσο των τελικών δικαιούχων όσο και των δυνητικών χρηστών κατά τη διάρκεια της φάσης σχεδιασμού όσο και κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του σχεδίου; Ενημερώνονται και συμμετέχουν στις δραστηριότητες από την αρχή της διαδικασίας;

Σύμπραξη / Όμιλος

- Εξασφαλίζεται με το σχέδιο μια σταθερή Σύμπραξη/ Όμιλος; Η Σύμπραξη /Όμιλος βασίζεται σε ήδη υπάρχουσα/ πρότερη συνεργασία; Αποτελεί μέρος μεσοπρόθεσμης και/ ή μακροπρόθεσμης συνεργασίας μεταξύ των εταιρών; Περιλαμβάνονται στο σχέδιο συγκεκριμένες δράσεις προκειμένου να αναπτυχθεί και να ενισχυθεί η συνεργασία κυρίως στους τομείς όπου συμμετέχουν νέοι εταίροι;
- Η Σύμπραξη/ Όμιλος διαθέτει επαρκείς τρόπους επικοινωνίας και συνεργασίας (άμεσα ή μέσω αξιόπιστων τρόπων διαβίβασης και δικτύων) με τους αντιπροσωπευτικότερους φορείς λήψης αποφάσεων/ ενδιαφερόμενους παράγοντες και επαγγελματίες στους τομείς στόχευσης του σχεδίου;
- Η Σύμπραξη/Όμιλος περιλαμβάνει οργανισμούς, οι οποίοι αναμένεται να ενσωματώσουν τα αποτελέσματα του σχεδίου σε συστήματα/πρακτικές εκπαιδευτικές, επαγγελματικές, πολιτιστικές ή νεότητας τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό και/ή τομεακό επίπεδο;
- Δύνανται οι εταίροι του σχεδίου να επιδείξουν την ικανότητα και την ετοιμότητά τους, ώστε να διασφαλίσουν την εφαρμογή όσων απορρέουν από το σχέδιο μετά το πέρας

³² SWOT (strengths, weaknesses, opportunities, threats). Σχεδιασμός δραστηριοτήτων με βάση τον εντοπισμό των δυνατών σημείων, των αδυναμιών των ευκαιριών και των κινδύνων που σχετίζονται με το πρόγραμμα, τους εταίρους και εξωτερικές συνθήκες).

αυτού; (δραστηριότητες επικαιροποίησης, εφαρμογής, συνεχούς διάδοσης, μεταφοράς, συνέχισης κ.τ.λ.)

- Διαθέτουν οι εταιροί επαγγελματική εμπειρία στην διάδοση / δημοσίευση / επικοινωνία / μάρκετινγκ;
- Προβλέπεται συμφωνία μεταξύ των εταιρών σχετικά με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας;
Η εν λόγω συμφωνία δεν είναι υποχρεωτική, αλλά θα μπορούσε να αποδειχθεί χρήσιμη. Σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να παρακωλύει οποιαδήποτε μελλοντική χρήση του προϊόντος από τρίτους, αλλά να συμμορφώνεται προς το δικαίωμα για εμπορική εκμετάλλευση αυτού.

Δραστηριότητες Διάδοσης και Αξιοποίησης

- Οι δραστηριότητες διάδοσης και αξιοποίησης αποτελούν μια συνεχή διαδικασία καθ' όλη τη διάρκεια του σχεδίου;
Οι δραστηριότητες διάδοσης και αξιοποίησης οφείλουν να ξεκινούν με την έναρξη του σχεδίου και να συνεχίζονται καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησής του αλλά και πέρα από το τέλος της σύμβασης, διατηρώντας συνεπώς την πιο μακροπρόθεσμη επίδραση και βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων του.
- Οι δραστηριότητες διάδοσης και αξιοποίησης είναι λεπτομερείς, σαφείς και ποσοτικοποιημένες;

Παραδείγματα: αριθμός ατόμων στα οποία στοχεύουν και τα οποία ωφελούνται από τις δραστηριότητες αυτές, ποσοστό προϋπολογισμού που διατίθεται για διάδοση και αξιοποίηση, οποιεσδήποτε δραστηριότητες διάδοσης /αξιοποίησης που απευθύνονται σε άλλους παράγοντες/άτομα που ασκούν επιρροή, μέσα για τη μακροπρόθεσμη διάδοση/αξιοποίηση, όπως επιστημονικά άρθρα, πρακτικά συνεδρίων, διαδικτυακοί τόποι, εμπορευματοποίηση, συμφωνίες με χρήστες των αποτελεσμάτων για μακροπρόθεσμη αξιοποίηση αλλά και μέσα για την βραχυπρόθεσμη διάδοση/αξιοποίησή τους όπως ΜΜΕ, σεμινάρια, συνέδρια, εκθέσεις, στάδια ελέγχου πρωτοτύπων με πιθανούς χρήστες/δικαιούχους των αποτελεσμάτων.

- Οι δραστηριότητες διάδοσης και αξιοποίησης είναι προσαρμοσμένες και κατάλληλες για τους στόχους του σχεδίου και τους δικαιούχους; Επαρκούν οι δίαυλοι διάδοσης για την ομάδα στόχο;
- Οι δραστηριότητες διάδοσης και αξιοποίησης οργανώνονται σε διάφορα επίπεδα (τοπικό, περιφερειακό, εθνικό, ευρωπαϊκό και τομεακό) μέσω αποτελεσματικών τρόπων διαβίβασης όπως τα (διεθνικά) δίκτυα;
- Μοιράζονται όλοι οι εταιροί του σχεδίου την ευθύνη για την διάδοση και την αξιοποίηση; Αν όχι, για ποιον λόγο; Ορίζεται σαφώς ο ρόλος των εταιρών; Είναι σαφής και ξεκάθαρη η κατανομή και ανάθεση των καθηκόντων μεταξύ των εταιρών;
- Υπάρχει συνεχής διάδραση μεταξύ των εταιρών και των γνωστών και δυνητικών τελικών χρηστών/ δικαιούχων των αποτελεσμάτων;

Οι άμεσοι δικαιούχοι του σχεδίου είναι όλοι εκείνοι προς τους οποίους στοχεύουν τα αποτελέσματα αυτού. Ωστόσο θα πρέπει επίσης να υπάρξει πρόβλεψη για δραστηριότητες διάδοσης και αξιοποίησης για μια ευρύτερη ομάδα δυννητικών χρηστών/ δικαιούχων, πολιτικών φορέων λήψης αποφάσεων και/ή βασικών παραγόντων στους τομείς δράσης του σχεδίου.

- Συμμετέχουν οι τελικοί χρήστες και οι πιθανοί δικαιούχοι των αποτελεσμάτων άμεσα στα διάφορα στάδια του σχεδίου; Λαμβάνεται η γνώμη τους υπόψη τακτικά κατά τη διάρκεια του σχεδίου;

Οι συμβουλές και οι απαιτήσεις τους είναι σημαντικές προκειμένου να παραχθεί ένα άμεσα εύχρηστο και ποιοτικό αποτέλεσμα με υψηλές δυνατότητες αντίκτυπου. Οι χρήστες μπορούν να εμπλακούν σε διάφορα στάδια, για παράδειγμα, κατά την συγκεκριμενοποίηση και αναθεώρηση των απαιτήσεων, κατά τον έλεγχο του πρωτοτύπου και στην αξιολόγηση των ενδιάμεσων και τελικών αποτελεσμάτων. Η συμμετοχή τους αυτή είναι σημαντικό να επιτρέπει την προσαρμογή των αποτελεσμάτων και την πιθανή αναδιοργάνωση συγκεκριμένων ενεργειών του σχεδίου. Οι τελικοί χρήστες καθώς και οι τελικοί δικαιούχοι έχουν τη δυνατότητα συμμετοχής μέσω της επίσημης εταιρικής σύμβασης ως αφανείς εταίροι, ως μέλη ανώτερης διοικητικής επιτροπής, ως μέλη ομάδας εστίασης κ.τ.λ.

- Περιλαμβάνει για παράδειγμα το σχέδιο κάποιο στάδιο ελέγχου του προϊόντος με τους τελικούς δικαιούχους/χρήστες πριν από την ολοκλήρωσή του;

Τα αποτελέσματα του ελέγχου πρέπει να ληφθούν υπόψη για την προσαρμογή και ολοκλήρωση του προϊόντος.

Ακόλουθες δραστηριότητες

- Τι συμβαίνει μετά την ολοκλήρωση του σχεδίου; Υπάρχει μέριμνα για επικαιροποίηση των αποτελεσμάτων κατόπιν αυτής; Με ποιο τρόπο θα διασφαλιστεί η πρόσβαση στα «προϊόντα» του σχεδίου μετά το τέλος του; Πώς θα χρηματοδοτηθεί η απαραίτητη επικαιροποίηση; Στην περίπτωση που το προϊόν χρειαστεί ορισμένη υποστήριξη του πελάτη, με ποιο τρόπο θα εξασφαλιστεί η υπηρεσία αυτή;
- Προβλέπεται η διάθεση των αποτελεσμάτων του σχεδίου σε άλλα ενδεχομένως ενδιαφερόμενα άτομα και οργανισμούς και συγκεκριμένα σε φορείς λήψης αποφάσεων και σημαντικούς ενδιαφερόμενους παράγοντες;

Ο ιδανικός στόχος είναι η ενσωμάτωση των αποτελεσμάτων σε συστήματα και πρακτικές, για παράδειγμα η αναγνώριση/ πιστοποίησή τους στην περίπτωση εργαλείων κατάρτισης/ εκπαίδευσης. Κατά συνέπεια, η εμπλοκή σε επίπεδο διαμόρφωσης πολιτικής είναι απαραίτητη για την βιωσιμότητά τους.

Ζωτικής σημασίας κρίνεται επίσης η μεταφορά των αποτελεσμάτων και των μεθοδολογιών που αναπτύχθηκαν σε ένα σχέδιο προκειμένου να χρησιμοποιηθούν και από άλλους οργανισμούς. Προτείνεται ιδιαίτερα η διαβίβασή τους με τη χρήση κύκλων σπουδών κατάρτισης, οι οποίοι θα οργανώνονται από εταίρους του σχεδίου ή άλλους αρμόδιους οργανισμούς.

- Θα μπορούσαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα (προϊόντα και διαδικασίες) να μεταδοθούν και να χρησιμοποιηθούν σε άλλους τομείς/ ομάδες στόχους /κοινωνικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα; Θα μπορούσε να βελτιωθεί η μεταβιβασιμότητα των αποτελεσμάτων;

Παραδείγματα: εύχρηστο προϊόν από τεχνικής απόψεως, προϊόν, το οποίο περιλαμβάνει σχέδια για διατήρηση και συνέχιση ορισμένων ενεργειών μετά την ολοκλήρωση του σχεδίου, εύρεση νέων μεθόδων προσέγγισης της κατάρτισης, εξαγωγή συμπερασμάτων με στόχο ομάδες, τις οποίες δεν καλύπτει προσωρινά το σχέδιο, προϊόν σχεδιασμένο κατά τρόπο που το περιεχόμενο και/ή η τεχνολογία του να είναι εύκολα προσαρμόσιμα, διαδικασίες επίλυσης προβλημάτων σε ευρωπαϊκή κλίμακα, συμπεράσματα διαθέσιμα σε αρκετές γλώσσες κ.τ.λ.

5.C. ΓΕΝΙΚΗ ΣΗΜΕΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Τα αποτελέσματα μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε πέντε κύρια είδη, εκ των οποίων τα πρώτα τρία αποτελούν άμεσες απόρροies του σχεδίου ενώ τα δεύτερα έμμεσες και/ή αποτελέσματα προγραμμάτων και πρωτοβουλιών.

- 1) Τα «*προϊόντα*» αποτελούν απτά και διαρκή απορρέοντα στοιχεία υπό τη μορφή νέων προϊόντων εκμάθησης, νέων προγραμμάτων και τίτλων σπουδών, βίντεο κ.τ.λ. Περιλαμβάνουν:
 - Εκθέσεις και (συγκριτικές) μελέτες·
 - Παραδοσιακά μέσα εκπαίδευσης και κατάρτισης όπως εγχειρίδια και άλλα εκπαιδευτικά εργαλεία·
 - Καινοτόμα εργαλεία εκπαίδευσης και κατάρτισης·
 - Νέα προγράμματα και τίτλους σπουδών·
 - Ενημερωτικό υλικό για νέες προσεγγίσεις και μεθοδολογίες·
 - Υλικό εκπαίδευσης και κατάρτισης με χρήση του διαδικτύου (ηλεκτρονική μάθηση)·
 - Διασκέψεις, πολιτιστικές εκδηλώσεις, συγκεντρώσεις νεολαίας, εκστρατείες ενημέρωσης του κοινού, σεμινάρια, συζητήσεις και συμπόσια.
- 2) Οι «*μέθοδο*» περιλαμβάνουν:
 - Εκτεταμένες γνώσεις πάνω σε συγκεκριμένους τομείς και θέματα εκ μέρους των συμμετεχόντων·
 - Διαδικασίες και μεθοδολογίες συνεργασίας·
 - Μαθήματα απόκτησης διοικητικών ικανοτήτων και τεχνογνωσίας·
 - Ανταλλαγή ιδεών και καλών πρακτικών.
- 3) Η «*εμπειρία*» είναι άυλη και ενδεχομένως λιγότερο διαρκής από τα προϊόντα και τις μεθόδους. Περιλαμβάνει:
 - Την εμπειρία που αποκτούν οι εταίροι του σχεδίου στη διαχείριση και την ανάληψη (διεθνικών) συμπράξεων·
 - Την εμπειρία που αποκτούν άτομα, για παράδειγμα από τις περιόδους κινητικότητας εντός των τομεακών προγραμμάτων διά βίου μάθησης·
 - Ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών μέσω της εδραίωσης δικτύων, σύμφωνα κυρίως με τις στοχευμένες δράσεις του προγράμματος διά βίου μάθησης·

- Την εμπειρία που αποκτάται από τα πρακτικά σχέδια τύπου «σύμπραξης» εντός των τομεακών προγραμμάτων διά βίου μάθησης κ.τ.λ.
- 4) Τα «*μαθήματα πολιτικής*» προκύπτουν συνήθως από την συνολική εμπειρία που αποκτάται από σχέδια εντός ενός προγράμματος ή πρωτοβουλίας (ή ομάδας προγραμμάτων ή πρωτοβουλιών) ή από συγκεκριμένα σχέδια, τα οποία είναι ιδιαίτερα καινοτόμα ή αποτελεσματικά. Εφαρμόζονται ευρύτερα σε επίπεδο 'συστημάτων' από φορείς άσκησης επιρροής. Η διεξαγωγή μαθημάτων πολιτικής δεν θεωρείται πρωταρχική υπόθεση για τους συντονιστές του σχεδίου (και τους εταίρους) ή ο κύριος λόγος για τη συμμετοχή τους σε κάποιο πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή πρωτοβουλία. Ορισμένοι εξ αυτών ωστόσο ίσως είναι εξαιρετικά κατάλληλοι και έχουν σε μεγάλο βαθμό την ικανότητα για κάτι τέτοιο.
- 5) Η «*Ευρωπαϊκή Συνεργασία*» ως μέσο, κατά ένα μέρος, για την αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τα οφέλη που προκύπτουν από τη συνεργασία με Ευρωπαίους εταίρους, για την βελτίωση της προβολής των θέσεων της, αλλά και για την ενίσχυση δράσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Περιλαμβάνει:
- Νέες ή διευρυμένες ευρωπαϊκές συμπράξεις·
 - Διεθνική ανταλλαγή εμπειριών και βέλτιστης πρακτικής·
 - Διαπολιτισμικό διάλογο, συνεργασία και ανάπτυξη ικανοτήτων·
 - Σε συγκεκριμένες περιστάσεις, εκ νέου διάλογο και συμπράξεις μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών.

5.D.

ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό της Επιτροπής (κεντρικές δράσεις), όλες οι επιχορηγήσεις που απονέμονται κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού έτους πρέπει να κοινοποιούνται στον δικτυακό τόπο των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά το πρώτο μισό του έτους που ακολουθεί το κλείσιμο του οικονομικού έτους στο οποίο αυτές απονεμήθηκαν. Οι παραπάνω πληροφορίες δύνανται επίσης να κοινοποιηθούν με οποιοδήποτε άλλο κατάλληλο μέσο, συμπεριλαμβανομένης της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο τα ονόματα των φυσικών προσώπων που έλαβαν την επιχορήγηση δεν θα δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα, ούτε στο δικτυακό τόπο Europa.

Σχετικά με τους νομικούς φορείς, οι οποίοι λαμβάνουν επιχορήγηση:

α) θα κοινοποιηθούν οι παρακάτω πληροφορίες³³:

- Όνομα και διεύθυνση του δικαιούχου·
- Περιεχόμενο της επιχορήγησης·
- Επιχορηγούμενο ποσό και ποσοστό χρηματοδότησης·
- Κατάλογος εταιρικών οργανισμών.

β) Οφείλουν να αναγνωρίζουν σαφώς τη συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε όλες τις κοινοποιήσεις ή σε σχέση με τις δραστηριότητες για τις οποίες χρησιμοποιείται η

³³ Οι αιτήσεις και οι εταιρικές επιστολές προϋποθέτουν την σαφή συναίνεση του αιτούντος, ο οποίος επιτρέπει στην Επιτροπή ή τον Οργανισμό να κοινοποιήσει τα ανωτέρω αναφερθέντα δεδομένα σε περίπτωση που η αίτηση επιχορήγησης γίνει δεκτή. Ωστόσο, ο δικαιούχος δύναται να ζητήσει την εξαίρεσή του αν η κοινοποίηση θέτει σε κίνδυνο την ασφάλεια ή τα χρηματοοικονομικά του συμφέροντα.

επιχορήγηση. Επιπλέον, απαιτείται η παρουσία σε διακριτή θέση του ονόματος και του λογότυπου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε όλες τις δημοσιεύσεις, τις αφίσες, τα προγράμματα και τα άλλα προϊόντα που προέρχονται από την συγχρηματοδοτούμενη δράση. Τέλος, κρίνεται αναγκαία η δημοσίευση απαλλακτικής ρήτρας, στην οποία καθίσταται σαφές ότι η ευθύνη για τη δράση τους οφείλεται στον όμιλο και όχι στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ή στους φορείς της. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς το παραπάνω, το ποσό επιχορήγησης του δικαιούχου δύναται να μειωθεί.

γ) πρέπει να διαθέσουν την περιγραφή της δράσης τους και των μεσοπρόθεσμων και τελικών αποτελεσμάτων σε δικτυακό τόπο και/ή στις ηλεκτρονικές πλατφόρμες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι οποίες αφιερώνονται στην διάδοση των προγραμμάτων (EVE, ADAM κ.τ.λ.) καθ' όλη τη διάρκεια του σχεδίου αλλά και για ορισμένο χρονικό διάστημα μετά την ολοκλήρωσή του. Οι λεπτομέρειες για τον δικτυακό τόπο θα γνωστοποιηθούν στον σχετικό οργανισμό κατά την έναρξη της δράσης και θα επιβεβαιωθούν στην Τελική Έκθεση.

5.Ε.

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Η αίτηση επιχορήγησης θα γίνει μέσω υπολογιστή. Η επεξεργασία όλων των προσωπικών δεδομένων (όπως ονόματα, διευθύνσεις, βιογραφικά κ.τ.λ.) θα πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών³⁴. Οι απαραίτητες πληροφορίες που παρέχονται από τους αιτούντες για την αξιολόγηση της αίτησης επιχορήγησής τους θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά από το αρμόδιο για το συγκεκριμένο πρόγραμμα τμήμα. Είναι δυνατόν να σταλούν στον αιτούντα προσωπικά δεδομένα για τη διόρθωση ή τη συμπλήρωση της αίτησής του. Οποιαδήποτε ερώτηση σχετικά με τα δεδομένα αυτά απευθύνεται στον αρμόδιο φορέα, στον οποίο πρέπει να επιστραφεί η αίτηση. Οι δικαιούχοι έχουν ανά πάσα στιγμή τη δυνατότητα να υποβάλλουν ένσταση κατά της επεξεργασίας των προσωπικών τους δεδομένων σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊό Επόπτη Προστασίας Δεδομένων στη διαδικτυακή διεύθυνση <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB>.

Για περισσότερες πληροφορίες και καθοδήγηση σχετικά με τη στρατηγική της Γενικής Διεύθυνσης Εκπαίδευσης και Πολιτισμού για την Διάδοση και Αξιοποίηση των Αποτελεσμάτων, βλ.:

http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/valorisation/index_en.html

³⁴ Επίσημη Εφημερίδα L 8 της 12.1.2001